

T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GRAFİK ANABİLİM DALI

GRAFİK BİLİM DALI

**AMBALAJ TASARIMINDA MİNİMALİZM VE GIDA
AMBALAJI TASARIM ÖNERİLERİ**

Sema Nursan MADAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Doç. Alper Raif İPEK

KONYA-2024

Bu çalışma, 25/09/2024 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Grafik Anabilim Dalı Grafik Bilim Dalı Programında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

**Savunma
Tez Jürisi**

Doç. Alper Raif İPEK
Selçuk Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi

Prof. Dr. Hikmet ŞAHİN
Selçuk Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi

Doç. Dr. Mustafa KINIK
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi

Not: Tez Savunma Jürisi isimlerinin yer aldığı bu sayfa kapaktan hemen sonra gelecek şekilde ve imzasız olarak konulmalıdır.

Önsöz ve Teşekkür

Tezim boyunca bana desteklerini esirgemeyen ve araştırmanın yürütülmesinde yardımcı olan danışmanım Sayın Doç. Alper Raif İpek'e teşekkürlerimi sunarım.

Tempolu sürecimde her zaman yardımcı olan ve desteklerini her zaman hissettiğim aileme çok teşekkür ederim.

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Sema Nursan MADAN		
	Numarası	214264001009		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Grafik / Grafik		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora ☐	
	Tez Danışmanı	Doç. Alper Raif İPEK		
Tezin Adı		Ambalaj Tasarımında Minimalizm ve Gıda Ambalajı Tasarım Önerileri		

ÖZET

Ambalaj ilk çağlardan bu yana depolama ve koruma amacıyla kullanılmıştır. Ambalaj tasarımı ise pazarlama için hedef kitlenin beklentisine göre değişiklik gösterebilmektedir. Ambalaj tasarımında Minimalizm'in etkisiyle birlikte anlaşılır, sade ve tüketiciyi harekete geçiren kalıcılığı yüksek ürünler tasarlanmaya çalışılmaktadır. Üreticilerin canlı, gösterişli ve yoğun ambalaj tasarımlarından mat, sade ve belirgin ambalajlara yönelmesi ambalaj tasarımında minimalist yaklaşımı getirmiştir. Ambalaj tasarımında tercih edilen minimalist yaklaşım grafik tasarım açısından sadelik, tipografi, sınırlı renk kullanımı, beyaz boşluk dengesi, malzeme yapısı, işlevsellik, sürdürülebilirlik ön plandadır. Çalışmada Minimalizm'in grafik tasarımın önemli dallarından biri olan ambalaj tasarımına etkisine cevap aranmıştır. Tez çalışmasının birinci bölümde veri seti ve yöntem bulunmaktadır. Bu veri setinin içeriğinde problem durumu, amaç, önem, sınırlılıklar, tanımlar, yöntem, uygulama içeriği hakkında bilgiler verilmektedir. İkinci bölümde kavramsal çerçeve bulunmaktadır. İçeriğinde ambalajın tanımı, tarihçesi ve minimalizm ile ilgili tanım ve tarihçe tanımlamaları yapılmıştır. Üçüncü bölümde ise yorumlar ve bulgulara yer verilmiştir. Dördüncü bölümde minimalist yaklaşıma paralel olarak 5 ayrı gıda ürünü için minimalist ambalaj tasarım uygulama önerileri geliştirilmiştir. Sonuç bölümünde çıkarım ve kazanımlar eklenmiştir. Öneriler bölümü bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ambalaj, Ambalaj Tasarımı, Grafik Tasarım, Minimalizm

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Sema Nursan MADAN		
	Numarası	214264001009		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Grafik / Grafik		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora ☐	
	Tez Danışmanı	Doç. Alper Raif İPEK		
Tezin İngilizce Adı		Minimalism in Packaging Design and Food Packaging Design Proposals		

ABSTRACT

Packaging has been used for storage and protection since ancient times. Packaging design can vary according to the expectations of the target audience for marketing. With the influence of Minimalism in packaging design, products with high permanence that are understandable, simple and stimulate the consumer are tried to be designed. Manufacturers' shift from vivid, flashy and intense packaging designs to matte, simple and clear packaging has brought the minimalist approach in packaging design. The minimalist approach preferred in packaging design is at the forefront of simplicity, typography, limited color usage, white space balance, material structure, functionality and sustainability in terms of graphic design. In the study, an answer to the effect of Minimalism on packaging design, one of the important branches of graphic design, was sought. The first part of the thesis includes data set and method. In the content of this data set, information about the problem situation, purpose, importance, limitations, definitions, method, application content is given. The second chapter contains the conceptual framework. In its content, the definition of packaging, its history and the definition and history of minimalism are defined. In the third section, comments and findings are given. In the fourth section, minimalist packaging design application suggestions are developed for 5 different food products in parallel with the minimalist approach. Conclusions and gains are added in the conclusion section. There is a suggestions section.

Keywords: Packaging, Package Design, Graphic Design, Minimalism

İÇİNDEKİLER

Tez Kabul Formu.....	i
Önsöz ve Teşekkür.....	ii
Özet.....	iii
Abstract.....	iv
İçindekiler.....	v
Şekiller Listesi.....	ix
Giriş.....	1
I. BÖLÜM- VERİ SETİ VE YÖNTEM.....	2
1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Amaç.....	2
1.3. Önem.....	2
1.4. Sınırlılıklar.....	3
1.5. Tanımlar.....	3
1.6. Yöntem.....	4
1.7. Uygulama.....	4
II. BÖLÜM – KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	5
2.1. Ambalajın Tanımı.....	5
2.2. Ambalajın Tarihçesi.....	6
2.3. Ambalajın Gelişimi.....	10
2.4. Ambalaj Türleri.....	15
2.4.1. Cam Ambalaj.....	16
2.4.2. Kâğıt/Karton Ambalaj.....	17
2.4.3. Metal Ambalaj.....	18
2.4.4. Plastik Ambalaj.....	20
2.4.5. Ahşap Ambalaj.....	21
2.5. Ambalajın Sınıflandırılması.....	22
2.5.1. Birincil Ambalaj.....	22
2.5.2. İkincil Ambalaj.....	22
2.5.3. Üçüncül Ambalaj.....	23
2.6. Ambalajın Özellikleri.....	23
2.7. Ambalaj İşlevleri.....	23

2.8. Ambalajın Yapısal Tasarımı	25
2.9. Ambalajın Dili.....	34
2.9.1. Form Dili.....	34
2.9.1.1. Rasyonel (Objektif) Tasirler	34
2.9.1.2. Emotionel (Sunjektif) Tasirler	34
2.9.2. Renk Dili.....	34
2.9.2.1. Psikolojik Etki.....	35
2.9.2.2. Hedef Kitle Etkisi	36
2.9.3. Metin Dili.....	36
2.9.3.1. Etiketler.....	37
2.3.3.1.1. Etiket Formları	37
2.3.3.1.2. Etiket Türleri	38
2.3.3.1.2.1. Sleeve (Gömlek) Etiketler	38
2.3.3.1.2.2. Roll-Fed (Çepeçevre) Etiketler	38
2.3.3.1.2.3. Inmold (Doğrudan Baskı) Etiketler	39
2.9.4. Resim Dili	40
2.9.4.1. Grafik	40
2.9.4.1.1. Görsel Tasarım Öğeleri	40
2.9.4.1.2. Görsel Tasarım İlkeleri	41
2.9.4.2. Semboller	42
2.9.4.2.1. Sembol Çeşitleri	42
2.9.4.2.1.1. Avrupa Normlarına Uygunluk	42
2.9.4.2.1.2. Türk Standartlarına Uygunluk	43
2.9.4.2.1.3. TS EN ISO 9000 Kalite Standardı	43
2.9.4.2.1.4. Tescil Markası	44
2.9.4.2.1.5. “e” İşareti	44
2.9.4.2.1.6. Organik Tarım Logosu	45
2.9.4.2.1.7. Işınlanmış Gıda	45
2.9.4.2.1.8. Geri Kazanılabılır Sembolü	46
2.9.4.2.1.9. Yenilebilir İçilebilir	46
2.9.4.2.1.10. Tekrar Kullanma	47
2.9.4.2.1.11. Kırılabilir-Dikkatli Taşıyınız	48

2.9.4.2.1.12. Islatmayın Sembolü	48
2.9.4.2.1.13. Kullanma Zamanı	49
2.9.4.2.1.14. Sterilize Bilgisi	49
2.9.4.2.1.15. Muhafaza Sıcaklığı	50
2.9.4.2.1.16. Dini Semboller	50
2.9.4.2.1.17. Kosher Sembolleri	51
2.9.4.2.1.18. Plastik Sembol ve Numaraları	51
2.9.4.2.1.19. Ağırlık Merkezi Sembolü	52
2.9.4.2.1.20. Dikkat! Devrilebilir.....	53
2.9.4.2.1.21. Ambalajın Yönünü Gösteren Sembol	53
2.9.4.2.1.22. Alüminyum ve Dönüşümlü Malzeme	54
2.9.4.3. Barkodlar	54
2.9.4.2.3.1. Barkod Çeşitleri	55
2.10. Ambalajdaki Kanunlar	57
2.10.1. Ambalajda Kanuni Zorunluluk	57
2.10.2. Yasal Düzenleme	57
2.10.3. Türkiye’deki Kanuni Düzenlemeler	58
2.10.3.1. Yönetmeliğin Amacı	58
2.10.3.2. Yönetmeliğe Göre Görev ve Yetkiler	58
2.10.3.3. Mülki Amirlerin Görev ve Yetkileri.....	58
2.10.3.4. Belediyelerin Görev ve Yetkileri	59
2.11. Minimalizm Tanımı	60
2.12. Minimalizm Tarihçesi	61
2.13. Minimalizm Felsefe	68
2.14. Minimalizmde Sanat ve Tasarım	70
2.15. Minimalizm’in Gelişimi	77
2.16. Grafik Tasarımda Minimalizm.....	84
3.1. Gestalt Kuramı ve Psikolojisi	84
3.2. Bauhaus Okulu	86
3.3. Chicago Okulu / Yeni Bauhaus Ekolü	89
3.4. Gestalt Okulu / Ulm Tasarım Enstitüsü	90
3.5. Bauhaus Okulundan Günümüze Gestalt Kuramı	91

3.6. Gestalt Kuramı Algısal Örgütlenme Yasaları	91
3.6.1. Tamamlama (Kapalılık) ilkesi	92
3.6.2. Süreklilik İlkesi.....	92
3.6.3. Basitlik İlkesi	93
3.6.4. Benzerlik İlkesi	93
3.6.5. Yakınlık İlkesi	94
3.7. Pragnanz Yasası ve Şekil Zemin (Fon Figür) İlişkisi	94
3.8. Ambalaj Tasarımında Gestalt Kuramı	95
III. BÖLÜM – BULGULAR VE YORUM	96
3.9. Ambalaj Tasarımında Minimalizm.....	96
3.10. Ambalaj Tasarımında Minimalizm Örnekleri	100
IV. BÖLÜM – UYGULAMA	156
4.1. Uygulama: Eti Sütü Çikolata Ambalajı.....	156
4.2. Uygulama: Eti Burçak Bisküvi Ambalajı	162
4.3. Uygulama: Eti Susamlı Çubuk Ambalajı.....	168
4.4. Uygulama: Dimes Vişne İçeceği Ambalajı.....	175
4.5. Uygulama: Eti Bidolu Fındık Kremalı Yer Fıstığı Parçacıklı Gofret Ambalajı	182
Sonuç	188
Öneriler.....	190
Kaynakça	191
Sanal Kaynakça.....	197
Görsel Kaynakça.....	205

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil-1: Kıl Kaplar.....	7
Şekil-2: Johann Gutenberg'in Baskı Tekniğini Anlatan Gravür.....	8
Şekil-3: Self Servisi ve Modern Alışverişi Anlatan Dergi İlanı	9
Şekil-4: 1970'li Yıllara Ait ambalaj Tasarımları.....	9
Şekil-5: İlk Kullanılan Ambalaj.....	10
Şekil-6: Akdeniz'deki Batıkta Bulunan Antik Roma "Amfora" Görseli.....	11
Şekil-7: Günümüz Asya Süpermarketlerinde Muz Ağacı Yaprığından Yapılan Ambalajlar.....	11
Şekil-8: 5,5 X 14,5 cm Boyutlarında Afrika'da Kullanılan Süt Taşıma Kabına Ait Bir Fotoğraf.....	12
Şekil-9: Ağaçtan Yapılmış Taşıma Kabı.....	12
Şekil-10: Smith Brothers Öksürük Pastillerinin 1800 ve 2011 Yıllarına Ait Ambalaj Görselleri.....	13
Şekil-11: İlk Teneke Ambalaj Görselleri.....	14
Şekil-12: Mustafa Kemal Atatürk ve İsmet İnönü'ye Hediye Edilen Sınırlı Üretim Gravür İşlemeli Ambalaj Görseli.....	15
Şekil-13: Elvan Gazoz Ambalajı.....	17
Şekil-14: Doğuş Çay Ambalajları.....	18
Şekil-15: En Eski Konserve Kutusu.....	19
Şekil-16: Öncü Domates Salçası Ambalajı.....	19
Şekil-17: İlk Plastik Bilardo Topu.....	20
Şekil-18: Özkaleli Zile Pekmezi Ahşap Ambalajı.....	22
Şekil-19: Kutu Ambalajının Yapısal Öğeleri.....	25
Şekil-20: Pilyaj İzi ve Pilyaj Çizgilerinin Tasarım Üzerinde Gösterilmesi.....	26
Şekil-21: Kesim Çizgileri ve Tasarım Üzerinde Gösterilmesi.....	26

Şekil-22: Perforaj Şeridi ve Perforaj Çizgilerinin Tasarımda Gösterilmesi.....	26
Şekil-23: Kutu Kapakları.....	27
Şekil-24: Yapıştırma Kulakları.....	27
Şekil-25: Ön-Arka Yüz.....	28
Şekil-26: Kilit sistemleri.....	28
Şekil-27: Barkod Alanları.....	29
Şekil-28: Görsel Tasarım Alanları.....	29
Şekil-29: Separatör Örneği.....	30
Şekil-30: Kutu Penceresi.....	30
Şekil-31: Çizim İşlemine Başlanması.....	31
Şekil-32: Düşey Çizgilerin Çizimi.....	32
Şekil-33: Kulakların Çizimi.....	32
Şekil-34: Katlama ve Kilit Kulaklarının Çizimi.....	33
Şekil-35: Geçme Kapaklı Kutu Açılımı.....	33
Şekil-36: Etiketler.....	37
Şekil-37: Sleeve (Gömlek) Etiket Örneği.....	38
Şekil-38: Roll-Fed (Çepeçevre) Etiket Örneği.....	38
Şekil-39: Inmold (Doğrudan Baskı) Etiket Örneği.....	39
Şekil-40: Ambalaj Grafik Elemanları.....	40
Şekil-41: “CE” İşareti.....	42
Şekil-42: TSE Uygunluk İşareti.....	43
Şekil-43: Kalite Standardı.....	43
Şekil-44: Tescil Markası İşareti.....	44
Şekil-45: “e” İşareti.....	44

Şekil-46: Türk Organik Tarım Logosu ve ABD (USFA) Organik Tarım Logosu...	45
Şekil-47: Işınlanmış Gıda Logosu.....	45
Şekil-48: Geri Dönüşüm Sembolü.....	46
Şekil-49: Yenilir – İçilir Sembolü.....	46
Şekil-50: İkinci Kez Kullanılmaz Sembolü.....	47
Şekil-51: Ürünün Kırılgan ve Hassas Olduğunu Bildiren Sembol.....	47
Şekil-52: Kırılabilir Semboller.....	48
Şekil-53: Islatmayın Sembolü.....	48
Şekil-54: Kullanma Zamanı Sembolü.....	49
Şekil-55: Sterilize Bilgisi Sembolü.....	49
Şekil-56: Muhafaza Sıcaklığı.....	50
Şekil-57: Dini Semboller.....	50
Şekil-58: Kosher Sembolleri.....	51
Şekil-59: Plastik Sembol ve Numaraları.....	51
Şekil-60: Ağırlık Merkezi Sembolü.....	52
Şekil-61: Devrilebilir Sembolü.....	53
Şekil-62: Yön Sembolü.....	53
Şekil-63: Alüminyum ve Geri Dönüşüm Sembolü.....	54
Şekil-64: Barkod Numaralarının Anlamları.....	54
Şekil-65: UPC/EAN Barkod.....	55
Şekil-66: Kod 39 Barkodu.....	55
Şekil-67: Kod 128 Barkodu.....	56
Şekil-68: Denizcilik Sisteminde Kullanılan Barkodu.....	56
Şekil-69: Postnet Barkod.....	56

Şekil-70: 2D (İki Boyutlu) Barkod.....	57
Şekil-71: Pablo Picasso, Avignonlu Kızlar (1907)	61
Şekil-72: İsimsiz, Donald Judd, 1968, Alüminyum Üzerine Emaye, 55,9 x 127 x 95,3 cm, Solomon R. Guggenheim Müzesi New York, ABD.....	62
Şekil-73: Malevich: Beyaz Üzerine Beyaz Kare. 1918.....	71
Şekil-74: Piet Mondrian. Tableau II. 1921 – 25.....	72
Şekil-75: Robert Morris: Exhibition, Green Gallery, New York, 1964.....	73
Şekil-76: Mies Van Der Rohe, Farnsworth Evi, 1951.....	74
Şekil-77: Shigeo Fukuda, “Zafer 1945”	75
Şekil-78: Felix Baltran, Trafikle İlgili Bir Afiş.....	75
Şekil-79: Chema Madoz, Kibrit Görseli.....	76
Şekil-80: Kazimir Malevichi Siyah Kare 1913, Kanvas Tablo.....	77
Şekil-81: Sol Le Witt’in Duvar Resmi.....	78
Şekil-82: Frenk Stella "Siyah Resimler".....	78
Şekil-83: Richard Serra "Call Me" 1986.....	79
Şekil-84: Donald Judd, İsimsiz, Geniş Yığın, 1991. Turuncu anotlu alüminyum ve plastik, cam, pleksiglas.....	81
Şekil-85: Bauhaus Derslerinin Organizasyon Şeması.....	86
Şekil-86: Chicago Okulunun Ders Organizasyon Şeması.....	89
Şekil-87: Gestalt.....	91
Şekil-88: Tamamlama (Kapalılık) İlkesi.....	92
Şekil-89: Süreklilik İlkesi.....	92
Şekil-90: Basitlik İlkesi.....	93
Şekil-91: Benzerlik İlkesi.....	93
Şekil-92: Yakınlık İlkesi.....	94

Şekil-93: Pragnanz.....	94
Şekil-94: Mandarin Natural Chocolate.....	100
Şekil-95: Pringles Original.....	105
Şekil-96: Spectrum CD Packaging - Spectrum CD Ambalajı.....	110
Şekil-97: Dr Jart+ Ceramidin Liquid Toner – Dr Jart+ Nemlendirici Tonik.....	115
Şekil-98: Tangent GC TGC502 Yuzu Kalıp Sabun.....	120
Şekil-99: Tropicana Meyve Suyu	125
Şekil-100: Milko Mjölksüt.....	131
Şekil-101: Ugmonk 2nd Anniversary Collector's Set- Ugmonk 2. Yıl Dönümü Koleksiyon Seti (Ugmonk Ahşap Tişört Kutusu)	136
Şekil-102: Target Pharmacy ClearRx İlaç Şişesi.....	141
Şekil-103: Soto Sake Junmai Daiginjo Bottle- Soto Sake Junmai Daiginjo Şişesi.....	146
Şekil-104: United Sodas Of America- Amerika Birleşik Sodaları.....	151
Şekil-105: Eti Sütlu Çikolata Ambalajı.....	156
Şekil-106: Eti Sütlu Çikolata Minimalist Ambalaj Ön Yüzey.....	156
Şekil-107: Eti Sütlu Çikolata Minimalist Ambalaj Arka Yüzey.....	157
Şekil-108: Eti Burçak Bisküvi Ambalaj	162
Şekil-109: Eti Burçak Bisküvi Minimalist Ambalaj Ön Yüzey	162
Şekil-110: Eti Burçak Bisküvi Minimalist Ambalaj Arka Yüzey	163
Şekil-111: Eti Susamlı Çubuk Ambalajı.....	168
Şekil-112: Eti Susamlı Çubuk Minimalist Ambalaj Ön Yüzey.....	169
Şekil-113: Eti Susamlı Çubuk Minimalist Ambalaj Arka Yüzey.....	170
Şekil-114: Dimes Vişne Suyu Ambalajı	175

Şekil-115: Dimes Vişne Suyu Minimalist Ambalaj Ön Yüzey.....	176
Şekil-116: Dimes Vişne Suyu Minimalist Ambalaj Arka Yüzey.....	177
Şekil-117: Eti Bidolu Fındık Kremalı Yer Fıstığı Parçacıklı Gofret Ambalajı.....	182
Şekil-118: Eti Bidolu Fındık Kremalı Yer Fıstığı Parçacıklı Gofret Minimalist Ambalaj Ön Yüzey.....	183
Şekil-119: Eti Bidolu Fındık Kremalı Yer Fıstığı Parçacıklı Gofret Minimalist Ambalaj Arka Yüzey.....	183

GİRİŞ

Ambalaj kelimesi kısaca “emballage” den gelmektedir ve Fransızca kökenlidir. Sözlük anlamıyla ürünü dış etkenlerden koruyan, içine konan ürünleri bir arada tutarak taşıma, depolama, dağıtım, tanıtma, reklam gibi işlemleri kolaylaştıran, kâğıt, mukavva, tahta, plastik vb.nden yapılan malzemedir (TDK, 1998). Ambalaj, ürünün zarar görmeden üreticiden tüketici gelene kadar olan süreçte fiziksel etkilerden korunmasını sağladığı gibi taşıma ve depolama işlemini en elverişli şekilde gerçekleşmesini sağlar (Pektaş, 1993). İ.Ö. 8000’li yıllarda ilk malzemeler çömlek, cam, yaprak, midye vb. gibi doğal malzemelerdi. Günümüzde paketlenme amaçlı kullanılan malzemelerin ilk örnekleri yapraklar, hayvan derileri, içi oyulabilen sert kabuklu sebzeler olarak görülmektedir (Becer, Ambalaj Tasarımı, 2017). 1970’lerden günümüze değin ambalaj çeşitliliği artmıştır. İlk zamanlar ürünü taşıma ve saklama odaklı iken artık reklam odaklı hale gelmiştir. Ambalaj artık aynı tür ürünler arasından ayıran özellik haline gelmiştir (Tayar, Geçmişten Günümüze Ambalaj, 2011).

Minimalizm kelimesi “minimum” anlamına gelen Fransızca kökenli bir kelimedir. Minimalizm anlam olarak sadeleşme ve yalınlık anlamı taşır (TDK, 2005). Soyut sanatın en son ki haline minimalizm denir. Sanat eseri üslup ve daha az rengin kullanılması ortaya koymaktadır (Sözen & Tanyeli, 2021). 20. yüzyılla başlayan Minimalizm; İzlenimcilik, Dışavurumculuk, Fovizm, Kübizm, De Stijl, Süprematizm, Konstrüktizm akımlarını da dahil etmektedir (Haksever, 2021). 1965’te minimalizm ilk kelime olarak Richard Wolheim tarafından kullanılmıştır. Yanılsama ve canlandırmadan vazgeçen minimalistler, yapıtlarının evvelki yapıtlara göre realist olduğu fikirdelerdir (Hodge, 2022).

Ambalaj tasarımının ürünün temin edilmesindeki en önemli ögedir. Ambalajdaki beyazlık dengesi ne kadar fazla ise nitelikte artar. Ambalajdaki ürünün albenisini müşteri açısından basit, açık ve etkili olduğu Minimalist ambalajlarda görülmektedir (Türkyılmaz, 2019). Başarılı bir minimalist paket oluşturmak, beyaz alanın etkili kullanımını, logolar veya tipografi gibi temel öğeler için stratejik renk seçimlerini ve marka değerlerini güçlendirirken estetik bir sadeliği koruyan yüksek kaliteli malzemeler seçmeyi içerir (Sanal-85).

I. BÖLÜM

VERİ SETİ VE YÖNTEM

1.1. Problem Durumu

Bu tezin problem durumu, yapılan ambalaj tasarımının ürün satın alma kararını doğrudan etkilediği gözlemlenmiştir. Ambalajın ebadı, biçimi ve rengiyle beraber tipografisi ile parlaklığı veya matlığı gibi birden fazla etmen tüketici seçimini etkilemekte kullanılmaktadır.

İmalatçıların canlı, göze çarpan ve yoğun ambalaj tasarımlarından mat, basit ve net ambalajlara odaklanması ambalaj tasarımında minimalist yaklaşımı oluşturmuştur.

Bununla birlikte ambalaj tasarımında minimalist yaklaşımı etkileyen parametreler ürüne göre ve pazara göre değişiklik gösterdiğinden;

1. Minimalist ambalaj tasarımının çerçevesi nedir?
2. Ambalajdaki minimalist etkiyi arttıran değerler nelerdir?
3. Ürün ve pazara göre minimalist yaklaşım değişiklik gösterdiğinden ürüne ve pazara göre ambalaj tasarımının değişkenlik kriterler nelerdir?

1.2. Amaç

Bu çalışmanın amacı ambalaj tasarımında minimalist yaklaşım için grafik tasarımda olması gereken özellikleri araştırmaktır. Araştırmada incelenen örnekler hedefinde, müşterilerinin albenisini etkileyecek, minimalist etkisi içeren ambalaj tasarımı uygulamaları ortaya konacaktır.

1.3. Önem

Bu çalışmanın önemi, grafik tasarımdaki minimalist yaklaşımın ambalaj tasarımına etkisinin araştırılmasıdır. Minimalizmin ambalajdaki önemli unsurundan biri ürün kimliği de sadeleşme ve tipografi yalınlığının kullanılmasını sağlamaktır. Ambalaj tasarımındaki minimalist etkiyle tüketici görsel hafızasında yer oluşturabilir. Bu çalışma grafik tasarım alanındaki minimalist etkiyi ambalaj tasarımında görmeyi amaçlamaktadır.

Ambalaj tasarımında minimalist yaklaşım kriterlerinin, belirlenmesiyle tüketicinin ürünü daha kolay algılanmasını, ürünle içselleşmesini ve farkındalığının artmasını hedeflemektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı bu çalışmada, oluşturulan sorulara göre uygulama ambalaj tasarımları minimalist etki yapılmış ve yanıtlara göre sonuca ulaşılmıştır. Ambalaj tasarımındaki minimalizm etkisinin temsilcileri olan tasarımcılar ve çalışmalar incelenmiştir. Bu araştırmalar doğrultusunda günümüzde yapılmış olan ambalaj tasarımındaki minimalizm örnekleri incelenmiştir ve devamında 5 tane uygulama örneği geliştirilmiştir. Bu minimalist etkiye sahip ambalaj örnekleri şu şekildedir. Mandarin Natural Chocolate Bar, Pringles Original, Spectrum CD Ambalajı, Dr Jart+ Nemlendirici Tonik, Tangent GC TGC502 Yuzu Kalıp Sabun, Tropicana Meyve Suyu, Milko Mjöl Süt, Ugmonk 2. Yıl Dönümü Koleksiyon Seti, Target Pharmacy ClearRx İlaç Şişesi, Soto Sake Junmai Daiginjo Şişesi, Amerika Birleşik Sodaları minimalist etkiye sahip ambalaj tasarım örnekleri olarak incelenmesi ile sınırlandırılmıştır. Geliştirilen 5 uygulama örneği ise; Eti Sütü Çikolata Ambalajı, Eti Burçak Bisküvi Ambalajı, Eti Susamlı Çubuk Ambalajı, Dimes Vişne Suyu Ambalajı, Eti Bidolu Fındık Kremalı Yer Fıstığı Parçacıklı Gofret'tir. Ambalajına minimalist bir etki oluşturan uygulama projeleri geliştirilmiştir.

1.5. Tanımlar

Ambalaj: İçindeki ürünü steril bir biçimde koruyarak, müşterileri bilgilendiren ve dikkatini çekerek pozitif yönde etkileyen materyaldir (Altunışık, Özdemir, & Torlak, 2001).

Minimalizm: Minimalizm, görsel sanatlarda, mimaride, müzikte, dil biliminde mevcuttur. Bu her zaman azaltılmış bir temsille, azaltılmış tasarımla, azaltılmış bir şeyin sayısı ile ilgilidir (Sanal-102).

1.6. Yöntem

Bu araştırmadaki veriler literatür taramaları yapılarak kütüphaneler ve üniversitenin veri tabanıyla kitap, e-kitap, tez, dergi, makale, internet sisteminden faydalanılmıştır. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak oluşturulan araştırmada görsellerin derinliği incelenerek açıklanmıştır. Çalışma, Minimalizm'in ambalaj tasarım üstündeki tesirini grafik tasarım unsurları üstünden incelenmiştir.

1.7. Uygulama

Pazarda uzun süredir bulunan ve tüketici tarafından kabul görmüş 5 adet ürün için tez araştırması ve kazanımları doğrultusunda minimalist ambalaj uygulama örnekleri tasarlanmıştır. 5 uygulama örneği olan Eti Sütli Çikolata Ambalajı, Eti Burçak Bisküvi Ambalajı, Eti Susamlı Çubuk Ambalajı, Dimes Vişne Suyu Ambalajı, Eti Bidolu Fındık Kremalı Yer Fıstığı Parçacıklı Gofret Ambalajı için minimalist bir etki oluşturan tasarım uygulamaları geliştirilmiştir.

II. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Ambalajın Tanımı

Ambalaj sözcüğü özetle “emballage” den oluşmaktadır. Bu terim Fransızca bir ifadedir. Ürünü kutulamayı sağlayan plastik, karton, tahta, kâğıt, malzemelerden oluşan materyaldir (Sanal-1).

Ambalaj; İçindeki ürünü steril bir biçimde koruyarak, müşterileri bilgilendiren ve dikkatini çekerek pozitif yönde etkileyen materyaldir (Altunışık, Özdemir, & Torlak, 2001).

Ambalaj, ürünün tahrip edilmeden imalatçıdan müşteriye gelene kadar olan yolda fiziksel etkilerden korunduğu, nakliyat ve stoklama işlemini en kullanışlı biçimde oluşturulmuştur (Pektaş, 1993).

Ürünün müşteriye elverişli, ekonomik bir biçimde iletilmesini sağlar (Ayar, 2008).

Ambalaj bir ürünü muhafaza etmek için çoğu ambalajın ürüne tahrip etmeden imalatçıdan müşteriye iletilmesini sağlayan bir materyaldir. Ambalajlar her türde ve ebatta olabilir. Ürünün ne çeşit bir ürün olduğuna göre ambalaj çeşidi farklılık ortaya koyabilir. Birçok ambalaj markalar rekabet halindedir. Çünkü ürünün çekiciliği yüksekse satın alınması yüksektir. Ambalajlar dayanıklılık süresini arttırır (Becer, 2017).

İletişim şekli açısından ambalaj değerli bir öğedir. Ambalaj ürünün temin edilmesidir ve bu da üreticinin iletişiminin tüketiciye kuvvetini gösterir (Odabaşı & Oyman, 2004).

Ambalaj, içindeki ürünü dıştaki faktörlerden muhafaza etmesi, birlik içinde tutmaya, arz zinciri oluşturma, dağıtma, tanıtmaya ve markalaşmayı sağlayan metal, kâğıt, karton, cam, plastik, ahşap vs. materyallerden oluşan dış tabakadır. Basit bir şekilde ise ambalaj içindeki ürünü taşıyan bir muhafızdır. Ambalaj üstünde ağırlığı, fiyatı, üretim tarihi, son kullanım tarihi, ürün içeriği, üretici firma ismi, kullanım şekli ile ilgili açıklama, Türk Standartlar Enstitüsü onaylı olup olmadığı, bütün açıklamalar bulunur (Sanal-2).

Ürünü koruyan, taşınmasını sağlayan, depolayan üzerinde marka hakkında bilgi bulunan paketlemeye “ambalaj” denir. Ambalaj kâğıt, plastik, cam, metal materyallerden olan paketlemedir. Ürünü fiziki kötü sonuçlardan korumayı hedeflemiştir. Ambalaj hesaplı bir paketleme şeklidir (Sanal-3).

Ambalaj, ticaretten sonra ürün nakliye sırasındaki darbelere karşı saklamak için uygulanan fonksiyondur (Sanal-4).

2.2. Ambalajın Tarihçesi

Ambalajlar ilk dönemlerde bitkinin canlı yüzeylerinden dokuma ve toprak kap materyallere kadar gelişmiştir (Sanal-4).

İlk ambalaj malzemenin fazlalığından dolayı depolama ihtiyacı doğmuştur. Gereksinimlerden de ambalaj çeşitleri de fazlaşmıştır (Sanal-5).

Ambalaj dış etkilere ürünün korunaklı bir şekilde koruyan ve saklayan bir ambalajdır ve ilk ürün ise gıda ambalajıdır. İnsanların gereksinimleri çoğaldıkça, depolamaya neden olmuştur. Üründeki kantite, raf ömrü de ambalajın gelişimine sebep olmuştur. Ağaçtan elde edilen yaprak veya kabuk türleri, hayvanlara ait sert kemikler ürünü koruma da yeterince etkili değildi. Ambalajlamada tabiattan alınan ürünleri yine tabiattan koruma esas alındı. Sıcaklığın vermiş olduğu etki ve rutubet etkisi bu süreçte ziyan olabiliyordu. Yağmacı ve yabani hayvan türleri de bu açıdan tehdit barındırıyordu. İlk muhafaza şekli depolama idi. Gıdayı, böcek baskınlarına ve pislenmeye yönelik gibi tehditler vardı (G. Erdal, 2022).

Şekil-1: Kil Kaplar

Kaynak: <http://www.ambalaj.org.tr/tr/ambalaj-ve-cevre-ambalajin-tarihcesi.html> Erişim Tarihi: 22.04.2022

İsa'dan Önce 8000'li senelerde ilk materyaller toprak kap, cam, yaprak, deniz kabuğu vb. gibi doğal materyallerdi (Şekil-1). Çağımızda paketleme odaklı kullanılan materyallerin ilk halleri canlı yüzeyler, hayvan derileri, içi oyulabilen yüzeyi sert kabuklu bitkiler olarak bilinmektedir. Fenikelilerin İsa'dan Önce 1500 senelerde alfabeyi keşfetmesiyle ilk imgeler ve ilk ticari isimler meydana gelmiştir (Becer, 2017).

Cam, ahşap ambalajlar 5000 yıla dayandığı söylenmektedir. Materyali cam olan ilk ambalaj M.Ö. 1500'lü senelerde ortaya çıkmıştır. Cam ambalaj birden fazla malzeme eritilerek şekil verilmektedir. M.Ö. 1200'lü senelerde camdan kupalar yapılmıştır. Fenikeliler M.Ö. 300'lü senelerde üfleme çubuğunun bulunması ile şeffaf cam üretimi yapılmıştır. Metal ambalaj önceki dönemlerde altın ve gümüş olarak görülmüş, ardından karışım ve koruyucu kaplama olarak ortaya çıkmış ve muhafaza etme amacıyla kullanılmıştır. Napolyon Bonapart 1809 yılında emriyle askeri ordunun besinleri muhafaza etmesini sağlayan metal ambalaj ilk defa burada kullanılmıştır. İlk baskılı metal ambalaj 1866 senesinde Amerika'da basılmıştır. Piyasaya giriş yapması 1910'lu seneleri buldu. Alüminyum konservelenmiş kutular 1959'lu senelerde doğmuştur. Metal ambalajlar şu anda konforlu kullanım sağlamaktadır. İlk suni plastik 1838 senesinde Alexander Parker aracılığıyla gerçekleşerek 1862 senesinde Londra'daki sergide sergilenmiştir. 1870 senesinde Amerika'da John Wesley Hyatt patenti alınmış ilk plastiktir (Sanal-6).

Kâğıdın T'sai Lun vasıtasıyla İsa'dan sonra 105 senelerde Çin'de doğmasıyla ambalaj için önemi fazladır. Batı Han İmparatorluğunda kâğıdın birden fazla kullanım bölümleri artmıştır (Becer, 2017).

Biçimlenen ilk ambalaj materyali kağıttır. Çin'de ürünleri kaplamak için dut ağacı yaprakları kullanılmıştır. Ardından kâğıt yapımı 1500 yıl süresince gelişti ve bu yöntemler Orta Doğu'ya uyarlandı. Daha sonra Avrupa'da, İngiltere'de ise 1310 senesinde kâğıt yapım yöntemleri, Amerika'da 1690 senesinde varmıştır (Sanal-7).

1450 senesinde Johann Gutenberg'in kendi oluşturduğu baskı biçimi ile iletişim dönemi meydana gelmiştir. İlk kutulama uygulamaları ise 1500'lü senelerde Andreas Bernhart vasıtasıyla oluşturulur. Ambalajın ilk uygulamaları kutu dokümanlardır (Klimchuk & Krasovec, 2006).

Ticarette ilk karton ve kutular Çin'de bulunuşu olan 200 yıldan sonra 1817 yılında İngiltere'de ortaya çıkarılmıştır (Şekil-2). 1850'li senelerde oluklu kâğıt da ortaya çıkmıştır. Ticarette de tahta kasalara karşılık olarak oluklu kartonlar yerine gelmiştir. Kâğıt ve karton 20. asırlarda en ısıltılı dönemiydi (Sanal-8).

Şekil-2: Johann Gutenberg'in Baskı Tekniğini Anlatan Gravür

Kaynak: <http://www.telegraph.co.uk/content/dam/business/spark/smehome/hp/history-of-printinggutenberg-printing-press-xlarge.jpg> Erişim Tarihi: 22.04.2022

Dünyada savaşların artması ile kutulu ürünlerin tüketimi artmıştır. Ürün kutularındaki baskıda sorunlar meydana gelmiştir. Bundan dolayı ise ambalaj ebatları küçüldü ve uygun karton ürünleri kullanılmıştır (Sanal-9).

Şekil-3: Self Servisi ve Modern Alışverişi Anlatan Dergi İlanı

Kaynak: <https://hagleylibrary.wordpress.com/2010/04/27/cellophane-in-america/> Erişim Tarihi: 22.04.2022

1950’li senelerde marketlerin ortaya çıkmasıyla ambalajın çekiciliğinin artmasıyla temin edilmiştir (Şekil-3). Ürünleri bilgilendirmek için yapılan yarış meslek toplumlarının açığa çıkmasını sağlamıştır (Becer, 2017).

Şekil-4: 1970’li Yıllara Ait ambalaj Tasarımları

Kaynak: <http://unit1and4vince.blogspot.com.tr/> Erişim Tarihi: 22.04.2022

1970’li senelerde çağımıza değin ambalaj türleri fazlalaşmıştır (Şekil-4). Ambalaj artık benzer çeşit ürünler arasından farklılaştıran tanıtım odaklıdır (Sanal-10).

Geçmiş zamanlarda gıda ve içeceklere ulaşımın kısıtlı olması sonucunda hırsızlık kültürü meydana gelmiştir. Toplama ve avcılık yaşamı toplumların ürünlerini muhafaza etmek için bitki yüzeylerini ve kabuklarını kullanmıştır (Turani, 2011).

Ambalaj 2000’li yılların bitiminden marketlerin artması, şehirleşme faaliyetleri, yolculuk ilgili kurumların artması, ambalajlı gıdaların artması, sosyal ve gelişme faaliyetinin entegrasyon formda ambalaj bölümünde gelişmiştir (Şekil-5). Ambalaj içerisindeki ürünü korur. Nakliyede ambalajda oluşan zararlardan korur. Etiket, ambalajlamanın bir alanıdır ve üzerinde bulunur (Sanal-11).

Şekil-5: İlk Kullanılan Ambalaj

Kaynak: Kabakcı N. (2018). Ankara, Altıncı Yaşayan Müze, Erişim Tarihi: 22.04.2022

2.3. Ambalajın Gelişimi

Ambalaj tasarımında eski çağlardan şu zamana kadar yeni ilerlemeler olmuştur. Ancak ürünü korumasını ve ürünün nakliyesini sağlar. Eski çağlardaki ambalajlar mevcut döneme kadar çok fazla gelmemiştir (Twede, 2002).

Ambalaj kutusu 5000 seneye dayanır. Eski insanlar cam şişe, kavanoz, papirüs kullanmışlardır (Çam, 2004). Basit oluşturulması ve muhafazası kolay ambalaj

materyali olan amforalardan yararlanılmıştır. Eski seneler nakliyyeyi amforalar; şarap, zeytinyağı, petrol kullanılmıştır (Twede, 2002) (Şekil-6).

Şekil-6: Akdeniz’deki batıkta bulunan Antik Roma “Amfora” görseli

Kaynak: <https://assets.catawiki.nl/assets/2018/7/18/2/3/8/2385b9c6-d83e-4a58-9bea088d9c88a3bd>
Erişim Tarihi: 22.04.2022

Ambalaj materyalleri teknolojinin ilerlemesini sağlar.

1.Yapraklar: İlk dönemlerde yaprakların ürünlerin muhafazasında kullanımı genişti (Çeken, Ersan, & Ağca, 2018). Sıcak kuşak ikliminde; muz, palmiye, nilüfer, zencefil, bambu malzemesi suya dayanıklıdır. Bu yapraklar tabak biçimde kullanılmıştır (Şekil-7). Asya’da yapraklar koruma odaklı kullanılmıştır (Ng, 2015).

Şekil-7: Günümüz Asya süpermarketlerinde muz ağacı yaprağından yapılan ambalajlar

Kaynak: https://static.boredpanda.com/blog/wp-content/uploads/2019/04/environmentecologysupermarket-leaves-packing-plastic-reduce-thailand-5-5cab072717cd7__700 Erişim Tarihi: 22.04.2022

2.Su kabakları: Önceki uygarlıklar ürünleri korumak ve nakliyat için su kabaklarını yararlanmışlardır (Sanal-12).

Şekil-8: 5,5 x 14,5 cm boyutlarında Afrika’da kullanılan süt taşıma kabına ait bir fotoğraf

Kaynak: <https://www.worthpoint.com/worthopedia/ethiopian-borana-gabra-somali-milk1819920139>
Erişim Tarihi: 22.04.2022

3.Hayvan derisi: Gezgin topluluklar hayvanların tüm bölümlerini kullanıyorlardı. Ürünleri ve eşyaları nakliye için kullanırlardı (Sanal-13) (Şekil-8).

4.Ahşap: 5000 seneden beri ahşap ambalajlar saklama amacı ile kullanılmıştır (Sanal-14).

Şekil-9: Ağaçtan yapılmış taşıma kabı

Kaynak: <http://foodpackage.blogspot.com/2011/01/history-offood-packaging.html> Erişim Tarihi: 22.04.2022

İlk ambalajlar toplayıcıların gereksinime göre yıllar sonra gelişmiştir. Ambalaj ortama göre farklılık gösterir. Çok sayıda çuvalar, paketler, çömllekler ambalaja örnektir (Şekil-9). Ambalaj materyalleri hayat niteliğine göre gelişmiştir. Bu sebeple ürünler nakliye ve vahşi hayvanlardan korunma amaçlı yapılmıştır (Sanal-15).

Ambalaj tabiatın bir parça olan yaprak ile başlayıp şu anda dönüşüm ve evrim geçirmiştir. Toprak malzemelerin ısıtılıp çömllek şeklini vermeleri, zincir üretimle beraber ambalajı geliştirmiştir. Ambalajın ilerlemesi ile metal kaplarında yeri büyüktür. 1900’lü yıldan günümüze kullanılan kâğıt ve karton kaplar kullanılmıştır. Ambalaj gelişimin etkisiyle birlikte kâğıt ve karton yerini plastik ambalajlara bırakmıştır. Şu anda dünyada ambalaj açısından yarar sağlayan faydalı materyaller kullanılmaktadır (G. Erdal, 2022).

Smith kardeşler 1800’lü senelerde cam kaptaki bulunan öksürük pastilleri, küçük kağıtlar üzerine çizimler yapıp satmışlardır (Şekil-10). Markanın gelişimine katkısı vardır. Çağımızda çizimler markayı oluşturur (Klimchuk & Krasovec, 2012).

Şekil-10: Smith Brothers öksürük pastillerinin 1800 ve 2011 yıllarına ait ambalaj görselleri

Kaynak: Packaging Design, Klimchuk & Krasovec, (2012), Erişim Tarihi: 22.04.2022

Güneşte kurutma, tuzlama, fermentasyon teknikleri gıda ürünlerinde kullanılmıştır. Eski senelerde insanlar gıdayı saklamak için zorluk yaşamışlardır (Sanal-16).

1810 senesinde İngiliz Peter Durand'ın ürettiği metal kutu, sağlam olmayan camlara alternatif olarak konulmuştur. 1820 senesinde tenekeler ortaya çıkmıştır (Sanal-17).

Şekil-11: İlk teneke ambalaj görselleri

Kaynak: <http://www.tenekemuzesi.com/tarihce.asp?id=31> Erişim Tarihi: 22.04.2022

Metal ambalajlar eskiden liderlerin başka liderlere verdiği armağan olarak bilinir (Şekil-11). Ünlü bir çikolata firmasının 1933 senesinde limitli adette yaptırdığı gravür desenli teneke ambalaj Atatürk'e ve İsmet İnönü'ye armağan olarak verilmiştir (Safranbolu Çikolata Müzesi Röportaj, 2020) (Şekil-12).

Ambalaj insanoğlunun ve doğanın ürün oluşturmasındaki en mühim noktalardandır. Doğadaki ürün ve ambalaj bağlantısında oluşan hücreyel yapıları bize ambalajın ilk olarak muhafaza etme işlevini elde ettiğini göz önüne serer (Sanal-18).

1960'lı senelerde Türkiye'deki ambalaj materyalleri selofan, kâğıt, cam karton ve ahşaptır. Dış satımda tahta kutular, çuvallar dışındaki materyaller ambalaj fiyatını arttıran pahalı materyallerdir. 1970'li senelerde ambalaj endüstrisinin dış satımının da önemi arttı. Türkiye'de 1977 senesinde Ambalaj Araştırma Merkezi açılması sağlandı. Ambalaj dalında Türkiye'de ilk ambalaj teneke kutudur. Türkiye'de ilk defa kendi ürünlerine ambalaj üretmek için sanayiler kuruldu. Teneke kutu dışında karton, plastik ambalajda da ilerleme gelişti. 1980'li senelerde Türkiye'de ilk defa pet şişe üretimi gelişmişti. Aynı şekilde 1980'li senelerde alüminyum kutuları da üretime başladı. 1954'te Türkiye'de ilk defa İzmit'te fabrikada oluklu mukavva üretildi (Sanal-19).

Şekil-12: Mustafa Kemal Atatürk ve İsmet İnönü'ye hediye edilen sınırlı üretim gravür işlemeli ambalaj görseli

Kaynak: Mustafa Kemal Atatürk ve İsmet İnönü'ye hediye edilen sınırlı üretim gravür işlemeli ambalaj görseli (tez fotoğrafı) Erişim Tarihi: 22.04.2022

2.4. Ambalaj Türleri

Günümüzde ambalajlar ihtiyaca göre gelişme göstermiştir. Ambalaj çeşitliliği ile ambalaj türleri de ortaya çıkmıştır. Ambalaj denilince akla malzemenin yapısı ve seçimi akla gelir. Ambalajın yapısı materyalin seçimi, yapısına, kullanım biçimine ve özelliklerine göre değişiklik gösterir. Ambalajın yapısı dış ve iç etkenlerden korur (Tek, 1997).

Ürünün malzeme kalitesi çok önemlidir. Malzeme yapısı ne kadar iyiye içinde ürünün raf ömrü o kadar artar. Ürünleri depolamak o ürünün yok olmasını engellemiştir. Bu da uzun dönemde ürünün her zaman elimizin altında bulunmasını sağlamıştır (Alkan, 2009).

Ambalajın özelliklerine göre; cam, kâğıt, metal, plastik ve ahşap gibi malzemeler kullanılmıştır. Endüstrinin gelişmesiyle birlikte çevre kirliliğine neden olmuştur. Ambalajların çevre dostu olmasına dikkat edilir (Sanal-20).

Ambalaj materyalinin ne olduğu bilinçaltımızı etkilemektedir. Örneğin metal materyal dayanıklılığı temsil ederken, plastik hafif ve berraktır (Sanal-21).

Ambalajda teneke, şişe, tahta, elyaf materyaller bulunurdu. Son dönemlerde plastik, alüminyum gibi yeni materyaller eklenmiştir. Şu anda yeryüzünde 23 tür materyallerden ambalaj olmaktadır (Sanal-22).

2.4.1. Cam Ambalaj

Silisli kumun soda ve kireçle birlikte yüksek sıcaklıkta eritilmesi ile elde edilir. Volkan püskürtmesiyle oluşan obsidiyen, camın başlangıcını da oluşturmuş diyebiliriz. Camın ortaya çıkışı Mezopotamya ve Mısır olduğu düşünülüyor. Yazılı kaynaklarda en eski cam, Firavun Amenhotep'e ait sus taşıdır (Yeni Hayat Ansiklopedisi, 1981).

Cam topraktan yapılan nesnelerin daha sağlam olmasını sağlam ve bir malzeme olarak kullanıma katkı sağlamıştır. Cam ilk başlarda sır olarak kullanılmaya başlasa da zamanla alanı genişlemiştir (Kabakcı, 2019).

Akışkan ve yarı akışkan ürünlerin ambalajında bulunur. Makyaj, kimya alanı ve eczane endüstrisinde kullanılır. Nakliye sırasında zarar gelmesi ve kütlelerinin fazlalığı sebebiyle maliyeti yüksektir. Olumlu etkisi de canlı ve ferah tutmaktadır. Ambalaj cam şişe güvenilirdir (Sanal-23) (Şekil-13).

Cam ambalajın başlıca olumlu özellikleri

- Cam iç yüzeyi görüldüğü için müşteri ürünü görür.
- Gaz formunu sızdırmaz, UV ışınından korur. Fakat camı yeşil olanlar

UV ışığını tutamaz.

- Cam kutular birçok kez kullanımı bulunmaktadır.

Cam kapların olumsuz özellikleri

• İç kısmını gördüğümüzden, imalatçı elemeye, gruplandırmada ve iç doluluğunda özenli olmalıdır.

- Camın kütlelerinin fazla olması nakliyede olumsuz etki yaratabilir.
- Çarpma, yüksek basınç basit bir şekilde çatlamasına sebep olacaktır.

Cam ambalaj materyallerinin kullanımı ile ilgili kurallar

• Cam kapakların ısı artış farklılıklarına dayanıklılık değerleri en düşük 42°C olması zorunludur.

• Cam ambalajın basınç kuvvetine dikkate edilmeli ve ambalajın içindeki bir kısım boşluk oluşturulmalıdır (Sanal-24).

Şekil-13: Elvan Gazoz Ambalajı

Kaynak: www.gca.com Erişim Tarihi: 22.04.2022

2.4.2. Kâğıt/Karton Ambalaj

İlk başlarda mağara duvarlarına çizen insanlar zamanla hayvan derilerine çizmeye başlamıştır. Yerleşik hayata geçmeyle birlikte kil tablet ve ağaç levhaya geçmişlerdir.

Mısırlılar papirüs bitkisini tabakalar halinde getirip fildişiyle parlatmışlardır. Zarar görmemesi için sedir yağıyla yağlamışlardır. Bergama da ise hayvan derilerinden parşömen yapılmıştır (Kabakcı, 2019).

Kâğıt malzeme bakımından uygun olan ağaçların kabuğu parçalanarak bir kıvam haline getirilerek kurumaya bırakılır. Kuruyan malzeme yazı yazılabilecek bir zemin haline gelir (Labarre, 2012).

Kâğıdın işlevi yazı yazmak dışında baskı malzemesi ve paket malzemesi olarak da kullanılmıştır. Ambalajlarda kâğıdın çok fazla kullanılmasının sebebi maliyetinin düşük olmasıdır (Kabakcı, 2019).

Ambalaj malzemesi olarak kullanılan kâğıt ve karton ekonomik olması, geri dönüşüm açısından kolay olması, saklama alanı açısından çok az yer kaplaması ve nakliye maliyetinin az olması da seçim sebebidir. Kâğıt ve kartonun kullanım yerleri ise mukavvadan oluşan konservenin dış ambalajları, makarna kutuları, çikolata ambalajları, şarap ve şampanyaların dış kutuları, tekstilde kullanılan karton çantalar, ayakkabı nakliyesinde kullanılan karton kutular, metal aletlerin ikincil ambalajları buna örnektir (Sanal-25) (Şekil-14).

Kâğıt Esaslı Ambalaj Materyalleri

Ambalajda uygulanan kâğıt ve plakaların birçoğu odun esaslıdır. Geri kazanımı kâğıttan olan plakalar bulunur, lakin yiyecek ile doğrudan temas etmezler.

Ambalajlama işlemlerinde en fazla kullanılan ambalaj kâğıtları

- Kraft kâğıdı
- Sülfite kâğıdı
- Bitkisel parşömen
- İnce Kâğıt
- Neme dayanıklı kâğıtlar
- Kaplanmış kâğıtlar
- Mumlanmış kâğıt
- Plastik kaplanmış kâğıt (Sanal-26).

Şekil-14: Doğuş Çay Ambalajları

Kaynak: www.doguscay.com.tr Erişim Tarihi: 22.04.2022

2.4.3. Metal Ambalaj

Teneke ilk olarak 1240 yılında Bohemya’da üretildi (Öner, 2015) (Şekil-15). Metalin ortaya çıkmasıyla eşya yapımında üretilmesi ile ambalajlarda da kullanıma sunulmuştur. Dayanıklılığı sebebiyle ürünün uzun vadede korunmasını sağlar. Metal ambalajın gelişmesinde en büyük rolü kalayın keşfidir (Kabakçı, 2019).

Şekil-15: En Eski Konserve Kutusu

Kaynak: Öner, (2015) Erişim Tarihi: 22.04.2022

İlk konserveler Nicolas Appert tarafından bulunmuştur. Konserveler ürünün tazeliğini bozmadan ve uzun süre saklanmasını sağlamıştır (Yeni Hayat Ansiklopedisi, 1981).

Şekil-16: Öncü Domates Salçası Ambalajı

Kaynak: www.uncusalca.com.tr Erişim Tarihi: 22.04.2022

Ürünü rutubet ve dışarıdan gelen ışınları engelleyen, darbelere karşı muhafaza eden bir ambalaj çeşididir. Üstüne reklam uygulamaları da kolaydır. Olumsuz yanı ise ürünün görünememesidir. Teneke ambalajlar eczane ve kimya alanındaki kullanımı, püskürtmeye sahip olan parfüm, sinek ilacı ve saç spreyleri, gıda ve içki şişelerine silindir formu vermek için, farklı türde bakraç, tenekeler, varillerde, balık paketlemesinde kullanılır (Sanal-27) (Şekil-16).

Metal Temelli Ambalaj Materyalleri

Metal ambalajlar çoğu yiyecekte kullanılır. Şu anda teneke kutu, çay paketleri, kahve kutuları, saç spreyleri gibi birden çok ürünün korunmasında metal ambalajlar vardır. Geri kazanımlı malzemelerdir. Metal ambalaj malzemelerinin uygulamaları Türk Gıda Kodeksinde (Madde 22) ambalaj üretiminde bu açıklamalara riayet edilmelidir.

Metal Temelli Ambalaj Materyaller

- Sac
- Kalaysız teneke
- Alüminyum (Sanal-28).

2.4.4. Plastik Ambalaj

Plastikos kelimesi eski Yunanca bir kelimedir. Plastik birden fazla elementin birleşiminden oluşur. Fransız kimyacılar tarafından keşfedilmiştir. İlk plastik bilardo topu ise 19.yüzyılda yapılmıştır (National Geographic Türkiye, 2018) (Şekil-17).

Şekil-17: İlk Plastik Bilardo Topu

Kaynak: National Geographic Türkiye, (2018), Erişim Tarihi: 22.04.2022

Satın almayı artırma, müşteri için rahat sağlaması, muhafaza eden, nakliye eden, saklayan bir materyal türüdür. Doğa açısından sentetik maddeli ambalajların geri dönüşümü rahattır (Sanal-29).

Plastik Esaslı Ambalaj Materyalleri

Plastik malzeme, ham petrol ya da petrolden üretilmiş malzemelerdir. Plastik ambalajlar hafif olması ve basit biçimlenmesi bakımından sıkça kullanılır. Plastik ambalajların farklı çeşitleri vardır.

- PET (Polietilentetraftalat)
- PVC (Polivinilklörür)
- PP (Polipropilen)
- PS (Polistren)
- PE (Polietilen)

Polietilen (PE): Ev içinde en fazla tercih ettiğimiz çeşittir. Klorak, temizlik ürünleri, saç bakım ürünleri, otomobil yağ kutusu bu türde yer alır. Geri kazanımlı PE'den oluşur.

Polivinilklörür (PVC): Su şişesi, akışkan madde ürünleri olan deterjanlarda, tıbbi ve güzellik ürünlerinde kullanılmaktadır.

Polipropilen (PP): Katı yağ kutularından, otomobil endüstrisindeki ürünlerde PP'den yapılır. PP'den geri kazanılan halının alt yüzeyi, birçok türdeki plastik yapıları oyun materyali ve kırtasiye materyali bu türden yapılır.

Polistren (PS): Fermente süt ürünü ve bitkisel yağ ürünü kutularında PS'e ambalaj türü kullanılır.

Polietilentetraftalat (PET): Çoğunlukla su, sıvı içeceklerde ve sıvı yağ kutularında PET ambalaj ürünü kullanılır. Atık PET'ler sentetik elyaf ve dolgu malzemeleri de kullanılır (Sanal-30).

2.4.5. Ahşap Ambalaj

Geçmiş zamanlarda kullanılan bir malzemelerdir. Güçlü ve sağlam olması bakımından tercih edilir. Kasalarda ürün taşımayı sağlar (Kabakcı, 2019).

Kullanım şekli az olan bir ambalaj materyaldir. Cihazlar ve elektrik ile çalışan gereçlerin nakliyesinde kullanılmıştır. Dışında kullanılan bir ambalaj görevi de görmektedir (Sanal-31) (Şekil-18).

Şekil-18: Özkaleli Zile Pekmezi Ahşap Ambalajı

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/TW5DyzXUxLo3FnbB7> Erişim Tarihi: 30.04.2024

2.5. Ambalajın Sınıflandırılması

Ambalaj ürünün niteliğine göre değişikliğine göstermektedir. Bunlar amacı, satış yeri, taşınması vb. gibi unsurlardan oluşur. Genel olarak üç grup içerisinde incelenir (Kabakcı, 2019).

2.5.1. Birincil Ambalaj

Ürünle direkt etkileşim halinde olan ambalajdır. Bu ambalajlar ürünün dış etkenlerden korur (Tümenbatur, 2016).

Ürünü saran ilk ana ambalajdır. Örnek olarak dişe kullanılan macun kabı, kolonya kabı, ilacın plastik tabakası örnek verilebilir. Bireysel ambalaj, müşteri ambalajı içsel ambalajda birincil ambalaj yerine kullanılabilir. Dökme ismi geçen formda ürünlerdir, ambalajı olmayan torba tipi büyük ambalajlardır. Örnek olarak çamur harcı, kapalı olmayan hijyen materyalleri örnektir (Sanal-32).

2.5.2. İkincil Ambalaj

Birincil ambalajı korumak için yapılmıştır. Raflarda genel olarak ikincil ambalaj ürünün tanıtımı için kullanılır (Sanal-33).

Ambalajı bir bütün şekilde saran ve üründen bölündüğünde ikincil ambalajın niteliğini kaybetmemesidir (Sanal-34).

2.5.3. Üçüncül Ambalaj

Ürünün grup halinde depolanmasını sağlayan ambalajlardır. Üçüncül ambalaj birincil ve ikincil ambalajı içinde bulundurarak uzak yerlere sevkiyatı kolaylaştıran ambalaj şeklidir (Sanal-35).

Tüketici ambalajların içine yerleştirilen küçük paket, orta paket, sandık, varildir (Sanal-36).

2.6. Ambalajın Özellikleri

- Her ürünü ve imalatçı farklı ambalaj tasarlanabilir.
- Doğayı koruyan, ürün ana yapısını korunarak, tahrip etmeden nakliye edilmesi ve saklanmasıdır.
- Ambalaj dolum, boşaltım ve stoklama, süre ve iş gücü bakımından hesaplıdır.
- Nakliyede ambalajın hafif olması bakımından fazla ürünün taşınmasını sağlar.
- Ambalaj, iade oluşumunda ek zarar oluşturmaz.
- Ambalaj geri dönüşüm materyallerinden oluşturulmalıdır.
- Ambalaj ürünü pazarlayan bir unsurdur (Sanal-37).

2.7. Ambalaj İşlevleri

- Ambalajın Koruyuculuk İşlevi

Ambalaj yığılma, titreme kontrolü ve incelemeleri ile koruyanlık katmanları oluşturulur. Ürünün örtülerini ilk kullanım teminatı olarak “İlk kullanım bandı” bağlanmasıdır.

- Ambalajın Kolaylık İşlevi

Kolaylık, nakliye, stoklama ve uygulama şekli ile alakalıdır. Kolinin üstünde minik basit örtüler koyulmuştur.

- Ambalajın Tutundurma İşlevi

Ürünün yeniden satışı için teşvik etmek barındırır. Ambalaj, sunum ile aynıdır. Ürünün adeti ve niteliğinin varılması pazarlama biçimidir ve iki hedefle gerçekleşir.

- Ambalaj eskimesi; Vakit geçtikçe ambalajlar çehrelerini aşındırır.
- Ani fiyat düşürmelerinde bayilerine zarar görmemesi: Satın almasında

dinginlik olduğu zamanlarda, ürüne indirim yapmaktır.

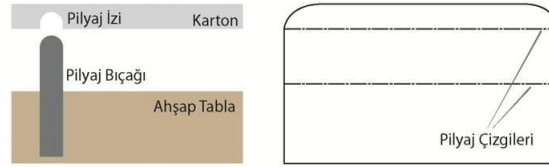
- Ambalajın Fiyat Ayarlama İşlevi

- Ambalajı sabit kalıp içi düşürtülmesi
- Ambalaj devasalaştırılıp tekli ücretini fazlalaştırmak
- Ambalaj minikleştirilip tekli ücretini fazlalaştırmak
- Ambalaj devasalaştırılıp tekli ücretini düşürtülmesidir
- Ambalaj devasalaştırılıp içerisindeki adeti düşürtülmesidir
- Ambalaj adeti ve ücreti azaltılmasıdır

- Ambalajın Anlaşılmalıkları Önleme İşlevi

Ambalajı olmayan ürünlerin müşteriye karşı güvenilirliği düşüktür. Ambalaj kendi hizmetine fırsat oluşturur ve müşteri ile tüccar arasındaki diyalog olumlu sonuçlanır (Sanal-38)

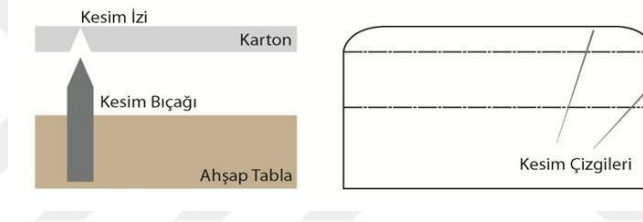
Şekil-20: Pilyaj İzi ve Pilyaj Çizgilerinin Tasarım Üzerinde Gösterilmesi

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Pilyaj yerleri: Kartondun kırım yerlerini pilyaj adı verilir. Kesik nokta ile ifade edilir (Sanal-39) (Şekil-20).

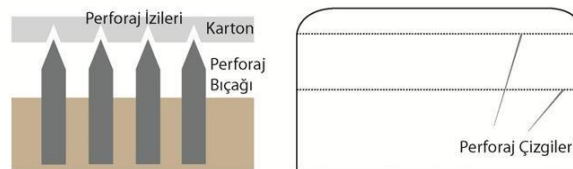
Şekil-21: Kesim Çizgileri ve Tasarım Üzerinde Gösterilmesi

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Kesim yerleri: Kesim olacak bölgeye kesim yerleri adı verilir. Düz çizgiyle ifade edilir (Sanal-39) (Şekil-21).

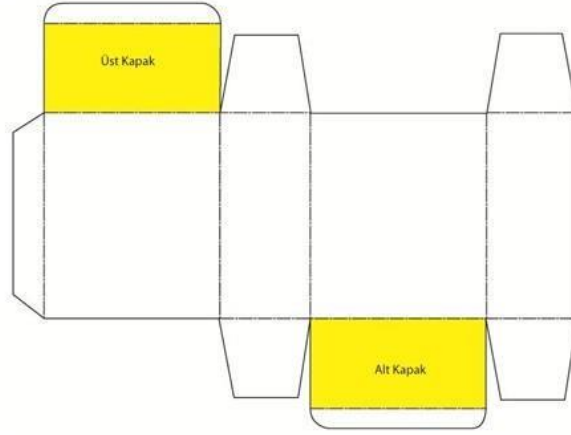
Şekil-22: Perforaj Şeridi ve Perforaj Çizgilerinin Tasarımda Gösterilmesi

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Perforaj yerleri: Kalın kartonların kenarlarının yükünü düşürmek için aralıklı kesim kullanılır. Buna perforaj adı verilir (Sanal-39) (Şekil-22).

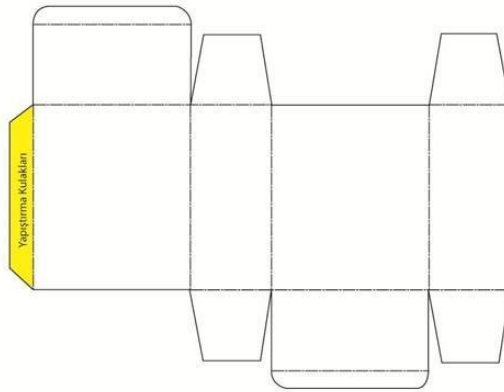
Şekil-23: Kutu Kapakları

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Kapaklar: Ambalajın kolay açılması ve örtünmesi için ambalajın üstünde yer alan bölüme kapaklar denir. Kapak ürünün durumuna göre şekillenir (Sanal-39) (Şekil-23).

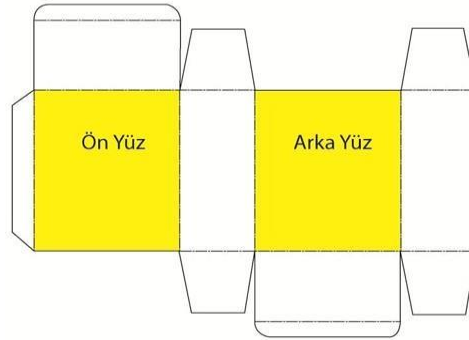
Şekil-24: Yapıştırma Kulakları

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Yapıştırma kulakları: Ambalajın kutu formunu alması için yapıştırılma şekline gelmesi önemlidir. Ambalajın yapıştırma kulakları iç bölümü doğru yapıştırılır (Sanal-39) (Şekil-24).

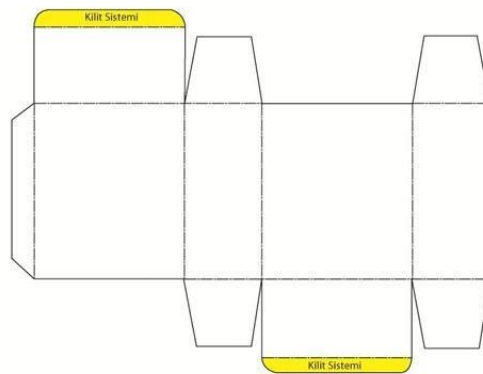
Şekil-25: Ön-Arka Yüz

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Ön- arka yüz: Ambalajın ön ve arka tarafındaki yüzleridir. Ürünün sergilenmesini sağlayan tasarım bölümleri burada yer alır (Sanal-39) (Şekil-25).

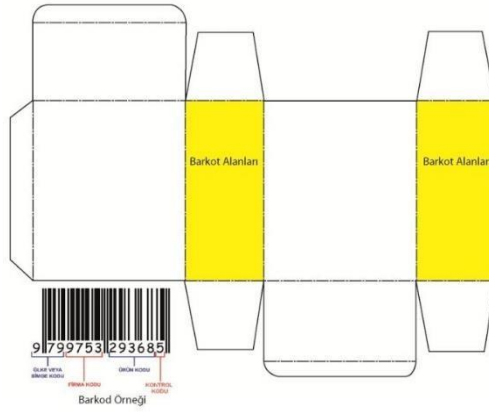
Şekil-26: Kilit sistemleri

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Kilit sistemleri: Ambalaj ürün hazır olması ardından kolay açılması ve örtülmesi için kilit sistemlerine gereksinim duyulmuştur. Kilitleme formu ürünün niteliğine göre farklılık sergilemektedir (Sanal-39) (Şekil-26).

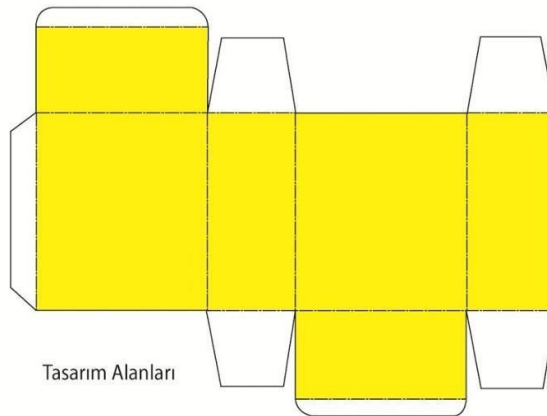
Şekil-27: Barkod Alanları

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Barkod alanları: Barkod ürünün numarasal ünvanıdır. Üründeki barkodun taranması ile tanıtım sağlamaktadır. Barkod, ambalajın sol yan bölümünde ya da sağ yan bölümünde yer almaktadır (Sanal-39) (Şekil-27).

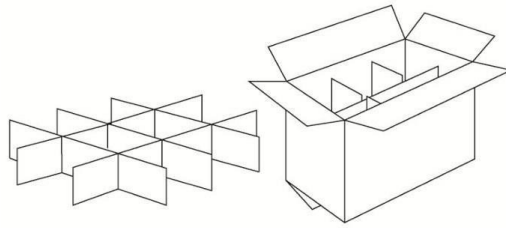
Şekil-28: Görsel Tasarım Alanları

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Görsel tasarım alanları: Ambalaj üstünde, kesik olmayan, kırım olmayan, perforaj yapılmamış, yapıştırıcı kullanılmamış, kutu pencere alanı olmayan bölümlerdir. Tasarıma uygun bölümlerin üstüne ürün tanıtımı yapılır ve gösterilir (Sanal-39) (Şekil-28).

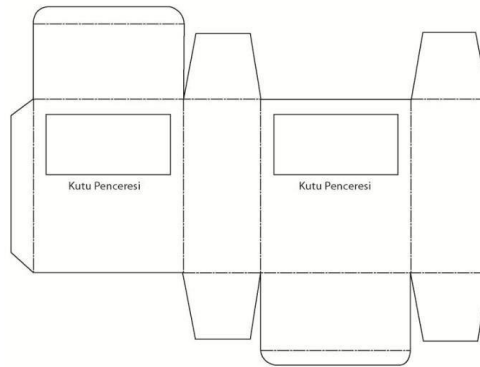
Şekil-29: Separatör Örneği

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Separatör (ayırıcı): Ambalaj ve ürünün birbiri arasında bulunan oluklu mukavva, hava yastığı, kartona separatör (ayırıcı) denir. Ambalajdaki ürün katı ve keskin noktalarına karşı muhafaza etmeyi sağlayan, ürün ve ambalaj ortasına separatör (ayırıcı) konmaktadır (Sanal-39) (Şekil-29).

Şekil-30: Kutu Penceresi

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Pencereli kutu: Ürünlerin ambalaj dışarıdan görünmesi ve kutudan çıkmaması için pencere bölümüne şeffaf materyal konmaktadır (Sanal-39) (Şekil-30).

Şekil-31: Çizim İşlemine Başlanması

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

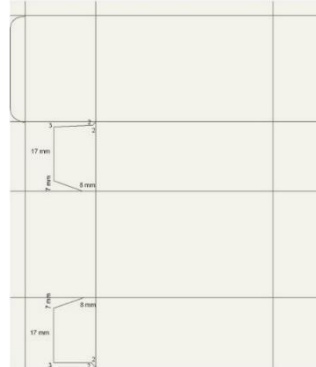
Kutu açılımı çizimi: En mühim yer boyutları aynı şekilde çizilmesidir. Kutu açılımında mukavva doğru bölümleri veya açılım biçiminin dış yüzeyinde genişlik ve yükseklik boyutuna göre dört kenarlı bir kenarlığa yerleştirilmelidir. “İki noktadan bir doğru geçer.” mantığıyla en düşük iki noktadan ölçü gerçekleştirilir (Şekil-31).

- Ölçümleri elverişli bir mukavva dilimlenir. Mukavva üstüne oluşturulan ölçümlerin doğru bir dörtgeni oluşturulur. Mukavvanın akış yönü kutu zeminine denk oluşturulmalıdır ve mukavva, tasarım oluşturulacak alana yerleştirilmelidir.

- İlk adım yassı çizgilerden çalışmaya başlanır. Yandaki yapıştırma kulakları mukavva sınırına tam veya tasarlanan dörtgene göre tam tasarlanır.

- Dikey çizgilerden çalışma sürdürülür. Kapak kilitlerinin içe bükülecek bölümü mukavva sınırına veya tasarlanan dörtgene tam tasarlanır (Sanal-39).

Şekil-32: Düşey Çizgilerin Çizimi

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Ana çizgileri bariz olan ambalajı bükme ve yapıştırma kulakları tasarlanır (Sanal-39) (Şekil-32).

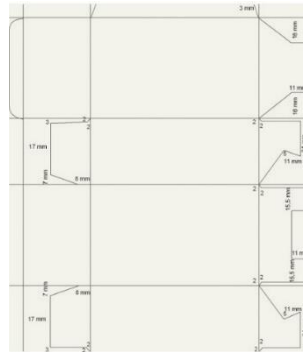
Şekil-33: Kulakların Çizimi

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Kutu zeminin bükme ve kilit kulakları tasarlanır (Sanal-39) (Şekil-33).

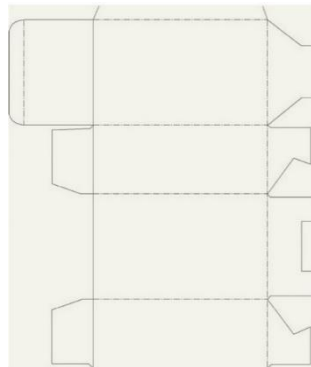
Şekil-34: Katlama ve Kilit Kulaklarının Çizimi

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

- Kesme çizgileri, doğru çizgi veya kırmızı renkli kalemle işaretlenir.
- Kırma çizgileri noktasal çizgiyle oluşturulur. Tasarım biter (Sanal-39) (Şekil-34).

Şekil-35: Geçme Kapaklı Kutu Açılımı

Kaynak: Ambalaj Maketi Hazırlama, Meb, (2012), Erişim Tarihi: 28.04.2024

2.9. Ambalajın Dili

Grafik açısından ambalaj dili olan geleneksel unsurların, simge tasarım öğeleri ve kuralları vasıtasıyla müşteriye iletildiği mekandır (Şengel & Kınam, 2020).

2.9.1. Form Dili

Form dili ikiye ayrılır. Rasyonel (Objektif) ve Emotionel (Subjektif)'tir.

2.9.1.1. Rasyonel (Objektif) Tasirler

Ambalajda ürünün silindirik biçiminde olması imalatçı için dayanıklı ve kullanışlı iken, düz ve köşeli biçiminde olan ambalajlar müşteri için rahatça götürülmesine imkân vermiştir (Çakıcı, 1973).

2.9.1.2. Emotionel (Subjektif) Tasirler

Ambalajda güzel ve erdem etkisi albeni uyandırmak için verilirdi. Ama ambalajdaki çağın trendine göre şekillenirdi (Çakıcı, 1973).

2.9.2. Renk Dili

Renk markayı açıklar. Renk sefahat, zariflik, devingenlik ya da ısı vb. duyguların bileşimidir. Işıltılı renkler rahatlık, tebrik, konfor ve keyifli his oluştururken, derin renkler önemli his oluşturur. Renk ambalajdaki ürünün ne olduğuna göre şekillenir. Renk ürünlerdeki türlere göre ve lezzetlere göre oluşturulur. Işıltılı renkler ise sabaha ifade eden renkler uygulanır. Beyaz ve beyaza yakın renkler rejim, rahatlatan, tuz olmayan ya da az besinlerde kullanılır. Derin renkler tatlıbilir besinlerde şeker içerikli çikolata lezzet ve afiyet oluşturan özellikle besinlerde bulunmaktadır. Fotoğraf makinesi vb. elektrikli aletlerde siyah, gri renk “gelecek teknoloji”nin rengidir (Meyers & Murray, 2004).

2.9.2.1. Psikolojik Etki

Renk medeniyetin ilk yıllarından itibaren insanoğlunda çeşitli izlenimler ortaya koymuştur. Psikolojik etki yaşayış biçimlerini şekillendirmiştir. Renklerdeki gizemli izlenimler kuvvet şuasıdır. Ambalajdaki renklerin verdiği psikolojik etki örtbas edilemez bir unsurdur (G. Erdal, 2022).

Psikolojide Renkler

Kırmızı, heyecanı, sevgiyi eyleme geçirir, kullanıldığı alana enerjilik, hareketlilik katar. Turuncu da güç verir, özgünlüğü ve azmi eyleme geçirir, ılıman bir hava oluşturulmuştur. Turuncu rengin etkin kullanılması anksiyete bozukluğuna sebep olur. Heyecan veren sarı renkte ise akıllı, içgüdüsel anlayışı doğurur, kullanıldığı alanda göze çarpan etki oluşturur. Altın sarısı kullanıldığı ortamda varlığı ve ünü ifade eder. Sarı renginin olumsuz anlamı ısıltılı ve göze çarpan etkisinden dolayı nöral sistemi tetikler, zorluk oluşturabilir. Yeşil renginde ise fiziksel ve ruhsal açıdan bitkinliği gideren rahat ve sakin bir alan oluşturmak için kullanılan bir renktir. Fakat, yeşil rengin hakimliğinin kullanılması huzuru ifade eden isteksizliği oluşturur, koyu yeşil renginde monoton, endişelendiren bir alan oluşturabilir. Mavi durgunluğun, inancın, uygunluğun rengi olarak ifadelendirilir, bu niteliği ile sakin ve huzurlu bir ortam oluşturmak istenildiği alanlarda tercih görülmektedir. Mavinin olumsuz anlamı ise keder ve kasvetli bir etki oluşturabilir, ortam soğuk, sabit, monoton algılanabilir. Mor ve mavi arasında var olan lacivert akıl, önsezi ve düzeni yenilikle birleştirirken, olumsuz anlamda ise sakinlik, akıl yorgunluk oluşturan renktir. Beyaz rengin doğallığı ve saflığı ifade eder, beyaz ışık kudretin simgesidir, fakat beyaz ışık etkisiyle her şey kendi ana renginde gözükür, ortama ait tüm hatalar gözükür. Siyah, ışığın olmamasını ifade eder, hayatın sonunu temsil eder, ortamdaki limitlerin görünürlüğünü düşürür veya yok eder (Manav, 2015).

2.9.2.2. Hedef Kitle Etkisi

Hedef kitlenin Kropft'a göre ambalajda kullanılan renklerin insan üzerindeki etkisi,

- Rengin ambalajdaki rengi büyüktür.
- Renk ürünün tanıtımında kullanılır.
- Rengin etkisiyle ürünlerdeki gerçeklik etkisi artar.
- Renk müşterinin albenisi artırır.
- Rengin etkisi her insanda farklıdır.
- Renk birbirinden ayırır (Sanal-40).

2.9.3. Metin Dili

Ambalajda metin dilinin etkisi yazı boyutunun büyük, basit, anlamlı, seri biçimde anlaşılmalıdır. Tanıtıcı yazılar, marka ismi, amblem açısından boşluk ve doluluk dengesine dikkat edilip yazılar okunur boyutta olmalıdır. Arka plan rengi, yazıların anlaşılır olmasını sağlamalıdır. Marka ismi, yazı boyutundan büyük olmalıdır. Yazı boyutu sırası da şu şekilde olmalıdır. Marka ismi, marka benliği, markanın üretilen ve tüketilen tarihleri, ürün içerik tablosu, ürün bilgileri, haberleşme bilgi dokümanlarıdır. Yazı karakteri olarak siyahımsı ve tırnaksız harfler başarılı marka tipografisidir. Tırnaklı harfler niteliği yüksektir. Zayıf ve uzatılmış harfler kadını niteleyen tipografik unsurlardır. Metin dilinde cümle yoğunluğu azdır ve sadedir. Tasarımcı ambalaj üstündeki metin dilinin anlaşılabilirliğine dikkat etmelidir (G. Erdal, 2022).

2.9.3.1. Etiketler

2.9.3.1.1. Etiket Formları

Şekil-36: Etiketler

Kaynak: <https://www.laboratuvar.com/gida-analizleri/fiziksel-analizler/etiket-ve-ambalaj-kontrolu> ,
Erişim Tarihi: 28.04.2024

Etiket Form Çeşitleri

- Bağlanan (asılan) etiketler
- Yapıştırılan etiketler
- Göğüs veya omuz etiketleri
- Güvenlik etiketleri
- Dayanıklı etiketler
- Kendinden yapışkanlı etiketler
- Boyun etiketleri
- Isıl yapışabilir etiketler
- Gömlek (kılıf) tip etiketler
- Gövde etiketleri
- Sırt etiketleri
- Uyarı etiketleri (G. Erdal, 2022).

2.9.3.1.2. Etiket Türleri

Etiket türleri sleeve, roll-fed, inmold şeklinde adlandırılır.

2.9.3.1.2.1. Sleeve (Gömlek) Etiketler

Şekil-37: Sleeve (Gömlek) Etiket Örneği

Kaynak: <https://ftkambalaj.com.tr/portfolio-item/shrink-sleeve-etiket/>, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Sleeve etiketler, ambalajın 360 derece etrafını örten etiketlerdir. Sleeve etiketler, fazla türde farklı form ve ebatlı ambalajların etiketlenmesi için doğru olup oyuntulu tümsekli ve koni zeminli ambalajlarda kullanılır (Şekil-37). Sleeve etiketler, ikincil ambalaj şeklinde örter (Sanal-41).

2.9.3.1.2.2. Roll-Fed (Çepeçevre) Etiketler

Şekil-38: Roll-Fed (Çepeçevre) Etiket Örneği

Kaynak: <https://www.akilikapak.com/index.php/sarmal-sise-etiketleri/>, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Etiket, ambalajın tamamını örttüğü için başka adı ise “çepeçevre saran” etiket adını alır. Etiketlerin genişliği, ambalajı kaplamazken, uzunluğu ambalajı örtmektedir (Şekil-38). Sıvı ürünlerin şişe çeşit ambalajlarda uygulanır (Sanal-42).

2.9.3.1.2.3. Inmold (Doğrudan Baskı) Etiketler

Şekil-39: Inmold (Doğrudan Baskı) Etiket Örneği

Kaynak: <https://iml.ikonambalaj.com.tr/iml-ambalaj/inmould-iml-etiket>, Erişim Tarihi: 28.04.2024

İmalatçı şirketlerin ambalajlama ve etiketleme bölümünde fazla ücretlerin azaltılabilmesi adına yapılan uygulamalarda, ambalaj üstüne direkt baskı tarzı göze çarpmaya başlamıştır (Şekil-39). Direkt baskı etiketlerin, yapışma özelliği olan etiketlere göre daha kazançlı olması, ticarete satış alanı payının artmasıdır (Sanal-43).

2.9.4. Resim Dili

2.9.4.1. Grafik

Şekil-40: Ambalaj Grafik Elemanları

Kaynak: Yazarın Fotoğraf Çekimi ve Düzenlemesi, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Ambalajda grafik tasarım, ürünün temin edilmesini etkilemesi bakımından imkân sağlar (Kayhan, 2004) (Şekil-40).

2.9.4.1.1. Görsel Tasarım Öğeleri

- Nokta: Fark edilebilen en minik imge parçasıdır (Özsoy & Ayaydın, 2016).
- Çizgi: Bir noktanın ilk adından son adınımına kadar yolun meydana getirdiği ilgi izlenimidir (Özsoy & Ayaydın, 2016).
- Doku: Zeminlerin ve cisimlerin dokunsal parçacıklarıdır (Baykara, 2020).
- Renk: Işığın nesnelere vurmasının ardından yansıyacak ve bu görüşümüzdeki oluşturduğu histir (Nayman, 2008).
- Ton: Ton altı temel rengin karışımı ile meydana gelen yeni renklerdir (Özsoy & Ayaydın, 2016).

- Valör: Bölümlerin ya da zeminlerin ışık değerine valör denir (Baykara, 2020).
- şekil: Üç boyutlu şekli iki boyutlu zemine aktaran ve iki boyutlu zemini ise tabiatta olmayan yeni görüntülerdir (Özsoy & Ayaydın, 2016).
- Biçim (Form): “*Temel tasarım tekniğinde, çizgi renk ve diğer yüzey elemanlarının birbiriyle ilişkileri sonucu biçim oluşur.*” (Tepecik, 1994).
- Espas (Boşluk): Tüm nesneleri kaplayan ve dahil olan limitsiz boşluktur (Civcir, 2015).

2.9.4.1.2. Görsel Tasarım İlkeleri

- Ritim: Bir unsurun devamlı biçimde tekrarlanmasıyla ya da unsurların ebat ve yerinde beklenmedik farklılıklar kullanarak tekrarlanmasıdır (Ekler, 2018).
- Hareket: Hareket insanoğlunda ve tüm canlıların içinde bulunur seyirci de tasarımda hareket izlemeyi talep eder (Özsoy & Ayaydın, 2016).
- Denge: Tüm tasarım unsurlarının kendilerini oluşturulan ortamda ve derecede, tasarım düzeninde ve yerinde doğru biçimde ve miktarda, açık bir düzendeki birlik etkisidir (Sayın, 2021).
- Vurgu: Vurgu iletinin ya da ilgi uyandırılması istenen unsurun çabucak algılanmasıdır (Ekler, 2018).
- Zıtlık: Zıtlık tasarım açısından renk derecelerinin ya da farklı niteliklerin arasındaki zıtlık olarak açıklanır (Baykara, 2020).
- Armoni (Uyum): Bir tümlüğün bölümleri arasında var olan uyumdur (Özsoy & Ayaydın, 2016).
- Bütünlük: Bütünlük tasarım unsurları ile oluşturulan tasarım yayılmasının ve bölünmesinin önüne geçmektedir (Nayman, 2008).
- Oran: Boyut nicelik aşama bakımından iki konu arasında ya da bölüm ile tüm arasında bulunan ilişki olarak adlandırılır (Özsoy & Ayaydın, 2016).

- Çeşitlilik: Görsel sanatların devamlı yenilenen, izlenen ve farklılaşan bir ilkesidir (Özsoy & Ayaydın, 2016).

2.9.4.2. Semboller

Ambalaj üstündeki semboller şu şekildedir.

2.9.4.2.1. Sembol Çeşitleri

2.9.4.2.1.1. Avrupa Normlarına Uygunluk

Şekil-41: “CE” İşareti

Kaynak: <https://www.hilpress.com/en/signs/conductor-identification-identification-on-operatingmaterials/mark-of-conformity-ce-symbol-10-mm.html> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Bir nitelik sembolü olmayıp üstüne alakalı ürün ile ilgili tüzüklüğün tüm şartlarını karşıladığı manasına gelen ve Avrupa Birliği üyesi ülkelerde ürünlerin özgür dolaşımını sunmak amacıyla meydana gelen bir semboldür (Sanal-44) (Şekil-41).

2.9.4.2.1.2. Türk Standartlarına Uygunluk

Şekil-42: TSE Uygunluk İşareti

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/oreULAWUVyCivi6z6> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Marka üstünde bulunan TSE kısaltmasının açılım biçimi Türk Standartlar Enstitüsü'dür. Ürün veya mahsul üstünde bulunan bu mühür, bahsedilen ürünün Türk Standartları incelenmesi bölümlerinde bulunan ve bu standartın yetkinliklerini sağlayan manasına gelir (Sanal-45) (Şekil-42).

2.9.4.2.1.3. TS EN ISO 9000 Kalite Standardı

Şekil-43: Kalite Standardı

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/yiSL19r25ZsZpwvz6> Erişim Tarihi: 28.04.2024

ISO 9000 Standarttı, nitelik idare sistemlerinin ana esaslarını tanımlar ve nitelik idare sistemleri söz dizimini anlatır. Bir tür sözlük tabiatıdır (Sanal-46) (Şekil-43).

2.9.4.2.1.4. Tescil Markası

Şekil-44: Tescil Markası İşareti

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Tescilli_marka#/media/Dosya:RegisteredTM.svg Erişim Tarihi: 28.04.2024

Çoğunlukla ticaretle ilgili marka kaydını ifade eder. Markanın kaydedilmesi, marka sahibine tanımlı haklar ve savunmalar sağlar (Sanal-47) (Şekil-44).

2.9.4.2.1.5. “e” İşareti

Şekil-45: “e” İşareti

Kaynak: <https://logowik.com/e-isareti-yaklasik-vector-logo-6840.html> Erişim Tarihi: 28.04.2024

“e” simgesi ile ifade edilir. Gıda etiketinin üstündeki e-sembolü, ürünün kapasitesinin veya kütlesinin normal değerini ifade eder (Sanal-48) (Şekil-45).

2.9.4.2.1.6. Organik Tarım Logosu

Şekil-46: Türk Organik Tarım Logosu ve ABD (USFA) Organik Tarım Logosu

Kaynak: <https://www.milonas.com.tr/sertifikalarimiz> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Organik ürünlerdeki organik tarım logosu, insanoğlu ve çevre sağlığını savunan üretim yöntemleri uygulandığının teminatı manasına gelmektedir (Sanal-49) (Şekil-46).

2.9.4.2.1.7. Işınlanmış Gıda

Şekil-47: Işınlanmış Gıda Logosu

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/G%C4%B1da_%C4%B1%C5%9F%C4%B1nlama Erişim Tarihi: 28.04.2024

Işınlanmış ve kullanıma mevcut olarak ambalajlanmış gıda ambalajı üstünde gıdanın adının yanı başında metin ve üstteki şekilde gösterilen yeşil renkli uluslararası “Gıda ışınlama sembolü” ile müşterilerin uygun biçimde bilgilendirilmiştir (Sanal-50) (Şekil-47).

2.9.4.2.1.8. Geri Kazanılabilir Sembolü

Şekil-48: Geri Dönüşüm Sembolü

Kaynak: <https://tr.m.wikipedia.org/wiki/Dosya:Plastic-recyc-05.svg> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Üstünde yer alan ambalajın geri dönüşüm materyallerinden imal edildiğini ifade eder (Sanal-51) (Şekil-48).

2.9.4.2.1.9. Yenilebilir İçilebilir

Şekil-49: Yenilir – İçilir Sembolü

Kaynak: <https://blog.milliyet.com.tr/gida-ambalajlarinin-uzerindeki-semboller---bilinclituketim/Blog/?BlogNo=520761> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Ambalaj malzemelerinin gıda ile temasa doğru olduğunu müşteriye belirtmek hedefiyle; gıda ile etkileşim eden her çeşit madde ve materyalleri üstünde “Gıda ile temasa uygundur” (Sanal-52) (Şekil-49).

2.9.4.2.1.10. Tekrar Kullanma

Şekil-50: İkinci Kez Kullanılmaz Sembolü

Kaynak: <https://eifu.asp.com/tr/symbol-glossary> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Medikal cihazın yalnızca bir kerelik kullanım için uygulandığını belirtir (Sanal-53) (Şekil-50).

2.9.4.2.1.11. Kırılabilir-Dikkatli Taşıyınız

Şekil-51: Ürünün Kırılğan ve Hassas Olduğunu Bildiren Sembol

Kaynak: <https://ar-ar.facebook.com/100063752913955/posts/121205322992801/> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Bir ambalaj etrafındaki iki el formunda tasarlanan bu işaret, ürünlerin nakliye edilmesinde tedbirli olunması anlamına gelir (Sanal-54) (Şekil-51).

Şekil-52: Kırılabilir Semboller

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/rCMsZmZqfrV4pv6g6> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Nakliye sırasında ürünlerin tahrip edilmesi mümkündür. Sembol, tahribin en az seviyede olmasını sağlar (Sanal-55) (Şekil-52).

2.9.4.2.1.12. Islatmayın Sembolü

Şekil-53: Islatmayın Sembolü

Kaynak: <https://eifu.asp.com/tr/symbol-glossary> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Yükletme, nakliye, tahliye ve saklama sırasında sıvı ile ilişkilendirmemesi, ıslanması sonucunda tahrip olabilecek ürünlerin ambalajlarında uygulanır (Sanal-56) (Şekil-53).

2.9.4.2.1.13. Kullanma Zamanı

Şekil-54: Kullanma Zamanı Sembolü

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/8n66qTukEwyLBlyb7> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Medikal cihazın belirtilen tarihin ardından kullanılmaması gerektiğini açıklar (Sanal-57) (Şekil-54).

2.9.4.2.1.14. Sterilize Bilgisi

Şekil-55: Sterilize Bilgisi Sembolü

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/L4zWcMeM2pEK2igR8> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Medikal cihazın ısıtım kullanılarak mikroplardan arındırılmış olduğunu açıklar (Sanal-58) (Şekil-55).

2.9.4.2.1.15. Muhafaza Sıcaklığı

Şekil-56: Muhafaza Sıcaklığı

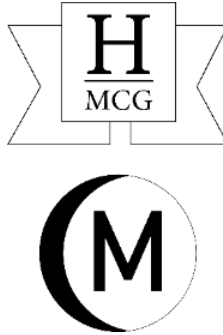

Kaynak: <https://eifu.asp.com/tr/symbol-glossary> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Nakliye yapılan malların en yüksek ve en düşük depolanması gerekli ısı derecesini göstermektedir (Sanal-59) (Şekil-56).

2.9.4.2.1.16. Dini Semboller

Şekil-57: Dini Semboller

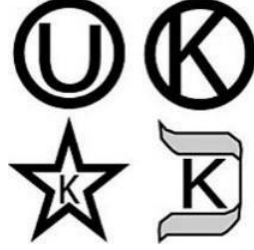

Kaynak: Yazarın Çizimi, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Müslüman nüfusunun çoğalmasıyla süper marketlerin birden fazla ürünlerde ‘elverişlilik’ manasını gösteren semboller ambalaj üstünde kullanıma başlamıştır (Sanal-60) (Şekil-57).

2.9.4.2.1.17. Kosher Sembolleri

Şekil-58: Kosher Sembolleri

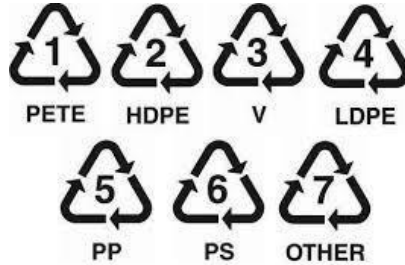

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/EjZ7JYsmfYgxUb39> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Müşterilere hem ana ürünün hem de imalatının tüm Kosher taleplerine doğru olduğunu tescil eder (Sanal-61) (Şekil-58).

2.9.4.2.1.18. Plastik Sembol ve Numaraları

Şekil-59: Plastik Sembol ve Numaraları

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/91qHDhQvPdgdH8CS6> Erişim Tarihi: 28.04.2024

(PETE): PET, müşteri için ürünlerde genel olarak tercih edilen plastiklerdir.

(HDPE): HDPE genel olarak geri dönüşüm özelliğine sahip bir plastik, en emniyetli plastiklerden biridir.

(V): PVC, güneş ışınlarına ve neme karşı su işlemez olduğundan pencere kenarları, hortumlarda, ayaklı yataklar ve kafes sisteminde kullanılmaktadır. PVC “zararlı plastik” olarak isimlendirilir çünkü tüm hayat döngüsü boyunca yayılabileceği çok fazla zararlı içerik barındırır.

(LDPE): LDPE başka plastiklerden daha düşük toksinli ve kullanım açısından daha emniyetlidir. LDPE plastik geri dönüştürülebildiğinde, plastik odun, manzara tahtaları, çöp kutuları ve yer döşemelerinde kullanılır.

(PP): Polipropilen plastik sağlam ve ağırlığı azdır. Ayrıca sıcaklığı çok sağlamdır.

(PS): Polistiren, fazla türde kullanımlara sahip düşük fiyatlı, hafif ve basit olan bir plastiktir.

(OTHER): Polikarbonat (PC) ve “başka” plastikler için ana noktada bir toplama sınıfı olarak planlanmıştır (Sanal-62) (Şekil-59).

2.9.4.2.1.19. Ağırlık Merkezi Sembolü

Şekil-60: Ağırlık Merkezi Sembolü

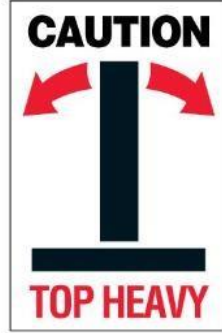

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/ACi11ewZgjg66Qbq8> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Ürünün kütlesinin ağırlık merkezidir. Ürünün şekli ağırlık merkezine elverişli değilse, bu şekil kullanılır (Sanal-63) (Şekil-60).

2.9.4.2.1.20. Dikkat! Devrilebilir

Şekil-61: Devrilebilir Sembolü

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/Uu8raxisQxNihLBsF8> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Ambalajın kütlesinin ağırlığının fazla olması sonucunda kolay şekilde yıkılabileceğini açıklar (Sanal-64) (Şekil-61).

2.9.4.2.1.21. Ambalajın Yönünü Gösteren Sembol

Şekil-62: Yön Sembolü

Kaynak: <https://eifu.asp.com/tr/symbol-glossary> Erişim Tarihi: 28.04.2024

İki yukarı ok sembolüne sahip, ambalajın dik şeklinde konumlandırılması gerektiğini gösterir. Ambalajın iki yan taraflarına yapıştırılır (Sanal-65) (Şekil-62).

2.9.4.2.1.22. Alüminyum ve Dönüşümlü Malzeme

Şekil-63: Alüminyum ve Geri Dönüşüm Sembolü

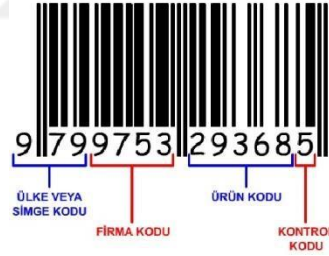

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/WNmPKtArkw7PpHGD8> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Ürünün alüminyumdan yapılan geri dönüştürülmesidir. Geri dönüşüm açısından çoğunlukla bilinmez (Sanal-66) (Şekil-63).

2.9.4.3. Barkodlar

Şekil-64: Barkod Numaralarının Anlamları

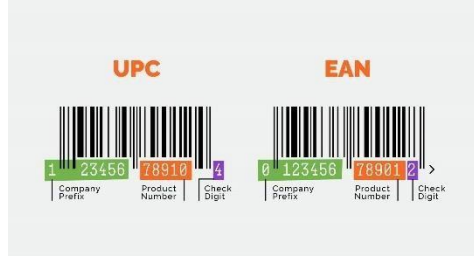

Kaynak: <https://barkodlar.org/barkod-nedir/>, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Barkod, uzun dikdörtgen veya doğrusal çizgilerin makine tarafından okutulması için türlü kodlama tarzıyla sunuş şeklidir (Sanal-67) (Şekil-64).

2.9.4.3.1. Barkod Çeşitleri

Şekil-65: UPC/EAN Barkod

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/L4LRHxEzY8dnFGaS9> Erişim Tarihi: 28.04.2024

UPC-A: Farklı ülkelerde pazar ürünlerini gözetlemek için genel olarak kullanılan bir barkod sembolojisidir (Sanal-68).

UPC-E: Pazar ürünlerinin numara verilmesinde kullanılan ve yalnızca numaralardan oluşan UPC kodları UPC-A ve UPC-E olmak üzere ikiye ayrılır. UPCA 12 basamaklı numaradan oluşurken, UPC-E 6 basamaklı numaradan oluşur (Sanal-69).

EAN-8: 8 sayılı barkod kuralıdır. EAN-8 barkodu GS1 kuralları tarafından ifadenmiştir (Sanal-70).

EAN-13: 13 sayılı barkod kuralıdır. EAN-13 barkodu GS1 kuralları tarafından ifadenmiştir (Sanal-71) (Şekil-65).

Şekil-66: Kod 39 Barkodu

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/P4pD5uL1D9veGTid7> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Kod 39: Lider sayısal kodlamaya sistemi bulunmaktadır (Şekil-66). Diğer uzunluğu olan fakat okuyucu sistemi olan sistemdir (Sanal-72).

Şekil-67: Kod 128 Barkodu

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/KXy4QWkgCJh8oVY1A> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Kod 128: Barkod kodlama metodunda, ürünün kod sistemine ek olarak kütlesi, zamanı, ölçü cevapları, konumu, raf tanımı da bu kodda bulunur (Şekil-67) (Sanal-73).

Şekil-68: Denizcilik Sisteminde Kullanılan Barkodu

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/JmjAtrZ2ry1fbANY6> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Aralıklı 5 Adetin 2'si: Aralıklı 2/5 (ITF) barkodlar, kodda çift sayıda basamak olduğu sürece her boydaki bilgiyi kodlayabilen iki yayımlı sayısal kodlardır (Sanal-74) (Şekil-68).

Şekil-69: Postnet Barkod

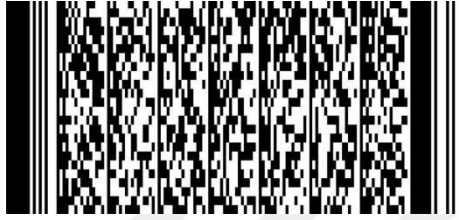
Postnet

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/Q5EjEA99na7CgcWq6> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Postnet: Amerika Birleşik Devletleri Posta Servisi vasıtasıyla posta yol göstermeye yardımcı olmak için uygulanan bir barkod simgesidir kodlardır (Sanal-75) (Şekil-69).

Şekil-70: 2D(İki Boyutlu) Barkod

Kaynak: <https://images.app.goo.gl/6A3p4StBhJNXRASc8>, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Barkodlar, sembolün fazlalığı ve büyüklüğü yoluyla muhafaza etmektedir. Ana kazancı, devasa emniyetli bir biçimde fazla miktarda muhafaza edilmesidir (Sanal-76) (Şekil-70).

2.10. Ambalajdaki Kanunlar

2.10.1. Ambalajda Kanuni Zorunluluk

- Ürün ile ilgili detaylı bilgilendirme yazı ve görselleri
- Ürün ile ilgili besin ölçü tablosu
- Ürün ile ilgili yani ilaçların prosedür, yan etki, ikaz durumları ve ne kadar miktarda alınması gerektiğini açıklayan yazılardır.
- Kimyasal etki barındıran ürünlerde ikaz yapıları bulunma zorunluluğu
- Ürün ile ilgili gramaj bilgisi, miktar bilgisi yazıları (Meyers & Murray, 2004).

2.10.2. Yasal Düzenleme

Ambalajlama ile ilgili yasal düzenleme 1931 tarihli- 3517 sayılı “yazılı ve basılı kağıtların kese kâğıdı olarak kullanılmaması hakkında Kanun “dur.

5584 sayılı posta kanunundan koliler, ambalajlamayı ilgilendiren koşullar yer alır. (Sanal-77).

2.10.3. Türkiye'deki Kanuni Düzenlemeler

Ambalaj ve ambalaj atıklarının kontrolü yönetmeliği, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 1, 3, 8, 11 ve 12'nci maddeleri ile 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1, 2 ve 9 uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır (Sanal-78).

2.6.3.1.Yönetmeliğin Amacı

- *Çevresel açıdan belirli kriter, temel koşul ve özelliklere sahip ambalajların üretilmesini,*
- *Ambalaj atıklarının çevreye zarar verecek şekilde doğrudan ve dolaylı bir şekilde ortama verilmesinin önlenmesini (Sanal-79).*

2.6.3.2.Yönetmeliğe Göre Görev ve Yetkiler

Bakanlığın görev ve yetkileri

- *Ambalaj atıklarının toplanması, tekrar kullanımı, geri dönüşümü, geri kazanımı ve bertarafına ilişkin program saptamak, bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik iş birliği ve koordinasyonu sağlamak, idari tedbirler almak, gerekirse tebliğler yayımlamak ve gerekli denetimleri yapmakla,*
- *Geri kazanılmış ürünlerin kullanımını özendirmek ile, yükümlüdür (Sanal-80).*

2.6.3.3.Mülki amirlerin görev ve yetkileri

Mahallin en büyük mülki amiri;

- *Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması için belediyeler, ekonomik işletmeler veya yetkilendirilmiş kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamakla,*

- Kurulacak geri kazanım tesisleri ile ilgili başvuruları Bakanlığa göndermekle,
- Ekonomik işletmeler veya yetkilendirilmiş kuruluşlarla birlikte geri kazanılmış ürünlerin kullanımını özendirmek ile, yükümlüdür (Sanal-81).

2.6.3.4.Belediyelerin görev ve yetkileri

Belediyeler;

- Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması için ekonomik işletmeler veya yetkilendirilmiş kuruluşlar ile birlikte, ambalaj atıkları yönetim planını hazırlamak ve/veya hazırlatmak ve bu amaçla oluşturulacak planları onaylamakla,
- Ambalaj atıklarını ekonomik işletmeler veya yetkilendirilmiş kuruluşlar ile kaynağında ayrı toplamak veya toplamakla, çalışmalarını desteklemekle,
- Kaynağında ayrı toplanan ambalaj atıklarının ayrılmasını sağlayacak tesisleri kurmak, kurulmasını sağlamak veya bu amaçla kurulmuş tesislerden yararlanmakla,
- Ambalaj atıklarının evsel atık toplama araçlarına alınmamasına yönelik tedbirleri almak, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yaptırım uygulamak ve/veya uygulanmasını sağlamakla,
- Ambalaj atıklarını düzenli depolama sahalarına kabul etmemek ve bununla ilgili önlemleri almakla, ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması konusunda halkın eğitimi ve bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapmak ve bu çalışmalara katkıda bulunmakla, yükümlüdürler (Sanal-82).

2.11. Minimalizm Tanımı

Minimalizm sözcüğü “minimum” manaya gelen Fransızca bir sözcüktür. Minimalizm mana olarak basitleşme ve yalınlık anlamını ifade eder (Sanal-83).

Minimalizm kavramı köken bilimi olarak minimal sözcüğü ile -izm oluşmuştur. Minimal Türkçe bölümünde en dip kelimesi asgari iken -izm ise bir fikri, bir yöntemi ifade eden kökün bitimine takılmaktadır (Şahin, 2021).

Minimalizm sözcüğünün anlamsal olarak bir sözlük açıklama olmadığı için, mesele ile ilgili şöhretli kişilerin minimalizmi nasıl ifade ettiklerine bakılır. Georg Wilhelm Friedrich Hegel, minimalizmi “*Sade ama basit olmayan, yalın ama yayvan olmayan bir güzellik anlayışıdır.*” biçiminde açıklarken, Immanuel Kant’a göre minimalizm, “*Akla hem de saf bir akla hitabeden sadece saf akıl ile haz alınan bir güzelliştir.*” Bütün minimalizm gelişimlerin kılavuzu olan Mies Van Der Rohe ise, “*Fakirlik, yoksunluk, eksiklik değildir minimalizm; aksine bilinçli bir tercihtir. Zor olanı seçmektir, azla çok yapmaktır.*” biçiminde tanımlandığı minimalizm felsefesini de meşhur “Less is more” (Az çoktur) deyiimi ile ifade etmiştir (Ertürk, 2011).

Minimalizm basitliğin ve yalınlığın sınırlı renklerle bir yapıt ortaya çıkarmıştır (Döl & Avşar, 2013).

Abstrakt sanatın sonucu minimal sanat ifade edilir. Sanat eseri tarz ve sınırlı rengin kullanılmasını meydana getirmektir. Minimal sanatta eser bir şekilseldir. Bu sanatın ünlü sanatçıları B. Newman, T. Smith, E. Kelly ve L. Bell bu adlardandır (Tanyeli & Sözen, 2016).

Soyutsal sanatın geliştiği en üst seviyedir. Şekil ve rengin asıl olarak kullanılıp hendesi şekilde ifade edilmesidir (Artut, 2002).

Minimalizm, polimerden, camdan, lamine levha ve demir gibi yeni materyaller ile oluşturulan ve insanı kapsamayan, sade şekilsel sanatı açıklamak için kullanılan bir sözcüktür (Dickerson, 2023).

2.12. Minimalizm Tarihçesi

20. asırda Batı sanatında soyutlaştırma kavramı bulunur. 20. asırla başlayan Minimalizm; Süprematizm, İzlenimcilik, Kübizm, De Stijl, Konstruktizm Dışavurumculuk, Fovizm akımlarını da katılmaktadır (Haksever, 2021).

2. Dünya savaşının ardından soyut anlam daha genişlemiş biçimde gelişmiştir (Tizgöl, 2008).

İzlenimcilik çalışmada duygu etkisinin bitmediğini, duygunun arttığını söyleyen kuramdır. İzlenimcilik çalışmada kişi bütünlüğü oluşturur. İzlenimciliğin bitiminde Fovizm, Kübizm, Dışavurumculuk meydana geldi (Haksever, 2021).

1911 tarihinde Avargard sanatının öncülerinden olan Herwath Wladen Dışavurumculuğun ortaya çıkmasını sağlamıştır (Antmen, 2018).

Dışavurumculukta çizimdeki yenilik, çizginin etkileri, rengin ne oluşturduğu soyutsal biçimde ifade edilir. Dışavurumculukla birlikte Kübizm de meydana geldi. 1907 senesinde “Avignonlu Kızlar” yapıtıyla Pablo Picasso Kübizmde radikal bir etki oluşturmuştur (Şekil-71). Kübizm Geometrik etkilerle birlikte dördüncü boyutu da etkisi altındadır (Antmen, 2018).

Kübizm uygulamalarda Minimalizm’in ilk soyut düşüncesi burada meydana gelmiştir (Haksever, 2021).

Şekil-71: Pablo Picasso, Avignonlu Kızlar (1907)

Kaynak: 243,9 x 233,7 cm, Modern Sanatlar Müzesi, New York. Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekilsel soyut çizimler tasarlayan Kazimir Malevich süprematizme örnektir (Antmen, 2018). Malevich'in minimalizmde izi yüksektir (Haksever, 2021).

1940'tan 1960 yıllarına kadar Amerika'daki soyut ekspresyonizm kişisel ekspresyonizm etkisi ve koyu sübjektifliği yükselten davranışının tersine minimalizm objektif bir sakinliği kabul etmiştir (Antmen, 2021).

Şekil-72: İsimsiz, Donald Judd, 1968, Alüminyum Üzerine Emaye, 55,9 x 127 x 95,3 cm, Solomon R. Guggenheim Müzesi New York, ABD.

Kaynak: Hodge S., (2023), Erişim Tarihi: 28.04.2024

Amerika'da 1950'li senelerin ardından soyut sanatta, minimalizm duygusuz ve alçak gönüllüdür. Minimalizm işaretçilik ve öznel seldenden uzak, ilgiyi endüstriyel etkiyle malzemelere verdi hem malzemeleri hem de her yapıda etrafındaki ortamı tekrardan ifadelendirdi. Minimalizmde konstrüktürizmden ilham aldı, ancak fikirler soyut dışavurumculuğa cevaptır. Minimalizmin parladığı yer 1960-1970 seneleri arasında New York'ta olmuştur. Minimalistler, eserlerinde evvelki yapıtlara göre gerçekçidir (Hodge, 2022a).

1960'lı yıllarında minimalizm “ABC Sanatı”, “Retçi Sanatı”, “Soğuk Sanat”, “Dizisel Sanat”, “Temel Strüktürler” unvanları bulunur (Antmen, 2021).

Hareketler 1960'lı devreye kadar Minimalizm'in ayaklarını oluşturmuştur. Çoğu hareketten etkilenen Minimalizm, soyut dışavurumculukla zıttır. Minimalizm etkisi başka akımlardan etkilense de kendi fikirlerini aktardı (Haksever, 2021).

Minimal sanat 1960'larda redüksiyonist olarak uzak tutulan bir sanattır ve 1980'lerde önemini kaybeder. 1960'lı yıllarda minimal sanat bütünleşme ve parçalanma durumu modernizm etkisini de arttırır. Sanatın kültürleri koruması da 1960'ta yıllara reaksiyonist göstermesidir. Eserlerin ortaya koyduğu ise minimalizmin olguculuk etkisidir ve bu da karışıktır. Minimalizm modern heykel sanatında soyutlanmış yersizliği kabul etmez. Minimalizm etkisiyle birlikte heykel düzdür veya düz bir sanat olmaktan çıkmıştır. Ortama uygun bir obje olmuştur. Seyirci, materyal bakımından yer betimsel bir şekilde detaylandırmamayı seçmiş, belirli bir şekle yönelmeyi seçmiştir. Minimalizmin esas düşüncesidir. Donald Judd Heykeli olarak ifadelendirirken, Clement Greenberg heykel olarak ifadelendirilmez (Şekil-72). Yani minimalizm eserlerde bir obje sanatı ifade eder. Richard Wolheim “Minimalizm” kelimesini ilk kullanan kişidir. Minimalizm şekli sanat için en az olandır. Minimalizm belirlenmiş ve bölümlere ayırmaktır. Greenberg'e göre minimalizm düşünce yaratma olarak ifade edilir. Minimalizm düşüncesi başlarda bilinen olumsuz durumlar redüksiyon ve ideal düşünceye sahip olduğu idi. Minimalizm görüngü biliminin etkisiyle objektif ve subjektif olarak doğa ötesidir. Minimalizm ideal düşünceden daha fazlası, idrak farklılığı bir yere ve sürece göre sade tasarımın çoklu halidir. Minimalizm, geç modernizme kadar düşünceler ortaya koyar. Sanatın talimatları yetersiz ve algısal olarak bilgi felsefesini oluşturur. Bu düşünce kavram sanatı olarak anılmaktadır. Michael Fried minimalizmde süreç sanatı, beden sanatı, performans sanatı duruma göre sanattaki tepkilere zaman ölçülerine tavsiye verir. Bu da bazı durumlarda eleştirme hatasıdır. Fried makalesinde minimalizme karşı koymasının sebebi modernizmden her şeyi talep ederken bunları minimalizmde yapmamasıdır. Minimalizmdeki modern estetik etkisi körelirken, idealizm bilinç etkisi ile mücadele etmiştir. Rosalind Krauss insanın biçimselliğine ve yanılsama yönelim şekline göre minimalizme saldırgan davranılmıştır. Bu da sanat şeklinin cansızlığı ve ideoloji beraber mana oluşturur. Krauss, minimalizm tanımını görüngü biliminde zamanı ve mekânı ayır tutar. Minimalizm ekonomik olarak gelişimi ile strüktürel ölçüde üzerinde durur ve minimalizm resim ve heykelde bir belirteçliğine göre esaslı incelemeleri müdafaa etmektedir. Minimalizm kişisel eleştirisinde soyut fikirleri ortaya koyar ve daha sonra oluşturulan sanata eleştirirken minimalizmi tekrar incelemesini sağlar. Minimalizm kendi eleştirisinin incelenmesi beklediğini ve minimal sanatın soy ağacını

incelerken ki zorluktur. Minimalizm geç modernizmin yerini almasıyla beraber Donald Judd'da resim ve heykel anlayışının formlara göre şekillendiğini ve formdaki adetlere göre gelişemediğini öne sürer. Bu adetler açısından 3 boyutlu kullanma şekli de form değildir. Yani Judd minimalizmde heykelin yerinin bir önemi olmadığını savunur. Objelerde rastgele form, materyal ya da yöntem kullanılır. Judd eserlerde ilginçliği vurgularken avangard bakış açısıyla bu düşünce eleştiriye sebep olmuştur. Robert Morris minimalizm heykel sanatında kendini özgür aynı boyutta heykeli kendi kendine yöneten ve realistlik tabiatı anladı, minimalizmde biçimler kişinin aklındakini resmin gerçeğe vurmasını savunur. Ayrıca Morris modern heykel şeklini minimalizm açısından sonrasında minimalizmi, modern heykel şeklinde belirtmiştir. Michael Fried'e göre minimalizm objektif olarak araştırmaya ve aktarmaya odaklanırken, geç modern sanatta objektif olarak yenilgiye sebep olması ya da silmeye çalışmasına odaklanır. Fried'e göre ana tehdit heykel olmadığı, bu durumun resmi özgü olan biçimdir. Fried geç modern resmini minimalizmin sanatının karşı savı olarak nitelendirir. Fried minimalizmde objenin gizliliğinin önemini vurgulamış, var olmasıyla benzerliğine, görsel sanatlar açısından bir husus olmadığına yayan bir savıdır. Fried minimalizmi, soyut heykel sanatı olarak ifadelendirir. Fried minimalizmi geç modernizm açısından tiyatral olarak bozulmuş ya da kötü şekilde hassaslaşmış olarak ifade etmiştir. Minimalizm tarihsel olarak avangard şekli az da olsa tekrarlararak geç modernizmde ayrılmalar olmuştur. Minimalizm döneminde ilerlemiş haline kadar iki taraftan da ele almak gereklidir. Minimalizmde ilk ayrılmalar Donald Judd'un geç modernizmi eleştiren belli objelerin kuramlarıyla cevaplandırmasıdır. Robert Morris minimalizmin bu yeni gerçekliğine gestalt olarak ifadelendirmiş, eskiden çağdaş özerkleşmiş, değinilme şekli de objeden objeye algılanmasını sağlamıştır. Fried minimalizm çatışma olarak modern limitlin ve modern hürriyetin hatırasıdır. Safkan bir sanat kusursuzluğunun daha net bir şekilde objenin gerçekliğe döndüğü minimalizm, sanatın formcu benliği erişildiği ve bölündüğü tarihi şeklidir. Minimalizmde son ayrılma ise Postmodern'in gelişimine zemin oluşturmıştır. Geçmişten günümüze gelen minimalizmin avangard oluşu ortaya konmuştur. Marcel Duchamp'ın, Dada ve Rus konstrüktivizme zarar veren avangard kavramının baskılanması ve 1960 senesi ile geri dönmesidir. Avangard kavramlar Nazizm ve Stalizm aracılığıyla baskılansa da bu hususla beraber modernizme karşı olanlar ile yeni

avangard düşüncesi redüksiyon edilmiştir. Forumsal avangardları savunmak amacıyla zarar veren avangardları çevirmek amacıyla sanatın kurumlaştırılmış halidir. Minimalizmin temsilcileri başka uygulanabilir örnekler için zarar veren Avangardı seçmişlerdir. Minimalizm, avangard kavramına kapsamlı bir kavuşma gerçekleştirmiştir. Baskılanmış etkiyle beraber geç Modernizmi sıkı kanunları çatışmıştır. Fried'in "Sanat ve Nesnellik" de ithamda bulunmadan dolayı minimalizmin güvenilirliğini göçerten bir hile olduğunu, diğerinin minimalizmde farkında bir vaziyet almasıdır. Minimalizm algıda kalmaktan çok gelişmeyi hedeflemiştir. 1960'ta sanatın kurumla ilgili değil, avangard kurumuyla ilgili olduğu ilk olarak ortaya çıkmıştır. Minimalizmin anlaşılabilirliği kurumla ilgili olarak tenkit etmeyi reddetmiş minimalizmi takiben sanatın yazısal olarak parçalanması tarihi olarak araştırılmamıştır. Bundan dolayı Fried, Yapısökümüne neden olmaz, algı çözümlemesi olan minimalizm, algı durumlarına çözümlemesini oluşturur. Minimalizm formculuğun (biçimselliğin) objektif yol göstermelerin, görünce biriminin subjektif yol göstermelerine sebep olan sanatçı tarihi değil, cinsellikten farksızdır. Bu durum minimalizm ile kavram sanatında bulunmaktadır. Minimalizm konumu değişmesi ile taktik ya da tepkili bir biçime kavuşmuştur. Bu nedenle minimalizmin resmetme, ekspresyonizm ya da sahnesel şekilde formlaşmıştır. Minimalizm daha sonrasında eserlerinde mücadeleci, tepki barındıran türlerdir. Minimalizmin tarzı önceki senelerde dönüşüm yaşasa da kıymeti biçimlememiştir ve savaşın bitimiyle eleştiri barındırması da kaçınılmaz bir delilidir. Minimalizm güzelduyu hareketlerinin çevirmeci özerkliğinin tekrardan sağlamak gelişmiş sanata ve sıradan medeniyete karşı koyar. Lakin oluşan baskılama şekli kapsamlı medeniyetin yaygınlaşmasına neden olmuştur. Minimalizm sanat şeklinin masalımsılığına erişir, lakin büyük oranda zarar verir, böler ve fesheder. Algısalığa değinen minimalizm toplumsal sunma şekline karşı çıkar. Minimalizm dizisel formlar ve yöntem kullanılsa da şahsi objeler meselesinde görselliğe direnir. Minimalizm sergileme odaklı görseller ve ilerlemiş kapitalizmin vücutsuz sujelere direnmiş ama Pop-art kabul etmiştir. Lakin minimalizm sonunda gelen etkileri iletmek için karşı çıkmıştır. Minimalizm ve Pop-art hali hazırdaki eserleri formsal ve de strüktürel şekilde ifade eder. Minimalizm ve Pop-art sanayileşme formları ifadelendirip uzaklaşmış bölgelerinden ana bölgelerine gelmelerini sağlamaya, ilerlemiş kapitalizmin etkisiyle üretme ve tüketme ayırıcı

olmuştur. Minimalizm ve Pop-art bu düşüncenin belli noktalarında karşı çıkar, belli noktalarında kendi menfaatine göre değerlendirir ve başlarda bilgilendirir. Minimalizmde başka özel objeler ve yeniden dizi düzenlemeler ortasında gerginlik, Pop-artta başka özel objelerle ve yeniden başka görsellerle yapılması gerektirir. Minimalizm ve Pop-art düzenli dizi objeler, görseller ve insanoğlu evvelden önce sanatta kompoze eden dizi strüktürdür (Foster, 2009).

Minimalizm soyut ekspresyonizme karşı olarak meydana gelmiştir. Minimalistler hissel öznelliği karşılık olarak akıl ve bağımsızlığı hedefliyordu. Tuvale boya sürmeye karşılık olarak soğukkanlı ve matematik odaklı bir tertip içinde görev edinmişlerdir. Minimalizm sanatın kopyası olmaması kendi karakterine ait olması düşüncesini geliştirdi. Sanatı zemine indirgemek sanatın gelenekçi olan ilişkilerini tamamen bitirmek için minimalistler sanatın temelinde yatan düşüncelere odaklandılar ve uyguladıkları sanayi materyalleri ana hallerine ulaşıncaya kadar çıplak bıraktılar. Uygulamalarını basit şekilsel biçimlere dayandırarak uyguladıkları renk, şekil, çizgi ve dokuları karakterize bir ifade katma riskine karşı limitlemişlerdir. Gözlemcilerin eserlerini tecrübe ederken konu kompozisyon ve anlatım gibi unsurlarla dikkatlerine dağıtmak istememişlerdir. Minimalistlerin birkaçı üç boyutlu eserler tasarlamışlardır. Bir bölümü ise resim yapmıştır. Tümünün ortak özelliği betimleme ve izlenimleri yok etmektir. Öncü minimalist sanatçılar Frank Stella (1936), Carl Andre (1935), Ellsworth Kelly (1923), Ad Reinhardt (1913-67), Dan Flavin (1933-96), Donald Judd (1928-94), Sol LeWitt (1928-2007), Robert Morris (1931) ve Richard Serra (1939) (Hodge, 2023b).

“Işığın gerçek bir malzeme olmadığını düşünenler olabilir. Ben olduğunu düşünüyorum. Söylediğim gibi sanatsal olarak ışıktan daha sade açık ve dolaysızını bulamazsınız.” - Dan Flavin

Minimalizm başından sonuna kadar çalışmadan ziyade teorik anlayışlardan oluşmuştur. Örgüt biçiminde bir akım olmamasına rağmen sanatçılar arasından 1960'lı ve 70'li senelerde ün kazandı. Tüm sanatçılar teorileri kendilerine göre ifade ettiler. Otuz yıl boyunca floresan lambalarla uğraşan Dan Flavin, şekil, ışık renklerle uğraşarak sanatsal incelemeler yaptı. Renkli ve beyaz ışık borularını beyaz duvarlara karşısına konumlandırarak ışığın mekânda yayılma biçimi ile aydınlanmasını

sağlamıştır. Sol LeWitt, 1962 senesinde soyut siyah beyaz kabartmalarla deneysel uygulamalar yaptı. Bu uygulamaları, küp, daire ve üçgen gibi birçok ana biçimden ve kırmızı, sarı, mavi ve siyah gibi basit renklerden oluşan basit şekilsel yapı şekilleri gözlemlendi. Minimalist sanata ait her bölüm saklı iletiler, yoğun anlamlar ve hissel bağlantılardan sadeleştirilmiş bir biçimde incelenmesi hedefiyle yapılmıştı. Sanatın doğasını ve halkın içindeki alanını sorgulamakta olan sanatçılar, objelerin kendinden çok seyircilerin tepki vermesi ile ilgileniyorlardı. Birden fazla bireyin kötü sözlerle muamele etmesinden dolayı minimalizm, yenilikçi bir anlayıştı ve kendinden sonra gelen birden fazla sanata, tasarıma ve mimari akıma yoğun etkiler bırakmıştır (Hodge, 2023b).

1965 senesinde Britanyalı filozof Richard Wollheim (1923-2003) renk bölümü ve Dada'ya çağrışım yaptığı "Minimal Sanat" adlı bildiri yazdı. Kelime ilk defa kullanılmamıştı. 1929 senesinde Ukraynalı fütürist David Burliuk (1882-1967) vasıtasıyla kullanıldı ancak 1960 senelerinde devasa bir ivme kazanan minimalizm niteliğini birbirinden özgür ve düz şekilsel kompozisyonlar ve yapılar, tuğlalar ve floresan ışıklar fabrikasyon ürün olarak uygulanmış materyalleri uygulanan bir sanat biçimidir. Donald Judd (1928-94) minimalist adını reddetti ve kavramı kompozisyon bütünlüğüne sahiptir. Başka minimalistler arasında Robert Morris (1931-2018), Yves Klein (1928-62), Robert Rauschenberg, Ad Reinhardt ve Carl Andre (d.1935) bulunmaktadır. Minimalistler grup şeklinde uygulamalar ve sergiler yapmadılar ancak eserleri devasa, basit, modüler ve hızlı kompozisyonlar biçiminde olmak gibi ortak özellikleri vardır (Hodge, 2023c).

1966 senesinde New York'taki James Museum'da yapılan "Temel Yapılar" (Primary Structures) gibi sergilerde Donald Judd, Carl Andre ve başka sanatçılar soyut dışı vurumculuğu ve benzersiz dehanın benzersiz şekli olan sanat eseri kavramını reddettiklerini sanayi materyalleri kullanılarak meydana getirdikleri basit ve tekrarlayan biçimlerle ifade ediyorlardı. Judd tekil veya çoğul şekillerde görülen kutu türevi konstrüksiyonlar üretmektedir, Andre ise normal tuğlaları ya da aynısı olan metal levhaları bazen sıralı bazen ızgara biçiminde gösteriliyordu. Bu çeşit bir yeniden sanayileşmeyi meydana getiren bağlantılardan da sanatsal bağımsızlığı yoktu (Godfrey, 2024).

2.13. Minimalizm Felsefe

Minimalizm öznel mesajı renk, biçim, şekli bir arada kullanarak sade bir şekilde eserlere aktarılmasıdır. Sanat felsefesinde Minimalizm'in kökenine inmek gerekir ve bu hiç basit değildir. Ana kavram ortadan kalkarsa elimizde fikre ait düşünce ortadan kalkar. Kavramsal sanat tarafından önemli bulunan ana kavram Minimalizm ile önemi ortaya konmuştur (Türkyılmaz, 2019).

Dışavurumcular Minimalizm etkisini düşüncelerinde var edip fırça darbeleriyle simetrik bir bütün içerisinde çalışmalar ortaya koymuştur (Antmen, 2018).

Minimalizm farklı zamanlarda yaşamış sanatçıların esinlendiği belli etkiler vardır. Bu etkileri de sanatçıların yaptığı çalışmalarda da görmekteyiz (Türkyılmaz, 2019).

Minimalizmin özgürlüğe ulaşmanıza yardımcı olacak bir araç olmasıdır. Korkudan özgürlük, endişeden özgürlük, bunalmışlıktan özgürlük, suçluluktan özgürlük, depresyondan özgürlük, kölelikten özgürlük... Bununla birlikte, bir arabaya veya bir eve sahip olmak, çocuk sahibi olmak veya bir kariyere sahip olmakta bir sakınca yoktur. Minimalizm, yaşamda doyuma ulaşmak için bir araçtır. Hepimizin aradığı şey olan (kabul edelim ki) mutluluğa ulaşmak için bir araçtır. Hepimiz mutlu olmak istiyoruz. Minimalizm yardımcı olabilir. Minimalizmde kural yoktur. Daha ziyade minimalizm, önemli olana odaklanabilmeniz için hayatınızdaki gereksiz şeylerden sıyrılmakla ilgilidir. Herkesin hayatında dört önemli alan olduğuna inanıyoruz: sağlığını, ilişkilerinizi, misyonunuz ve tutkularınız. Minimalizm bize aşağıdakiler de dahil olmak üzere çeşitli şekillerde yardımcı oldu:

- Zamanımızı geri kazanmak
- Fazla eşyalarımızdan kurtulmak
- Hayatımızın tadını çıkarmak
- Yaşamlarımızda anlamı keşfetmek
- Anı yaşamak
- Önemli olana odaklanmak
- Tutkularımızın peşinden gitmek
- Mutluluğu bulmak

- Yapmak istediğimiz her şeyi yapmak
- Görevlerimizi bulmak
- Özgürlüğü deneyimlemek
- Daha çok üretip daha az tüketmek

Minimalizm bir yaşam tarzı seçimidir. Minimalistler önemli olanın lehine gereksiz olandan kurtulmayı seçerler. Ancak ayrıntı düzeyi size kalmış. Minimalistler mutluluğu eşyalarda değil, yaşamın kendisinde ararlar. Dolayısıyla, hayatınızda neyin gerekli neyin gereksiz olduğunu belirlemek size kalmıştır. Minimalizm, hayatta önemli olan şeylere odaklanmak adına gereksiz fazlalıklardan kurtulmak için bir araçtır, böylece mutluluğu, doyumu ve özgürlüğü bulabilirsiniz. Minimalizm, birçok biçimiyle, önemli olana odaklanabilmemiz için hayatlarımızı basitleştirmemizi sağlayan bir araçtır. Fazlalıklardan kurtulup anlamlı, mutlu, tutkulu ve özgür yaşamlar sürmeye odaklanabildik (Millburn & Nicodemus, 2011).

Minimalizme göre, bir cümlenin doğruluk-koşullu içeriği, geleneksel anlamıyla özdeş değildir, ancak cümlenin kendisi, geleneksel anlamı nedeniyle, doyurulmaya ihtiyaç duyan bazı dizinsel ifadeler veya serbest değişkenlere bir değer sağlamak için bağlama başvurmaya zorunlu hale getirdiğinde ondan ayrılır. Çoğu dil felsefecisi gibi Cappelen ve Lepore da minimalisttir, ancak minimalizmin literalist ideale yakın oldukça radikal bir versiyonunu savunurlar. Diğer minimalistlerin yaptığı gibi dizinsel değişkenleri çoğaltmak yerine, dizinsel ifadelerin yalnızca çok kısa bir listesi olduğunu ve bunlardan herhangi birini içermeyen cümlelerin anlamlarının doğruluk-koşul içeriği olduğunu savunurlar. Bu nedenle, zamanı bir kenara bırakırsak, çoğu teorisyenin bağlama duyarlı olduğunu düşündüğü “John is ready” veya “Steel is strong enough” gibi cümlelerin aslında bağlamdan bağımsız tam önermeler ifade ettiğini savunurlar (Recanati, 2006).

Minimalizm, Ana ilkesi olan "az çoktur", yaşamın maddi olmayan yönlerinde daha fazlasını elde etmek için "daha az şeye sahip olmak" olarak açıklanmaktadır. Böyle bir minimalizm görüşü, yaşam değişikliklerini belirli bir modele göre gerçekleştirmek için kapsamlı araçlar sağlar. Bunlar arasında tüketimciliğin eleştirisi (aşırı tüketim); isteklerin post-materyalist yeniden yönlendirilmesi ("gerçek" değerlerin keşfi) ve kişinin "eski yaşam tarzını" yeniden yapılandırma yöntemleri (bir

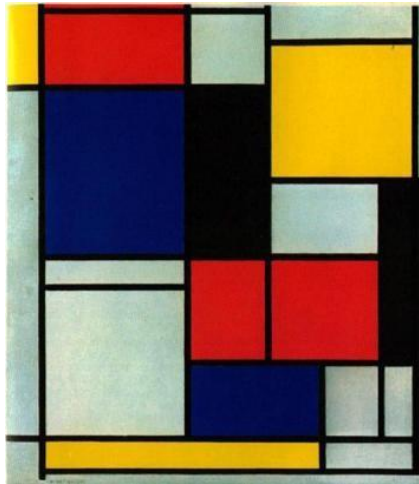
araç olarak minimalizm) yer almaktadır. Minimalizmin önerdiği yaşam dönüşümü, yaşamda neyin gereksiz olduğunun farkına varılması ve bu tür şeylerden kurtulmak, bunları sınırlamak veya bunlara olan bağımlılığı azaltmakla başlar. Bir sonraki adım neyin önemli olduğunu belirlemektir. Tüketim toplumu kavramları içinde işlev gören "aşırılık" kategorisi yararlı olmaktadır; bu anlamda aşırı tüketim, "fazlalık" (yaşamın gerekliliklerine göre mal fazlalığı) ile benzer çağrışımlara sahiptir. Dolayısıyla minimalizmin özü, gösterişin, zorlayıcı ve akılsızca satın almanın yadsınması ve sahip olunan nesnelerin niceliğinin ve bunlara atfedilen toplumsal anlamın eleştirel bir analizidir. Minimalist olmak ve kişinin kendi öz tanımını inşa edip sürdürmesi bir süreçtir. Burada önemli olan, her birimizin bireysel olarak bulacağı ılımlılık ve denge (makul ölçü) arayışıdır. "Minimalizm kendi başına bir amaç değildir ve hiçbir zaman da olmamalıdır; sadece bir amaca ulaşmak için bir araçtır. (...) Sade, bilge ve uyumlu bir yaşam sürmek istiyorsak, hangi değerlerin bizim için önemli olduğunu anlamalıyız çünkü bunlar bize yaşam boyunca yol gösterir ve diğer her şey bunlardan çıkar". Bugüne kadar yapılan çalışmalar minimalizmin çok boyutlu, içsel olarak tutarsız ve geçici olduğu yönünde ortak bir varsayım ortaya koymuştur. Minimalizmin tek bir kanonik versiyonu veya mevcut bir tanımı yoktur- her birey, kapsamı ve değişim yoğunluğu bakımından farklılık gösteren kendine özgü inançlar ve eylemler dizisi yaratır. Minimalizmi oluşturan temel boyut, tüketime yönelik tutumdur. Minimalizmi tanımlayan ve analiz eden araştırmacılar onu bir "tüketim karşıtı protesto" örneği veya "aşırı tüketim bolluğuna" bir tepki olarak tanımlamaktadır (Dopierala, 2017).

2.14. Minimalizmde Sanat ve Tasarım

Minimalizmde resim sanatı en fazla yapıt oluşturulan yöntemlerden biridir. Birden fazla sanat bölümünde incelenen minimalizm etkisi resim sanatında da tesirli olmuştur. Minimalizmde etki çoğunlukla renk, materyal ve binaî olarak basitleştirici tutum olarak ifadelendirilmiştir. Resimdeki minimalizm tavrı Kazimir Malevich ile başlamış "De Stijl" hareketinin öncü adlarından Piet Mondrian ile formsal keşfetme gayreti ve soyut ekspresyonizmciler sanatçıların etkisinin ana ayakları oluşturulmuştur. Minimalizm resim sanatçıları yapıtlarını tasarlarken takındığı üslup objenin orijinal halini muhafaza etmektir. Renk skalası limitlidir ve temel renk içinde kalınır (Özşeker,

2021). Basitleştirici yönelimlerin ana noktası olarak kabul görmüş minimalizm resimde soyut ekspresyonizmin bir üslubu olarak 1950 senesinde hareketli soyuta karşı cevap olarak oluşturulmuştur. Minimalizmde sanatçılar, hareketli soyutu gerçek üstü ve öznel buluyorlardı. Resim onlar için ima eden her şey için sadeleştirilmeliydi. Resmi gördüğümüzde değişik ifadeler değerlendirmememiz gerekirdi. İki boyutlunun etkinliği ve bütünüyle resimsel bir etki oluşturmak için keskin kenarlar ve yalın formların yanı sıra, çizgi hatları ile bir ifadelendirme oluşturulmuşlardır. Soğuk ve hareketsiz strüktürlerde bulunan sanatçılar Barnett Newman ve Ad Reinhardt'tır. Modern resim sanatında ilk basitleştirici yönelimlerin Rus ressam Kazimir Malevich'e aittir. "Beyaz Zemin Üzerine Siyah Kare" (1913) ve "Beyaz Zemin Üzerine Beyaz" (1918) düzenlemeleri, basitleştirici yönelimlerin ilk örnekle midir (Şekil-73). Piet Mondrian 1. Dünya Savaşında şekilsel soyutlayıcıların ana temsilcilerindendir. Mondrian'ın tesiri, resim ve heykelle limitli değildi; mimari sanatçılara da tesir etmiştir. Sanat ifadesi, içerik olarak baktığımızda objeleri almamak ve resim ifadesini ana unsurlarını basitleştirmek biçiminde ifadelendirilir. Yatay ve dikey çizgilerin kullanımı, temel renkleri de limitli kullanmaktır. Sanat eserini anlık resimsel algılamaya ve sanatçının karakterinden sadeleştirmektir (Şekil-74). Bu tara fıyla minimalizmle uyuşmaktadır (Ertürk, 2011).

Şekil-73: Malevich: Beyaz Üzerine Beyaz Kare. 1918

Kaynak: www.bc.edu Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-74: Piet Mondrian. Tableau II. 1921 – 25

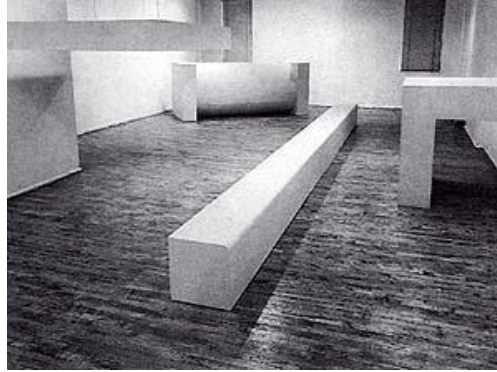

Kaynak: picasaweb.google.com Erişim Tarihi: 28.04.2024

Heykel sanatında minimalizmde sanatçılar, şekilsel biçimlerin izleyenlere ana duygulara yönlendirdiğini varsayarak ve resmin ana kalıplarından ayrılarak ve de ortamla tamamlanmış bir eser kaygısı ile heykel ve enstalasyon sanatına önem göstermişlerdir. Çoğunlukla bu sanatçılar eşzamanlı olarak resim sanatına da önem gösterip bu düzenden gelmiştir. Resimde mevcut olan iki boyutlu etki heykel sanatında üçüncü bir boyuta aitken sanatçılar eserlerinde en minimal seviyede hareket oluşturmuşlardır. Çoğunlukla hali hazırdaki üretim ürünler uygulanmış olup ana bir faaliyetten geçmemiştir. Eserlerde öğelerin birbirleriyle uygunluğundan çok tamamının etkisi incelenir. Klasik heykel sanatının güzelduyu kavramına karşı olarak minimalizm heykel sanatında eserler ilke üstünde gösterilen bir öge olmaktan çok ortamla etkileşimi çoktur. Ayriyeten ortamla tamamlanarak incelenme talebi oluşturulmaktadır. Minimalizmin ana tutumu objektiflik minimalizm heykel sanatında nitelik olarak ifade edilmektedir (Özşeker, 2021).

Robert Morris, tüm odadaki alanı, bütünleşmiş bir heykel bölümüne değiştirmekte marifetliydi. Bu fikri, sergi galerisinin kendisini mimari heykel düzenlemesinin üyesi haline getirmiştir. 1964 senesinde New York'taki Green Gallery'de gerçekleştirilen bir gösterimde, devasa, şekilsel heykel birimleri, oda içinde birleştirilmesi ve odanın bir bütün heykelin bir bölümü haline gelmiştir (Şekil-77). Morris'in klasik heykelleri, beyaza boyanmış ve sergi yüzeyiyle samimi bir bağlantı kuran veya uyuşmazlık oluşturan devasa kare prizmalar, "T" veya "L" formunda birbiri takiben sıralanmış devasa ağırlıklar, ard arda sıralanmış birbirinin eşi devasa beyaz kare prizmalardır (Ertürk, 2011).

Şekil-75: Robert Morris: Exhibition, Green Gallery, New York, 1964

Kaynak: https://www.researchgate.net/figure/Photo-of-Robert-Morris-one-person-exhibition-at-Green-Gallery-New-York-United-States_fig7_325475487 Erişim Tarihi: 28.04.2024

Minimalizmde mimarlık teorik pürizm ve düzenli sınırlama ve limitlemelerle oluşturulan sert – katı şekilsel biçimlerle ifadesini bulmuştur. 1920 senesinde modern akımın bir uzantısı olarak meydana gelmiş, 1960 senelerde hareket olarak adlandırılmış ve 1980 senelerde yeniden ortaya çıkmıştır. Minimalizmin fikir sisteminde basitlik, yalınlık, temele ulaşma, minimale basitleştirme gibi çağrışımları, bugünlerde de birden fazla mimari binaların tasarımına tesir etmiştir; harcama ve hız dönemini, kapsadığı sakinlik felsefesiyle etkili ve kabul edilirliliği kazanmıştır (Ertürk, 2011).

Minimalizmde mimari ilk incelemeler; orantılı mükemmelleştirme plan çizimi, bütünlük ilkesi ve ortamın matematiksel olarak aktarılmasıyla Mısır piramitleri söylenebilir. Bu ortamların içinde bulunan mezar odalarının ortamsal öğelerinde bulunan kolonadlar, yivli kolonlar ve sütun başlıklar, batı mimarisine referans oluştururken görkemli ölçekteki bütünleşik bir konstrüksiyondaki minimal güzelduyunun orantısal ifadesi de algılanmaktadır. Fazla süsleme ve karışıklıktan kaçınılan Japon mimarisi ve Zen Budist bahçeleri, minimalizmdeki mimariye referans olmuştur. Hareketin bir çeşit mottosu ise “less is more” söylemi de Ludwig Mies Van Der Rohe aittir. Konstrüksiyonun yüzeylerinin düzeltilmesi, kenarlarına vurgu oluşturulması, iç duvarların oluşturulmadan açık bir plan çizimine sahip olması ve dış duvarların yerine de cam uygulanmasıyla saydam bir görüntü oluşturarak kendi tabiriyle “deri ve kemik” mimarisini yapılmıştır (Özşeker, 2021) (Şekil-79).

Şekil-76: Mies Van Der Rohe, Farnsworth Evi, 1951

Kaynak: <https://www.arkitektuel.com/farnsworth-evi/> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Grafik tasarımda minimalizm sanat hareketinin etkilerini farklı sanat kurallarına uygunlukdaki etkilerle aynı özellik taşıır. Minimalizm ana kuralı olan sadeleştirici üslup en sade anlamla tasarımın eserinde bulunan öğelerin düşürülmesi ya da basitleştirilmesi ifadesinde söylenir. Endüstriyel inkılabıyla birlikte hızlı imalata geçilen ürünlerin aynı hızda sunulması zorundadır. Bundan dolayı üreticiler tanıtım stratejilerine gereksinim duymaktaydı. Dolayısıyla çağdaş grafik tasarımın ön basamakları atılmış oldu. Bu tasarımların ilk örneklemeleri afiş ve poster dizaynları olmuştur. Mimari de olduğu gibi grafik tasarımda da fonksiyonellik kıymetlidir. Tasarımcı Ron Reason'un tasarımda minimalizmin kazanım sağlaması kararlılık, düzgün, kullanım basitliği ve sakinliktir. "Form işlevi takip eder" felsefesi ile uygulanan mallarda ekstra mal kullanılmayarak gayretli bir tasarım hedefi etkilemektedir. Tasarımlarda en fazla karşılaşılan minimalizm özellikler yüzeyin basitleştirilmesi ve tipografi de daha basit ve daha Daha düşük süsleme yazı karakterlerinin kullanılmasıdır. Çizgi tavrının yanında eserlerde beyaz alan uygulaması kullanılmıştır. Başka bir kaide olan "basit mesaj ve sade kurgu" ile grafik tasarım mallarını oluşturmak minimalizm metotlarına örnek olmuştur. Grafik tasarım, fonksiyon hedefine bağlı olarak; inandırıcı, teşvik edici, açıklayıcı, öğretici ya da kampanya hedefi olarak politik olabilmektedir. Tasarımda resmi bütünleyen bir öğe olan tipografi eserin oluşturmasına hedef olarak verilmek istenen iletiyi ve fikri özelliği ile ilişkili şekilde resimle tamamlamayı sağlayan sade ve dayanıklı bir kişilikte olmalıdır. Yazı karakterlerinde basitleştirme yönelimi Jan Tschichold'un 1920 ve 1930 senelerinde bir dizi grafik tasarımda uygulandığı "grotesk" yazı karakterini ünlü

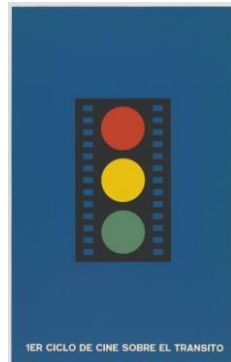
olmasıyla başlamıştır lakin daha sonra Tschichold bu yazı karakterini uygulamayıp daha dekoratif yazı karakterlerini uygulamıştır. 1964 senesinde ise serifli yazı karakterini değiştirerek ‘garamont’ yazı şeklinin bir farklı türü olan “Sabon”u tasarlamıştır. 1960 senelerinde New York'ta etkinlik gösteren Felix Baltran ilk çağ sadece kampanya hedefle afişler tasarlamıştır ancak ardından değişik işlere ilerlemiştir (Şekil-82). Ana renk uygulaması ile basit yüzey düzenlemesi ve şekilsel biçimlere verdiği önem tasarımcının göze çarpan niteliklerindendir. Bir başka önemli tasarımcı ise Şigeo Fukuda’dır. Tasarımlarını basit yüzeylere yerleştiren Fukuda, ünlü poster uygulaması olan “Zafer 1945” ile minimalizmde grafik tasarımın işareti olarak kıymetli bir biçimde tasarlanmıştır (Özşeker, 2021) (Şekil-81).

Şekil-77: Shigeo Fukuda, “Zafer 1945”

Kaynak: <https://muhaz.org/shigeo-fukuda-ve-stephan-bundi-afislerinin-bir-tasarim-eleman.html>
Erişim Tarihi: 28.04.2024

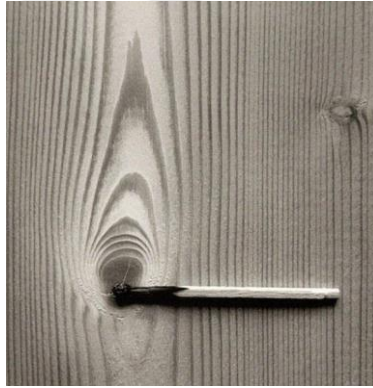
Şekil-78: Felix Baltran, Trafikle İlgili Bir Afiş

Kaynak: <https://www.moma.org/collection/works/163861> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Fotoğraf sanatına hareketin zorunluluklarını gösteren minimalizmdeki fotoğrafçılar karışık çok unsurlu fotoğraflar yerine daha basit ve minimal biçimde fotoğraflar çekmişler ve bu biçimde imalat etmişlerdir. Minimalizmde fotoğrafın temel ögesi, göze çarpmak istenen hissin en düşük sayıda nesne kullanılarak uyarılmasıdır. Minimalizm ve fotoğraf, güncel zamanın karışıklığında, modern yaşamın hareketine karşı çıkan, sessizlik ve sakinlikte içerisinde olan bir harekettir. İnsanı gerek fiziksel gerek ruhsal olarak eskiye nazaran daha fazla bu çağda zorlayan, minimalizm sakinlik, konfor arayanlara destek olmaktır. Montajlı fotoğraflarında en öncü adlarından olan Chema Madoz günümüz yaşamında görülen görünümüleri espri anlayışı ile birleştirerek eserlerini oluşturmuştur. Madoz'un uygulamaları kendi deyişi ile “Hiçbir şey görüldüğü gibi değildir.” ile ifadelenebilir (Şekil-83). Şu anda da fotoğrafçılık tesiri sürdüren minimalizm fotoğraf sanatında kıymetli bir sanat hareketi olmuştur (Şahin, 2021).

Şekil-79: Chema Madoz, Kibrit Görseli

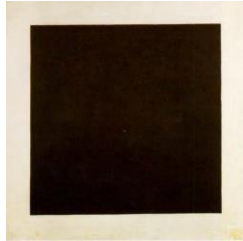

Kaynak: <https://www.ntv.com.tr/galeri/sanat/chema-madozun-eserleriizmirde-suskun-bakisin-aykircigligi,U9dcShM8TEib2q6CB1BzvA/Rm2F72nS5U-X3zYlkxx2DA> Erişim Tarihi: 28.04.2024

2.15. Minimalizm'in Gelişimi

Minimalizm, Pop Art'ın tüketim türüne cevap olarak doğmuştur. Teknolojideki etkisi de basitliği ve sükutluğu değinilir. Minimalizm hareketlerinin liderleri Carl Andre, Frank Stella, Donald Judd, Dan Flavin, Sol LeWitt, Richard Serra ve Robert Morris'dir. Minimalizm'den Kazimir Malevich'te tesir etmektedir (Yalur, 2019). Minimalizmin önemli adlarından biri olan Kazimir Malevich "Beyaz Zemin Üzerine Siyah Kare" adlı uygulaması başka sanatçılardan tarafından ilham olmuştur (Şekil-84). Minimalizmde diğer sanatçı ise Sol Le Witt çalışmalarında görsellikten çok, anlam ifadesi önceliklidir (Şekil-85). Minimalizmde bir diğer sanatçı Frank Stella ise olarak soyut dışavurumculuğu savunurken ileri ki zamanda basit ve sade çalışmalar ortaya çıkarmıştır (Şekil-86). En son olarak minimalizmde Richard Serra'dan bahsedebiliriz. Richard Serra, Carl Andre'den etkilenmiş ve bu alanda uygulamalar yapmıştır (Özcan, 2023) (Şekil-87).

Şekil-80: Kazimir Malevichi Siyah Kare 1913, Kanvas Tablo

Kaynak: <https://resimbiterken.wordpress.com/2014/08/06/kazimir-malevichin-black-square-eseri/>
Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-81: Sol Le Witt'in Duvar Resmi

Kaynak: <https://www.gzt.com/arkitekt/formun-en-sade-hali-minimalizm-3592497> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-82: Frenk Stella "Siyah Resimler"

Kaynak: <https://fahrenheitmagazine.com/artes/plasticas/frank-stella-el-lado-colorido-del-minimalismo>
Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-83: Richard Serra "Call Me" 1986

Kaynak: <https://www.artagogo.com/reviews/Cantor/cantor.html> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Marcel Duchamp minimalizm de yeteneklerini azaltarak, uygulamalarında fikir ağırlıklı etkiler oluşturmuştur. 20. asıra kadar sanatsal endişe yoktur. Fakat sanatsal endişe ön plandadır. Minimalizm çağımızda gücü yüksektir. Logolardan, ev aletlerine, gıdalara kadar daha fazlasını oluşturur (Yalur, 2019).

Minimalizm kelime ilk olarak 1929'da sergidedir. Minimalizm etkiyi uygulamalarda kullanan öncüler ise Ad Reinhardt, Donald Judd, Barnett Newman, Yves Klein, Brice Marden, Robert Rauschenberg, Frank Stella, Marcel Duchamp, Kazimir Malevich, Sol LeWitt'tir (Döl & Avşar, 2013).

Soyutlamanın ardından sanat anlayışı, minimalist formlama ifadesidir. Sanat ve günlük yaşam içerisindeki döngü arasındaki bağlantı ile ilgili bu yeni ifade, pop ve minimalizm gibi kavram şekline ulaşmaktadır. Post minimal eserlere baktığımızda Conceptualism, Land Art, performans, Body Art ve enstalasyon gibi kavramların ifadelendirilmesi bununla basitleşir. 1960'ların tüm eserlerinin, modern sanat başarılarına bir başkaldırı olarak ifadelendirilmesi fikri, Amerikan sanat eleştirmeni Clement Greenberg'e aittir. 1965'te filozof Richard Wollheim vasıtasıyla ileri sürülen ve Amerikan soyut ekspresyonizmine ve Pop-Art'a karşıt olarak gelişen minimal sanat akımının temsilcilerine göre sorun, polimer nesneler ve unsurları en azaltılmış resimler tasarlanmaktadır. Ek olarak, bu nesnelerin süs ve rastlantısal unsurlardan sadeleştirilmiş ve yaratılan nesnelerin, içinde organize ettikleri yerle bağlantılarının tekrar tasarlanmasının büyük önemi vardır. Minimal sanat nesnelerinin, basit, dizi

olarak üretilmiş ve hatta sıralanmış formda oluşturulması öngörülmektedir. Minimal nesnelerin nitelikleri arasında parlak, kaygan, yeni yüzeyli ve sadeleştirilmiş detaysızlık söz konusudur ve bunlar ihtişamlılığa bağlı bir form vermez. Bir başka nitelikte bu ifadedeki eserlerde kullanılan objelerin, sokaktaki insana yerli olan objeler arasından seçilmektedir. Objelerin yani nesnelerin bir bir, birbirinden farklı ve bir dizi gibi dizelenmeleri de minimal sanatın bir niteliği olarak temsilcileri vasıtasıyla belirtilmiştir. Minimalizm kompozisyonda her nesneye ayrılmış, minimalist sanatçılarla “demokratik” bir formlama olarak incelenmiştir. Minimalist sanatçılar, ready-made faydalanmakta birlikte, sanayi teknolojiye karşılık vermemiştir. Bu sebeple teknoloji ürününü bu çeşit uygulamalarında da uygulamışlardır. Bu kavram yani minimalist ifadeleri inceleyebilmek için içeriğin bir bölüm detayına girmek gerekmektedir. Richard Wollheim’in “minimal art” adlı denemesi, 1965’in başlangıcında basılmış ve “minimal” kelimesi geçerli bir isim olmakla beraber bu bölümde ciddi uygulamalar yapan sanatçılar tarafından kabul edilmemiştir. 1960 senelerinin ortalarından minimalizm kelimesi, heykel, resim ve başka sanatlara doğru genişlemeye başlamış ve bu bölgelerin limitlerini adeta yok etmiştir. Minimalist eserler, şekilsel, sert, az veya birden fazla renkle ve soyut konstrüksiyon bir eserdir. Sanatçılar minimal sanatın ne olduğu ve de neyi ifade ettiğini, neyi temsil ettiğinin bir belgesi olmadığını yazmışlardır. Bu sebeple minimalizmin tam bir tanımlamasının yapılmasının ve içeriğinin belirlenmesinde basit olmadığının üstünde durulmaktadır. Dolayısıyla minimalizm eser üstündeki açıklamalarda göze çarpan bir şekilde benzersizdir. Minimalizm kelimesi ile alakalı yapılmış birden fazla açıklamanın ve yorumun eserlerin yapılmış olduğu çağda yazılmadığı da göze çarpmaktadır. Bazı Amerikalı yorumcular savaş bitiminde sanatın zaman şemasında minimalizm, modernist idealizmin göz bebeği olarak adeta zirveye oturmuştur (Turani, 2022).

Şekil-84: Donald Judd, İsimli,Geniş Yığın, 1991. Turuncu anotlu alüminyum ve plastik, cam, pleksiglas.

Kaynak: <https://www.gzt.com/arkitekt/formun-en-sade-hali-minimalizm-3592497> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Minimalizmde göze çarpan sanayi hazır materyaller, modüler formlar, düzgün veya şekilsel, ızgara formlu konstrüktif organizasyonları ve diğerleri vasıtasıyla yapılan zanaatçı işçilik göz önünde tutulmasına rağmen, süsleme içermeyen, başka ortak nitelikler arasında gösterilmekte ve bu olayın enteresan olduğu yazılmaktadır. 1950 senesinde resim kavramına bağlı bölümün büyütülmek istendiği veya oluşturanların bu bölüme bir tür daraltma ifadesine geldiğinin de üstünde durulmaktadır. Heykel bölümünde sanat içermeyen bir sanat kavramıyla, yani nesneler sırasıyla taarruza uğramışlardır. Bu eserlerdeki tek renk ve ready-made kavramı, yeni bir sanat hakikatinin temelini oluşturur. Resimle heykelin arasını ayıran gelenekçi kavram hattı, belirleyici olmaktan uzaklaşmıştır. Minimal resimde, yoğunluğu olan resimden alakalı olmayan, tuval üzerine boyanmış düz bölümü ile ilgili bir resim bulunmaktadır. Amerikalı yazar Steinberg, minimalizm sanatındaki resimde yoğunluğu olmayan mat bir zeminin dikkat edildiğinde ve tuval yerine düz sunta üstüne tercih edilmiştir. Geçmişte resim boyasal uygulama kavramı yok edilmek istenmiştir. Amerikalı yazar Steinberg'e göre, modern resimde gördüğümüz düz boya kavramına bir seçenek olarak, düz zeminli resim bölümü öne çıkmaktadır. Resim ve

heykel olarak ifade edilmeyen minimal sanat eseri, Judd için modern sanatın büyük bölümlü farklılığının bir şartıydı. Bu modern sanattaki “nesnellik”, soyut ve figüratif olup; pop ve minimal sanattaki niteliği tasvir etmektedir (Şekil-88). Bu yeni object, objektifliği ile İkinci Dünya Savaşı öncesinde Avrupa sanatından ayrılmayı amaçlamıştır. Frank Stella, “Benim resmim, görünenin yerinde bulunan gerçek anlayışına dayanıyor” demiştir. Yani görülen unsuru sanat eseri olarak onaylamıştır. Donald Judd, 1960 senesinde düzenli olmayan, yüzen soyut şekiller ve peyzaj yerlerinin karşılığında, tekstürlü yağlı boya ile boyanmış büyük zeminlere uygulamış ve bu soyut resimlerinin orta bölümüne de bir objeyi merkez unsur olarak konumlandırılmıştır. Resimlerde, sade kadmiyum kırmızısı uygulanmıştır. Bu nesne, tek renkli olmasından dolayı bir ready-made'dir. Tek renk olma sebebi, optik bir etkidir. Robert Morris'in eserlerinde konumlandırma şekli “obje-mekânseyirci” üç bağlantı üstüne kurmuş olan Morris, minimalizm kavramını ana nokta olarak onaylamıştır. Minimalizmde eser, kendi formuna olayına ve zemine seyircilerin gözüne çarpıyordu. Bu şekilsel kitlelerinin zayıf gösterilmesi de enteresan bir formlama ve açıklama olarak öne çıkmaktadır. Morris'in eserinde sade bir soyutluk bulunmaktadır ve detaylandırılmamıştır. Formu net bir şekilde abstrasyon olarak ifadelendirilmiştir. Uluslararası Fluxus Grubu Amerika'daki pop art ve minimalist fikirde Avrupa'daki Yeni Realizme tepki üslupları vardı. Fluxus Grubu, Dadaistler ve Rus Konstrüktivistler gibi hayata ve sanatın içinde bir fark olmadığını düşünüyorlardı. Sanatçı Fluxus Grubu için toplum önünde değersizleştirmeyi hedeflemişti. Fluxus Grubu için hiçbir şey sanat değildir, hiç kimse onu yapamazdı. Amerikalı minimalist sanatçıların hedefleri, kendilerinin ifade ettikleri gibi formlamadaki amacın eskiden heykel tarifi ile resim tarifi arasındaki limitlerin yok edilmesidir. Gelenekçi resim ve heykel uygulamalarındaki ortaya çıkan belirsizliği olayların ve sebeplerin araştırılmasına yer verilmektedir. Amerikan minimalistleri resimdeki boyama uygulamasını, uyguladıkları proje tasarım heykellerini boyamakla resim heykel arasındaki limiti ortadan kaldırdıklarını söylemiştir. Hem antikite de hem Hristiyan kiliselerinde yer bulan heykellerde boyamanın temel olduğu sanat tarihi ve dünya çapında birçok eser, bu minimalist fikri kurutmaktadır. Eleştirmen Robert Pincus-Wittin, minimalizm Post minimalizme farklılaştığını söyleyebiliriz. Minimalizme seçenek kelime olarak "Process Art" veya "Anti-Form" gibi isimler de söylenmiştir. Minimalizmin geldiği

katı biçime bir tepki olmuştur. Fakat "minimalizm sonrası" kavramı için uygulanan tanımlarda net bir tanım görülmemektedir (Turani, 2022).

Minimalizmde sanatçılar karaktere, hislere, sembolizasyona ya da öyküye işaret etmeden eserlerini süzgeçten geçirerek basit bir biçimi sokmaya çabaladılar. 1960 senelerinin ortasında yaygın olarak bu tarzda o süreçlerde birkaç sanat eleştirmeni çok ilgisiz bulmuştur ve sanatın sanayiye materyalleriyle kullanıp kullanılmadığını tartışma konusu olmuştur. “Minimalizm” Ad Reinhard, Yves Klein, Frank Stella ve Robert Rauschenberg gibi birden fazla sanatçının sanatını açıklamak için kullanılır. Örneğin Donald Judd’un (1928-1994) eserlerini minimalizme örnektir. Judd, bir sıra duvar konstrüksiyonu ile resim ve heykel arasındaki ayrımı ifade etmektedir. Judd’un duvar konstrüksiyonları, duvardan kabartı olan, kendisinin “spesifik nesneler” denildiği makinelerle oluşturulan konstrüksiyonlar dizisidir. Sanatçı Anne Truitt’in (1921-2004) eserleri minimal sanat ile renk alanı resmi arasındaki hattı zaman zaman pusulaştırır; diğer bir yandan minimal heykeli Grant (1963), akrilik boya ile boyanmış uzun sunta bir taşıyıcıdır ve insanı kapsamayan sade, şekilsel bir biçimdir (Dickerson, 2023).

1960 senesinin sonlarında ve 1970 senesinin doruklarına ulaşan minimalizm, sadece biçimlerde değil, tüm öğelerde sadeleşmeyi amaçlıyordu. Bu akım geniş perspektifte elemanların sayısını düşürüp gereksiz öğelerden kaçınan gelenekçi Japon mimarisinden etkilenmiştir. Sadeleştirilmiş biçim, yer ve materyal kaygısı güden minimalist mimari, tasarım elemanlarını düşürür ve süsten uzak durur. Tüm öğeler bu biçimde düşürüldükten sonra minimalist uygulamadan geriye sadece “öz” kalır (Hodge, 2022b).

New York'ta Soyut dışavurumculuğa tepki olarak ortaya çıkan minimalizm diğer yandan sanatın modern sanayi malzemelerinden yapılması gerektiğini ifade eden konstrüktivist düşünceleri bir arada topluyordu. Minimalizm kelimesi en fazla, etrafındakileri yerleri tekrar inceleyen, belirli varsayımlara, mevcut tanıdık objelere ve onlara yeni yollarla baş kaldırmayı hedefleyen bir grup Amerikalı heykeltıraşı ifade etmektedir. Minimalistler genellikle sanatın bittiğini akademik bir biçime geldiğini düşünmüşlerdir. Herhangi bir tasvir şeklinin çabasının oluşmadan, soyut dışavurumculuktan uzaklaşmışlardır. Minimalist sanatçılar objektiflik ve anonimlik hissini kaybetmemek adına genellikle matematiksel orantı ve ebatlar kullandılar.

İzleyicilerin sanatı ve formların etrafındaki yerleri tekrar incelemelerini sağlamaya çalıştılar (Hodge, 2023a).

2.16. Grafik Tasarımda Minimalizm

Grafik tasarım çoğu bölümleri içinde bulunduran sanat organizasyonudur (Ambrose & Harris, 2009).

20. ve 21. asrın Minimalist tasarımlar en değerli öğelerden oluşmuştur. Ambalajlardan, web sitesine, grafik ürünlerinden daha birden fazla bölümde etkisini göstermiştir. Minimalizm'in etkisi grafik tasarımın birden fazla bölümde kendini göstermiş ve netliği ile kolay biçimdedir. Markalardaki yenilenme gereksinimi ile Minimalist tasarımlarda ortaya çıkar (Türkyılmaz, 2019).

3.1. Gestalt Kuramı ve Psikolojisi

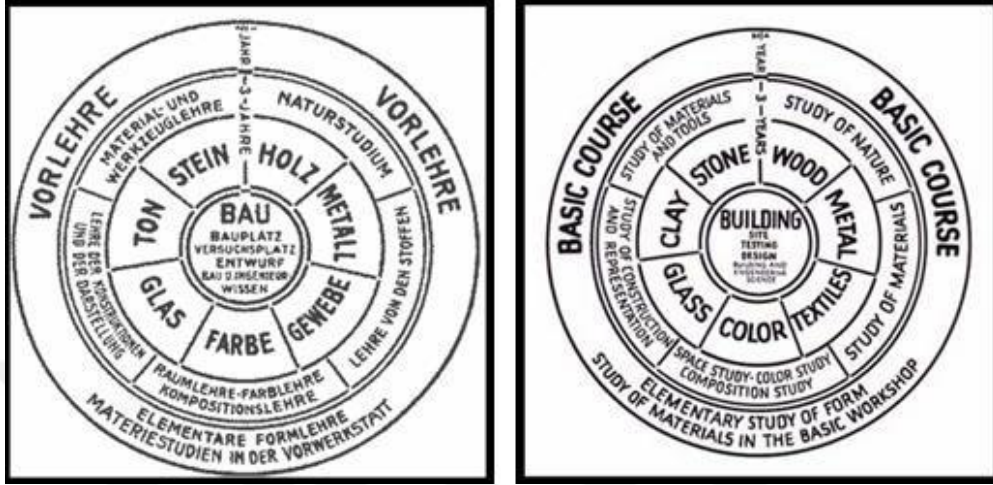
Gestalt “örüntü, bütün, biçim” olarak bilinse de aslında tam olarak karşılığını ifade etmemektedir. Ardışık dizilimin veya manalı bir birlik oluşturulur. Tedavi açısından tatmin olup kendini yetiştirmek amacıyla Gestalt ilkesi referans alınır. Gestalt kuramı egzistansiyalizm, görüngü bilimi, gestaltizm, bütüncülük, ruhsal çözümleme ve yeni Freudçu yaklaşım, beden terapisi, organizmacılık, alan teorimi, doğu dinleri ve bilhassa tiyatro, dans sanata da farklı yönlerin birleşiminden doğmuştur. Gestalt'ın temel felsefesi ise her insanda bulunan teklige ve görüngü bilimine göre idrakına bakar. Bu durumlar kendine hasdır. Gestalt uygulamasının gidişatı konusunda iki tarafında net bilgisi yoktur. Gidişat spontane bir şekilde gelişir. Gestalt yaklaşımı insanın hayatına ve tavırlarına bağlı oluşan durumları yorumlamaya çalışan ve başarmaya çalışan, farklı fikirlerin tümlemelerine denir. Gestalt kelimesini direkt kullanmışlardır. Ama tam olarak şu şekilde açıklanabilir. Tümenin kendine has, tümünü idrak etmesi ve idrak etmesi de Gestalt kelimesine zıttı olarak ifadelendirilebildiği kadar da tüm anlamını ifade eder. Gestalt teorisinin temelinde ise farklı fikirleri içerdiği fakat bu fikirlerin tümünü kapsamadığı rastlanmıştır. Gestalt teoremine göre bu temeller bir yandan içerirken bir yandan içermemektedir. Yani Yapı-bozum parçaları iken birleştiğinde daha değişik sonuç ortaya çıkar (Akkoyun, 2005).

Almanca'da bulunan "Gestalt" kelimesinin net karşılığı bulunmamaktadır. Mümkün olan kelimeler ise bütün, form, şekil modelidir. Gestalt psikolojisine gelecek olursak ana düşüncesi bütünün parçalara ayrılarak ifade edilmemesidir. 20. yüzyılın en başlarında, profesör olan Avusturyalı Christian Von Ehrenfels "Gesstalt qualitat" ya da "form-niteliği" ismini verdiği teoriyi öne atmıştır. Bu teoride "form" ya da "formniteliği" ismini verdiği teoriyi öne atmıştır. Bu teoride "form" ya da "şekil" tümüyle bir algısal unsurdur. İzafiyet Kuramı" nı (görecelik kuramını) öne atmıştır. Bu etkiye Gestalt Psikolojisinde doğrudan meydana gelmesine sebep olmuştur. Modern fizikte evrenin devasa kütle çekim gücünün güneş vb. nesnelerin birlikte formlandığı bilinmektedir. İzafiyet kuramının ve çevre gücü fikirlerinin, Gestalt psikolojisinin ilerlemesinde önemli bir izlenimdir. Gestalt psikolojisinde alan fiziğinin farkındalığı psikolojik teorinin problemlerine uygulandığı ifade edilebilir. 1912 yılında Almanya'da Wertheimer'in hareketiyle yazmış olduğu makale ile Gestalt teorimi ile ilk adımı atılmış, kurulları Wertheimer, Köhler ve Koffka ile ilerletmiştir. Almanca bir terim olan Gestalt kelimesi şekil, desen, biçim, form, parçaların sadece hepsi değil, birleşik bir tüm anlamı da taşır. Alman ve Avusturya kökenli psikologların öne attıkları "Gestalt" fikri, ana esasta insan korneasının görüntü tecrübesini nasıl düzenlendiğini idrak eder. Almanca'da Gestalt koymak, yerleştirmek, düzenlemek kelimesini ifade eden "stellen" eyleminden kaynaklanmıştır (İ. Erdal, 2006).

Asıl öğrenmenin teşekkül etmesi için meselenin altında yatan nedenin değerini belirten, verimli fikir ilkesi Wertheimer (1959) aracılığıyla ortaya atılmıştır. Manalı tümler olan düşünce ve kavrama şeklimizden, hayat tarzımızdan netliği olmamış durumlardan hoşnutsuzluk duyarız ve bu durumu bitirmek için manalı sonuca ulaşmaya çalışırız. Netliği olmamış durumlardan manalı bir şekilde sonuca varmaya çalışırken, belirli ilkeler buluruz (Akkoyun, 2005).

3.2. Bauhaus Okulu

Şekil-85: Bauhaus Derslerinin Organizasyon Şeması

Kaynak: https://www.getty.edu/research/exhibitions_events/exhibitions/bauhaus/new_artist/history/principles_curriculum/, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Akıl dışı ve görsel birleşiminin baskın bir şekilde kullanıldığı senelerde estetik öğrenimlerde rasyonel dile ait unsur, Sanat eserlerini incelemeye sanat eğitimselliği ve öğretimde küçük de olsa görülür. Akıl dışı uzun süredir hakimiyetin sürdürülmesinin ardından 1950 senelerde bütünsel yatkınlıkla sanat öğretimleri eğitimselliğinde daha mühim olmuş ve en fazla eleştirilen mesele dersin aktarılması ve derslerin problemi olmuştur. Sanatsal gerçeklerin düzenli eğitimi için Bauhaus çok önemlidir. Bauhaus'un yaratıcısı Walter Gropius 1919 senesinde bir törende sanatta eğitilebilir olanla eğitilemez olan ile ilgili fikirlerini açıkça şu şekilde ifade etmiştir. *“Tüm sanatlar mimarlıkta birleşip bütünleşirler. Sanat, el becerisi ve el sanatlarına dayanır. Sanatların bu el sanatlarına dayalı bölümü öğretilir. Her sanatsal öğretim, el sanatlarını desen çizimini ve resim boyamayı ve bu arada bilimsellik ve kuramsallığı kapsar.”* Gropius bütünsel öğretim veren mekteplerde sanat eğitimi her küçük çocuklar ve bireyde var olan şekillendirici yaratılış şekline odaklı olmalıdır. Bauhaus ilkesinde subjektif sanat hassasiyeti objektif ve görsel gerçekler yoluyla tanımlama, bu gerçekleri sıralı (sistemik) olarak ayarlama ve aynı gerçekleri belli bir program sınırında kullanmaya geçme incelemelerine beğenilmiştir. Hem kabiliyetsiz hem subjektif parçaların gün yüzüne çıkmasıyla özgürce sunulması öğretimde yer

verilmiştir. His ve hassasiyetin öğrenilmesi kurallarına yaklaşan eğitim hemen hemen estetik denklemlerin rasyonel tarzıyla sıralamasını (sistematize edilmesini), subjektif deneyim ile objektif ilimin sanata hareket eden iki farklı yol olarak tahmin ediliyordu. Bauhaus kavramı gerek estetikte gerek öğrenim bilimine odaklı irtibat amacıyla verdiği değer kolay açıklanabilir olması veya insanlığın zamanla estetik hassas olması hedeflenmiştir. Gözlemcilerin tavrı öyküleyenlerin (ekspresyonistlerin) şiddetle mağdur edilme durumu bu haberleşmeyi şahsi sorumluluk haline getiren bir kavrayış olarak Bauhaus'un önemi nettir. Başta bilinen lakin ana Bauhaus'un Un tesir döneminde insanlarca gözlemlenmeye ve incelenmeye girilen sanat ile ilgili teoriksel artılar, sanatla insanlık arasındaki bağlantıyı farklılaştırmıştır. Sanat estetik imalat ve sanatın kabul edilmesi üstüne fikirler sanatçıların kendi sanatları üstüne kaleme aldıkları teoriksel metinler ve Sanat teorilerine bağlantılı metinler 3 sosyal fonksiyonu uygulamışlardır. 1934'te Alman sanatında, sanat için önceden tahmin edilen sade ve basit davranabilir sanat şeklidir. Bauhaus okulunun kurulması ile tasarım öğretileri ortaya çıktı. Canlılık katma (darstellen) kelimesine karşılık olarak şekillendirme (gestalten) kelimesini kullanmışlardır. Canlılık katma kelimesinin uygun olup olmadığının tekrar değerlendirilmesidir. Şekillendirme de ise anlam özel hayatın ne gözlemlerin doğallık (spontanite) ile bütünlük, ahenk ölçüleriyle ortaya çıkmasıdır. Canlılıklar ve matematiksel düşünce şekilleri ile 19. yüzyıl düşünce şekliyle tanımlanırken öteki taraftan tinsel (ruhsal) bilimlerin tavrıyla tanımlanabilir. Görsellik üzerine iki teori bulunmaktadır. Bunlar deneyimsel ve tenkitçi teorilerdir. Deneyimsel belirli bir tempo içerisinde ifade ediliş şeklidir. Hislerin ve özgünlüğü harekete geçirici bütünlük ve ahenk oluşturmalarıdır. Brisch teoremine kadar uzanır. İfadecilik (ekspresyonizm) ardından yeni nesnelcilik kuramına münasip olmaktadır. Estetik düşünce yöntemi ait ilerlemeler için görsel algı ve gözlemlerin tenkit edilmesinden yola çıkarak, tecrübelerin zihinsel ifade edilmesine değinilir. Fakat şekli, düzeni kabul etmeyen ve objenin incelenmesinden kaçınan kimi modern sanat kavramlarından, bu kavramların çerçevesi içerisinde öğrenim bilgi düzeyinden faydalanmak olanaksızdır. Bauhaus, şekillendirme ilkeleri ile 1918'de Paul Klee, Wassily Kandinsky, Itten sanatçıları bu estetik teoremleri ile seneler sonra Gestaltçılar olarak anılacaklardı (San, 2003).

Birinci Dünya Savaşının ardından sanat programını baştan tesir eden Bauhaus, sanayileşmenin ayrıştırdığı sanat yöntem ve üretim odaklı alanların baştan oluşturulması noktasında 1919 senesinden Almanya’da inşa edilmiştir. Bauhaus algısı işlevsel sanatlar ile güzel sanatlar arasındaki zorluğu ortadan kaldırarak etkinin doğru bir mekân hazırlamayı hedeflemiştir. Bauhaus’ta hedef zanaatkar eğitmek değil çalışılan programın ve eğitimin temelini, bireysel yetenekleri ilerletecek atölye yöntemi oluşturmaktır (Şekil-89). Okulun kuruluş hedefi sanatçıyı içinde deneyimlediği kitle, toplumsal meseleler üstünde bilgilendirmek ve yükümlülük oluşturmaktır. Bauhaus 1920’li senelerin ordularında Almanya’da modern sanatın etkisi, bu ekolün modern hareketleri devamlı siyasi tehditlerle karşı karşıya kalmıştır. İnovasyon ve modernizm hareketlerine karşı çıkan Naziler, Weimar’da eğitim süreci ve öğrenimle açılan Bauhaus kapatılmaya çalışılmıştır. Bauhaus dört yıl serüvenine 1925 senesinde Dessau da devam etmiştir. Dessau çağı (1925-1932), Bauhaus etkinin zirveye oynadığı çağdır. Bauhaus okulu sanayileşmeyi desteklediği “sanat, toplum içindir.” fikrini özümseyen başka sanat ekolleri ve enstitüler, Bauhaus idaresini ve öğretmenlerini yerli idare olan Alman Nazi partisine itiraz etmişlerdir. Bauhaus dokuz senenin sonunda 1932 senesinde Berlin’e taşınmış fakat burada da Nazi etkisinden dolayı 1933 yılında tamamen kapatılmıştır (Bulat vd., 2014).

3.4. Gestalt Okulu / Ulm Tasarım Enstitüsü

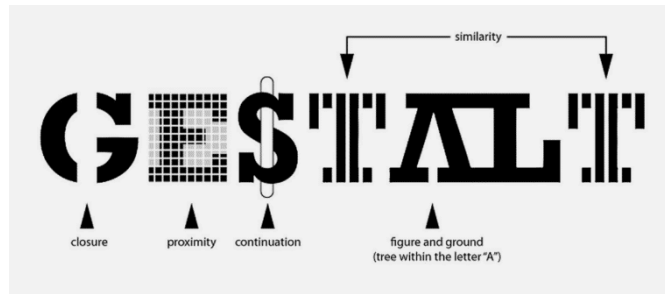
Ulm tasarım okulunun 1951 programı siyasi çalışmalarla ilgili özel dersler içermese de siyasi eğitimi genel eğitime entegre ederek ülkeyi demokratikleştirme amacını sürdürüyordu. Max Bill, okula Bauhaus adını vermek için Gropius'tan izin almış olsa da Aicher buna itiraz etti ve sonunda Bauhaus kavramlarını ve modernist geleneklerini hala içerdiği için Hochschule für Gestaltung adı üzerinde uzlaşıldı. 1952 broşüründe okulun Bauhaus'un halefi olduğu belirtiliyordu. Max Bill, Hochschule für Gestaltung'un (Ulm Tasarım Okulu) ilk rektörüydü, Ağustos 1953'te Yetişkin Eğitim Merkezi'nde derslere başladı. Bill, öğrencilerin geometrik sanat yoluyla tasarım ilkelerini kavrayabilmeleri için temel eğitimlerinde öncelikle “amaçsız estetik” üzerinde çalışmaları gerektiğine inanıyordu. Temel dersleri veren Bill dışında, 1953'ten 1955'e kadar Bauhaus'ta deneyimli olan Walter Peterhans, Josef Albers, Johannes Itten ve Helene Nonné-Schmid gibi öğretim görevlileri, çoğunlukla yoğunlaştırılmış derslerde tasarım temellerini öğretti. Bauhaus modelini temel alan Bill, okulun en milliyetçilik karşıtı kısmı olan uluslararası bir öğretim kadrosunu görevlendirdi. Ana kadro Bill (İsviçre), Walter Zeischegg (Avusturya), Hans Gugelot (Hollanda kökenli, Endonezya doğumlu) ve Maldonado'dan (Arjantin) oluşuyordu, Friedrich Vordemberge-Gildewart, uluslararası alanda faaliyet gösteren Alman bir sanatçıdır. 1920'lerden 1930'lara kadar hareket ve Otl Aicher, yine zor zamanlar geçirmiş bir Alman Nazi rejimi altında. Aralık 1954'ten itibaren dersler yeni bir okul binasında verilmeye başlandı. Max Bill tarafından tasarlanmıştır. Okul binasının resmi açılışı 02 Ekim 1955 tarihinde yapıldı. Gropius, Bauhaus'u değerlendiren bir konuşma yaptı. Bu tören, Bauhaus'un gerçek Ulm Tasarım Okulu'nun Batı Almanya'daki bölgesel gazeteler tarafından kurulması, çoğunlukla Ulm okulu Bauhaus'un ardılı olarak tanıtıldı (Takayasu, 2017).

3.5. Bauhaus Okulundan Günümüze Gestalt Kuramı

Bauhaus okulu, Gestalt kuramını sanat ve tasarım programına uyumlu hale gelen modern bir bakış açısı ile tanımlanır. Johannes Itten'in Bauhaus'taki öğrenim eğitimlerini biçimlendiren "Gestaltungs und Formenlehre" adı verilen diğer adı ise "Tasarım ve Biçim" eğitimi, bu teorimin temel kuramlarını sanat ve tasarım yaklaşımına mükemmel bir biçimde tatbik etmektir. Bauhaus'ta Gestalt teorimi, tasarımın temel ilkeleri olarak değinilmiştir. Öğrencilere, objelerin ve görsel unsurların bir araya gelme şekillerinin katılımcılar üstündeki etkisini açıklar, tasarımların algılaması ve kavranmasına yoğunlaşmaktadır. Gestalt kuramları, tasarım unsurlarına ek olarak bu unsurların biçimlerinin tasarımları fark etmesi üzerine etkilerini inceler. Bauhaus programı, Gestalt teoriminin sanat ve tasarım uygulamaya uyumlanarak öğrencilerin görsel açıdan daha farkında ve analitik bir bakışla fark edilmesini sağlar. 20. asırda modernizm ve tasarım kavramının biçimlenmesinde nitelikte bir yer vardır. Bauhaus'un Gestalt teorimini programa katılması, sanat ve tasarım yaklaşımında tümsel fikri ve yaratıcı çözüm üretme eğilimlerini yönlendirmiş, yenilikçi tasarım kavramının temel noktalarındandır (Işık, 2023).

3.6. Gestalt Kuramı Algısal Örgütlenme Yasaları

Şekil-87: Gestalt

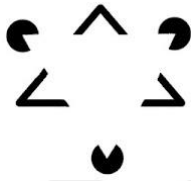
Kaynak: <https://miesofficial.com/blog/gestalt-kurami-nedir-ve-ilkeleri-nelerdir/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Gestalt psikologlarının görme olayları ile ilgili sonuçları oldukça çoktur. Gözün; aynı, devamlı, sade, birbirine komşu, simetri, arka plan ile uyumlu, kapalı görüleri daha rahat ve hızlı idrak ettiği ve bunlar gibi birden fazla algılama niteliği üstüne pek çok esas oluşturulmuştur. Grafik Tasarımın doğası gereği bazı şekiller kurallı olarak

uygulanması mesajın verimli biçimde hedef kitleye erişilebileceğini ifade etmektedir. Bu sebeple tasarımın verimli olabilmesi ve mesajın verimli biçimde müşteriye ulaşması için bu esasların metoda doğru olarak kullanılması ihtiyaç duyulmaktadır. Gestalt teorimi algısal düzenleme yasaları bu içerikte iyi bir kılavuz olabilir (Kuş, 2013).

3.6.1. Tamamlama (Kapalılık) İlkesi

Şekil-88: Tamamlama (Kapalılık) İlkesi

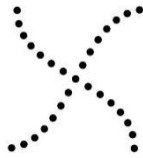

Kaynak: <https://duygubuga.blogspot.com/2012/09/algda-gestalt-ilkeleri.html> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Tamamlama ilkesi, düzgün ya da düzgün olmayan bir boş alanı kaplayan bir çizgi o alanın form olarak fark edilmesidir (Mungan, 2020) (Şekil-91).

3.6.2. Süreklilik İlkesi

Şekil-89: Süreklilik İlkesi

Kaynak: <https://www.kisiselgelisim.com/gestalt-ilkeleri-gestalt-nedir-neden-bilinmelidir-kimler-bilmelidir/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Süreklilik ilkesi, aynı doğrultudaki çizgilerin hareketini, eş zamanlı, bir bütün olarak seri kavranmasıdır (Alpan, 2008) (Şekil-92).

3.6.3. Basitlik İlkesi

Şekil-90: Basitlik İlkesi

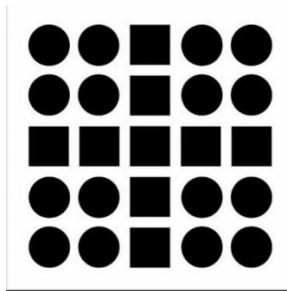

Kaynak: <https://contentus.net/gestalt-psikolojisinin-icerik-stratejisindeki-yansimalari/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Basitlik ilkesi “*Bu yasaya göre, diğer unsurlar eşit olduğu takdirde, birey basit, düzenli bir şekilde organize edilmiş figürleri algılama eğilimindedir. Bu yasada algılamanın simetrik, düzenli, düzgün olan iyi bir biçime, şekle, bütüne doğru olduğunu göstermektedir*” (Senemoğlu,2010) (Şekil-93).

3.6.4. Benzerlik İlkesi

Şekil-91: Benzerlik İlkesi

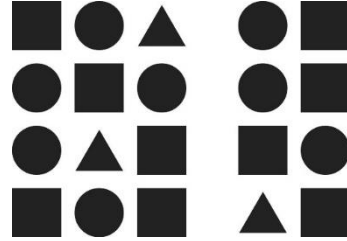

Kaynak: <https://wannart.com/icerik/19699-parcalarindan-ayri-bir-butun-gestalt-ilkeleri> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Benzerlik ilkesi, ton, yapı, özellik gibi imge nitelikleri benzer olan unsurların bir tüm olarak kavranmasıdır (Ekim, 2011) (Şekil-94).

3.6.5. Yakınlık İlkesi

Şekil-92: Yakınlık İlkesi

Kaynak: <https://www.chrbutler.com/gestalt-principles-of-design-proximity> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Yakınlık ilkesi, dönem ve yer bakımından birbirine yakın olan objeleri, sınıflandırarak kavrama yatkınlığıdır (Yağmur, 2014) (Şekil-95).

3.7. Pragnanz Yasası ve Şekil Zemin (Fon Figür) İlişkisi

Şekil-93: Pragnanz

Kaynak: <https://gestaltilkeleri.blogspot.com/p/pragnanz-yasas.html> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Pragnanz “Her psikolojik olayda anlamlı, tam ve basit olma eğilimi vardır.” (Kanat, 2021) (Şekil-96).

Şekil / zemin ilişkisi, bir tasarımda unsurun şekil olarak fark edileceğini ve unsurun zemin olarak fark edileceğini tanımlamaktadır (Küçük, 2019).

3.8.Ambalaj Tasarımında Gestalt Kuramı

Bir ambalaj tasarımında tercih edilen renk, yazı ve formlar birbirine uygundur ve bu ürünün niteliğini ön plana atarak müşteriye güven hissi verir. Uygulanan renk ürünün kişilik niteliklerini yansıtmalı ya da ürüne karakter niteliği vermelidir. Tasarımdan Gestalt kurallarından yararlanmak müşteriye hayrete düşürebilir, etkileyebilir ya da diziye toplamaya baskı yaparak gereksinimden fazlasını temin etme düşüncesine oluşturabilir. Dolayısıyla Gestalt teorimi tüm bölümlerin toplamından ayrı bir mana çıkabilir ve kişi tümü bölümlerine ayırarak değil bütünlük içinde algılamamızı sağlar. Gestalt kuramcılar tümün bölümlerden ziyade kendisine önem vermektedir. Bu perspektifle tasarım, tümünden bölümlerine uygun ve fonksiyonel olması ya da algılanması olarak ifade edilebilir. Gestalt kuramları, tasarım için kaçınılmaz bir unsuru değil ve tasarıma getirdiği diğer bakış açısı, boyutu, stratejisi ile tasarımın müşteriye ikna edebilme becerisini arttırmaktadır. Dolayısıyla tasarımda zorunlu olan fonksiyonelliği birden daha çok sayıya artırabilmenin tek yolu Gestalt kurallarını benimsemiş olmaktan geçer. Gestalt kuramına göre ambalaj fonksiyonlarının fazlalaştırılabileceği nettir. Gestalt kurallarına göre tasarlanan ambalajların her bir bölümünden biri ambalaj olarak tasarlanabileceğini fakat her özgür ambalajın oluşturacağı tümünden ayrılamayacağı görünmelidir. Bu perspektifle ambalaj tasarımları, müşteride merak çağrıştırmak ile kalmaz, heyecanı güdüler, şaşkınlık barındırır, tutkulu olmasını sağlayarak almasına sebebiyet verir. Gestalt kurallı yeni ambalajlar, müşteriye etkilemek yerine baskı altına alarak almaya zorlar (G. Erdal, 2020).

III. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

3.9.Ambalaj Tasarımında Minimalizm

2000’li dönemlerde ambalaj marketlerin ortaya çıkması, şehirleşen dünyada, gıdadaki ambalajlamanın artması toplu formda ambalaj bölümünde gelişmiştir. Ambalaj korur ve sevk sırasında kutuda oluşabilecek zarardan korur. Etiket ambalajdaki önemli bir öğedir ve üzerinde bilgi bulunur. Ambalaj görsel açıdan bakıldığında 2-3 saniye inceleme, 3-10 saniye de satın almayı etkilemiştir. Nitelikli ambalaj ürünün özelliklerini, ek değer katarken, karakterine etkisi büyüktür. Görsel bakımdan tüketici açısından net ve açık, ürünün albesini etkilemesi, temin etmede devamlılık oluşturur. Ürün için ambalajda steril olması önemlidir. Ambalaj materyali ürünlerin savurganlığını düşürüp, cisimsel ve somatik etkiden korur. Taşıma kolaydır. Ambalajın biçimi, boyutu, ağırlığı önemlidir. Ambalaj materyalinin üzerinde bilgi, uygun çalışma ve koruma kurallarını gösteren bir etiket çeşididir. Ambalaj materyali dikkat çekici olmalıdır. Ambalaj ilk bakışta ürünle ilgili bilgi aktarmalıdır (Sanal-84).

Minimalizm kelime ilk olarak 1929’da sergidedir. Minimalizm etkiyi uygulamalarda kullanan öncüler ise Ad Reinhardt, Donald Judd, Barnett Newman, Yves Klein, Brice Marden, Robert Rauschenberg, Frank Stella, Marcel Duchamp, Kazimir Malevich, Sol LeWitt’tir (Döl & Avşar, 2013).

Minimalizm, Pop Art’ın tüketim türüne cevap olarak doğmuştur. Teknolojideki etkisi de basitliği ve sükutluğu değinilir. Minimalizm hareketlerinin liderleri Carl Andre, Donald Judd ,Frank Stella, Sol LeWitt, Richard Serra, Dan Flavin ve Robert Morris’dir. Minimalizm’den Kazimir Malevich’te tesir etmektedir (Yalur, 2019). Marcel Duchamp minimalizm de yeteneklerini düşürerek, uygulamalarında fikir ağırlıklı etkiler oluşturmuştur. 20. asıra kadar sanatsal endişe yoktur. Fakat sanatsal endişe ön plandadır. Minimalizm çağımızda gücü yüksektir. Logolardan, ev aletlerine, gıdalara kadar daha fazlasını oluşturur (Yalur, 2019). Grafik tasarım çoğu bölümleri içinde bulunduran sanat organizasyonudur (Ambrose & Harris, 2009). Robert Morris minimalizmin bu yeni gerçekliğini Gestalt olarak ifadelendirmiş, eskiden çağdaş özerkleşmiş, değinilme şekli de objeden objeye algılanmasını sağlamıştır (Foster, 2009). Minimalist eserler, şekilsel, sert, az veya birden fazla renkle ve soyut

konstrüksiyon bir eserdir. Sanatçılar minimal sanatın ne olduğu ve de neyi ifade ettiğini, neyi temsil ettiğinin bir belgesi olmadığını yazmışlardı. Bu sebeple minimalizmin tam bir tanımlamasının yapılmasının ve içeriğinin belirlenmesinde basit olmadığının üstünde durulmaktadır. Dolayısıyla minimalizm eser üstündeki açıklamalarda göze çarpan bir şekilde benzersizdir. Minimalizm kelimesi ile alakalı yapılmış birden fazla açıklamanın ve yorumun eserlerin yapılmış olduğu çağda yazılmadığı da göze çarpmaktadır. Bazı Amerikalı yorumcular savaş bitiminde sanatın zaman şemasında minimalizm, modernist idealizmin göz bebeği olarak adeta zirveye oturmuştur (Turani, 2022).

20. ve 21. asrın Minimalist tasarımları en değerli öğelerden oluşmuştur. Ambalajlardan, web sitesine, grafik ürünlerinden daha birden fazla bölümde kuvvetini göstermiştir. Minimalizm'in etkisi grafik tasarımın birden fazla bölümde kendini göstermiş ve netliği ile kolay biçimdedir. Markalardaki değişme gereksinimi ile Minimalist ambalaj tasarımlarında meydana gelir (Türkyılmaz, 2019). Çağımızda nam salmış minimalizm, karşıt düşüncesi olan maksimalizmin ambalaj tavrıyla tezatlık oluşturmak için uygun formda bir üsluptur. Minimalizm imge bakımından ambalajları amaçlayan şirketler, minimalizmin önemini meydana getirmiştir. Minimalizmin Gestalt teorisiyle algısal olarak incelenmiştir. Minimalizm de ambalaj tarzı reklam unsuru olarak görülür (Garaszczuk, 2015).

Ambalaj tasarımının ürünün temin edilmesindeki en önemli öğedir. Ürünün içindeki etkenler, ne çeşit ürün olduğu, hangi tüketicinin olduğu sorulara yanıt sağlayan ambalaj tasarımlarıdır. Ambalajdaki beyazlık dengesi ne kadar fazla ise nitelikte artar. Ambalajdaki ürünün albenisini müşteri açısından basit, açık ve etkili olduğu Minimalist ambalajlarda görülmektedir (Türkyılmaz, 2019).

Temsilciler ambalaj tasarımında Minimalizm ortaya konur. Önemsiz detaylar çıkartılıp net formda müşterinin albenisini etkiler (Theobald & Winder, 2006). Ambalaj tasarımında beyaz alanın basitliği net biçimde iletmesini sağlar. Ambalajda şeffaflık kullanımı ürünlerdeki canlılığın ön planda olduğunu müşteriye göstermektir. Yani ambalaj tasarımında Minimalizmde bulunan birçok öğenin müşteriye en sade ve açık şekilde gösterilmesi hedeflenmiştir (İlisulu, 2019). Avrupa'da savaşın ardından "Ulm" terimi grafik tasarımda etkisi fazladır. 1953 senesinde prestijli bir okul olan

“Ulm Tasarım Okulu” imgesidir. Ulm terimi estetik bir etkidir. Öncüsü Max Bill’dir. Bu estetik net ve kusursuzdu. Tüketim çılgınlığını azaltmak ve netliği arttırmak için tasarımlarda ızgara biçimini oluşturur. Perspektif sayfa uygunluğu kullanılmamıştır. Tırnaksız yazı tipi oluşturulmuştur. Fotoğraf uygulaması da vardır. Bu tarz ise grafik tasarımı oluşturur. Uluslararası Tipografik Üslup açıklanan tasvir şekli 20. asırla grafik tasarım tarihçesinin temel taşıdır. Ulm Tasarım Okulu’nda eğitimdeki bilgiler net değildi. Max Bill eserlerde basit bir biçimde tanımlamıştır. Max Bill eserlerinde tipografi etkisi kuvvetlidir. Izgara biçimi kullanımı azaltılıp anlaşılabilirlik arttı. Basitlik oluşturmak için serifsiz yazı tipi kullanıldı. Sanatçı üslup bakımından afişlerinde, kitap kapaklarında ve broşürlerde sadelik etkisi grafik tasarımı da etkilemiştir. Uluslararası Tipografik Üslup, dünya çağında etkisi yoktu ve temel ise Kuzey Avrupa’dır. Savaş sonrasında Max Bill’in görüşü Amerikan tasarımına iğneleyicidir. *“İyi biçim tasarım yoluyla manevi amaç”* görüşüdür. Emil Ruder ve JosefMüller-Brock-mann, Armin Hofmann, Max Bill gibi temsilciler anlatımlarda, üsluplarını meydana getirmeyen ve içsel değerler kullanılmamıştır. Amerika'daki bazı temsilciler İsviçre tipografisini desteklerken bazı temsilciler Max Bill’in tipografisini geleneksellik olarak kabul edilmemiştir. Çağımızdaki bu eserler ilgi uyandırmıştır (Vienne, 2016).

1990 senesinde ambalaj tasarımındaki minimalist etki başlamıştır. 1960 senesinde geleneksel ambalajlarda tasarım farklıdır. Geleneksel ambalajlarda fazla renk kullanımı, parlak malzemeler ve birçok font vardır. Ambalajda minimalist etki sadeliği oluşturan, geleneksel ambalajda fazlalık azaltılıp marka oluşturulmuştur. Ambalaj ürünü muhafaza eden, eseri, işlevi, malzemesi açısından başka markaların önüne çıkar. Kişilerin Gestalt kuramına göre parçadan bütünü oluşturur bu da ambalaj tasarımına etkisidir. Gestalt kuramına göre minimalist etkisindeki ambalajlar daha çok tercih edilmiştir. En kapsamlı Gestalt teorimi “Pragnanz”dır. Pragnanz teorimi, imgesel açıdan tümsellik oluşturur. Minimalizm tasarımlarda Pragnanz teorimine göre yalınlığı savunur. Yalınlığın minimalist tasarımlarda albenisi ve algısalılığı fazladır (Ersan, 2021). Mamül ambalajlarındaki grafik unsurların, grafik ve tasarımsal unsurların birbirinden farklı biçimde oluşturulması yerine estetik açıdan önemlidir. Ürün ambalajı estetik formu parçadan bütünü oluşturan Gestalt teorimidir. Siegen K. Chou’ya göre Gestalt psikolojisi ve minimalizm tasarım yasaları olumluluk sağlamıştır. Gestalt teorilerine göre parçadan bütüne doğru müşteriye olumlu

etkilemiştir. Gestalt ve ambalaj tasarımı bütündür. Orth and Malkewitz göre, ambalaj tasarımları grafik unsurlara değil, bütünlük unsurların bütünlüğü sağlanmıştır. Temsilciler bakımından “uyumlu” grafik unsurların yalınlığı vurgulanmıştır. Pragnanz, Gestalt teoriminin en basit biçimi grafik unsurlarından sağlanmıştır. En uygun ve yalın şekilde ifade edilmiştir. Bu biçim diğer tasarımlara göre ön plana çıkmasını sağlayan minimalist tasarımlardır. Minimalist temsilciler net, şeffaf ve yalınlık oluşturulmuştur. Başarılı ambalajda yalınlığın etkisi büyüktür. Ambalajdaki minimalist etki kuvveti karmaşık tasarımlara göre daha ön plandadır (Garaszczuk, 2015).

Grafik tasarım açısından ambalaj tasarımında minimalizm sadelik, tipografi, sınırlı renk kullanımı, beyaz boşluk dengesi, malzeme yapısı, işlevsellik, sürdürülebilirlik ön plandadır. Başarılı bir minimalist paket oluşturmak, beyaz alanın etkili kullanımını, logolar veya tipografi gibi temel öğeler için stratejik renk seçimlerini ve marka değerlerini güçlendirirken estetik bir sadeliği koruyan yüksek kaliteli malzemeler seçmeyi içerir. Yüksek kaliteli malzemelerin kusursuz görsellerle birleştirilmesi, işlevsellik veya sürdürülebilirlikten ödün vermeyen göz alıcı bir çekicilik yaratılmıştır. Marka bilinirliğini artırmanın yanı sıra minimalist ambalajlar, işletmelerin üretim maliyetlerini azaltırken aynı zamanda sürdürülebilirliği ve çevre dostu olmayı da teşvik etmektedir (Sanal-85).

3.10. Ambalaj Tasarımında Minimalizm Örnekleri

Şekil-94: Mandarin Natural Chocolate

Kaynak: <https://visualjournal.it/mandarin-natural-chocolate> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Tasarımcı Yuta Takahashi'e göre *"Biz kalitenin peşinde koşan ve 'insanların yaşam kalitesinin iyileştirilmesine' inanan idealistleriz. Bu modernist marka, kendisini çarpıcı beyaz, sade zarafet ve modernist grafik tasarımıyla ifade ediyor. Bu markayı idealist bir kalite arayışıyla, 'insanların yaşam kalitesini iyileştirme' felsefesiyle ve çağdaş bir anlayışla oluşturduk. Ödünsüz bir bağlılıkla yaratılan net bir kimlik, minimalizm, zarafet ve çağdaş izlenimleri birleştiren güzel bir yeni marka deneyimi getiriyor"* (Sanal-86) (Şekil-98).

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	Yuta Takahashi Design Studio Co.
Üretici Şirket	Mandarin natural Chocolate
Grafik Tasarımcısı	Yuta Takahashi
Ürün Alanı	Gıda
Ürün Çeşidi	Çikolata
Hedef Kitle	Herkes
Ürün Gramı	72 gr.
Üretim	-

Ambalajın Çeşidi	İkincil Ambalaj
Boyutları	-
İlk Temas Yüzeyi	Folyo Tabaka
Materyal	Dokulu Karton
Kaplama	-
Form Niteliği	Köşegen Tabanlı Cisim
Reyondaki Hali	Ambalaj, çikolata rafında yer alır.
Baskı Türü	Ofset Basım
Renk Sayısı	Ambalaj beyazdır ve sol üst bölümde Mandarin natural Chocolate ve sağ alt bölümde siyah noktalar vardır.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Sol üst bölümde Mandarin natural Chocolate logotipi vardır.
Yazı Tipi	Fabrizio Superior Regular
Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	-
İllüstrasyon Kullanımı	Japon sanat yönetmeni Yuta Takahashi vasıtasıyla dizayn eden ve hızla Minimalissimo'nun favorisi haline gelen proje, stüdyonun basit ve minimal, temiz ve modern tasarım felsefesinin somut örneğidir.
Vurgu	Vurgu ürün görselinde vardır.
Ürün Adı	Mandarin natural Chocolate bar

Malzeme ve Üretim Bilgileri	Ambalajın üstündeki 10 noktalı çizgi, çikolatanın yoğunluğunu ustalıkla belirtir. Siyah renkli her biri karışımdaki kakaonun %10'unu temsil eder: yani altı siyah nokta % 60 kakaoya eşittir. Son kullanma tarihi ve barkod, içindikiler listesiyle birlikte arka tarafa baskı yapılmıştır. Üretim yeri Papua Yeni Gine
Barkod	Var
Kullanım Faydası	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlık bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmıştır.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliyeye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği folyo kutu içinde alüminyumdur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi köşegenliğe göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.
Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer çikolata ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.

Ürün Ücreti	-
Duygusal Çekicilik	Şekil, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir.
Bilgi Edinme	Arka tarafta bilgi ve ürün içeriği hakkında bilgi oluşturulmuştur.
Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Köşegen taban üst üste sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş yoktur.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda köşegen tabanlı yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda beyaz ve sağ alt bölümde noktalar vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece noktalar ürünle ilgilidir.
Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.

Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFİ	
Karakter	Fabrizio Superior Regular
Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

“Mandarin Natural Chocolate” ambalajındaki minimalist etki estetik ve modern izlenim barındırır. Basit bir şekilde tasarlanmış olan ambalaj, tipografik açıdan kolay okunur, beyaz boşluk dengesinin ve az renk kullanımının ön planda olduğu, malzeme yapısının kaliteli bir kâğıttan yapılması, işlevsellik açısından da kolaylık sağlayan, sürdürülebilirliği yüksek olan bir minimalist ambalaj çeşididir.

Şekil-95: Pringles Original

Kaynak: <https://pepperyspot.com/wp-content/uploads/2020/09/pringles-potato-crisps-original-165g.jpg> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Marka tasarım direktörü Pete Matthews'e göre *"Yeni görünümün amacı, tasarımı basitleştirmek ve çağdaşlaştırmak, markanın maskotuna cesur bir makyaj kazandırmak ve cipslerin tüm ürün yelpazesinde istiflelenebilirliğini vurgulamaktır"* (Sanal-87) (Şekil-99).

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	JKR Global Ajansı (Jones Knowles Ritchie Global Agency)
Üretici Şirketi	Kellogg's Şirketi- Pringles
Grafik Tasarımcısı	JKR Global Ajansı- İngiltere (Tasarımcıları)
Ürün Alanı	Gıda
Ürün Çeşidi	Cips
Hedef Kitle	Herkes
Ürün Gramı	165 gr.
Üretim	2021

Ambalajın Çeşidi	Birincil (İç) Ambalaj
Boyutları	8 x 24 cm
İlk Temas Yüzeyi	Karton
Materyal	Plastik- Karton- Teneke
Kaplama	-
Form Niteliği	Silindir Tabanlı Cisim
Reyondaki Hali	Ambalaj, cips rafında yer alır.
Baskı Türü	Ofset Basım
Renk Sayısı	Ambalaj kırmızıdır ve üst bölümde Pringles logosu vardır. Alt bölümde sarı renkli cipsler vardır. Arka bölümde yazı alanlarında beyaz renkler vardır.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Kırmızı arka plan üzerine beyaz yazı ile Pringles yazısı vardır.
Yazı Tipi	Dharma Gothic E Bold
Geri Dönüşüm	Geri Dönüştürülebilir.
Reyon Süresi	1 Sene 3 Ay
İmgeler	Depolama Şartları, İçeriği, Geri Dönüşüm İmgeleri
İllüstrasyon Kullanımı	Tasarımı sadeleştirmek ve çağdaşlaştırmak şirketinin maskotuna cesur bir görünüm kazandırmak ve cipslerin tüm ürün yelpazesinde istiflenebilirliğini vurgulamaktır. Alt bölümde cips görselleri vardır.

Vurgu	Vurgu ürün görselinde vardır.
Ürün Adı	Pringles Original
Malzeme ve Üretim Bilgileri	Mevzuata uygun biçimde, içindekiler, besin değeri tablosu, miktarı ve geri dönüşüm sembolleri bulunmaktadır.
Barkod	Var
Kullanım Faydası	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlik bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmuştur.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliyeye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği silindir kartondur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi silindir kutuya göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.
Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer cips ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.

Ürün Ücreti	18.35 ₺
Duygusal Çekicilik	Şekil, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir.
Bilgi Edinme	Arka tarafta bilgi ve ürün içeriği hakkında bilgi oluşturulmuştur.
Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Silindir taban üst üste sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş yoktur.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda silindir tabanlı yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda kırmızı ve sadelik vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece kırmızı renk ve maskot ürünle ilgilidir.

Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.
Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFI	
Karakter	Plumpfull
Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

“Pringles Original” ambalajındaki minimalist etki sade ve modern şekilde tasarlanmış olan bir ambalajdır. Tipografik bakımından okunaklı, boş alan ve sınırlı renk kullanımının dengeli olduğu, malzeme yapısının kaliteli karton, plastik, metalden oluşması, kullanım açısından rahatlık sağlayan, sürdürülebilirliği olan, fiyatı uygun bir minimalist ambalaj çeşididir.

Şekil-96: Spectrum CD Packaging - Spectrum CD Ambalajı

Kaynak: https://static.dezeen.com/uploads/2016/01/CD-package_Spread_Soutaiseiron-Jeff-Mills-Spectrum_design_dezeen_936_1.jpg Erişim Tarihi: 12.01.2024

Reklam ajansı Spread'e göre, "*Sanat, endüstriyel, deneysellik ve minimalizm kavramlarını ifade etmeyi amaçlıyor*" dedi. "*Çözüm, dünyadaki en iyi metal işleme teknolojisine sahip olan Japonya'daki Tsubame-sanjo bölgesinde her biri dikkatlice ve ayrı ayrı kesilen bu metal nesnelerdi*" (Sanal-88) (Şekil-100).

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	Spread Tokyo Tasarım Stüdyosu
Üretici Şirket	Jeff Mills
Grafik Tasarımcısı	Hirokazu Kobayashi
Ürün Alanı	Endüstriyel
Ürün Çeşidi	Cd
Hedef Kitle	Yetişkinler
Ürün Gramı	500 gr.
Üretim	-
Ambalajın Çeşidi	Birincil (İç) Ambalaj
Boyutları	-

İlk Temas Yüzeyi	Metal- Plastik
Materyal	Alüminyum- Plastik
Kaplama	-
Form Niteliği	Köşegen Cisim
Reyondaki Hali	Ambalaj, cd rafında yer alır.
Baskı Türü	Etiket Baskı
Renk Sayısı	Ambalaj şeffaf ve etiketi sarıdır.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Etiket üstünde yazı vardır
Yazı Tipi	Mixolydian Bold
Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	-
İllüstrasyon Kullanımı	-
Vurgu.	Vurgu Logotype sarı arka plandadır.
Ürün Adı	Spectrum CD Ambalajı- Jeff Mills “Spectrum”
Malzeme ve Üretim Bilgileri	Ambalaj üstünde bilgi vardır.

Barkod	Var
Kullanım Faydası	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlik bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmuştur.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliyeğe müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği plastik kaplamadır.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi dairemsi metal ambalaja göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.
Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer cd ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.
Ürün Ücreti	-
Duygusal Çekicilik	Biçim, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir.
Bilgi Edinme	Ambalajda bilgi vardır.

Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Metal kutu yan yana sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş yoktur.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda metal kutu yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda metal kutuda vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece rengi ürünle ilgilidir.
Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.
Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFI	
Karakter	Mixolydian Bold

Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

“Spectrum CD” ambalajındaki minimalist etki sanayi, deneyimcilik ve minimalizm anlayışını hedeflemiştir. Sade bir şekilde tasarlanmış olan ambalaj, tipografik bakımından okunaklı, az renk kullanımının ön planda olduğu, malzeme yapısının kaliteli bir metalden yapılması, işlevsellik açısından da kolaylık sağlayan, sürdürülebilirliği olan bir minimalist ambalaj çeşididir.

Şekil-97: Dr Jart+ Ceramidin Liquid Toner – Dr Jart+ Nemlendirici Tonik

Kaynak: <https://www.koresepetim.com/urun/dr-jart-ceramidin-liquid-150ml/> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Tasarımcı Piotr Woronkowicz’e göre “Basitliği, fikirlerin düzgün bir şekilde bir araya gelmesine ve bir takım stratejik hedeflerin en az malzeme ve grafik varlıkla çözülmesine dayanmaktadır. Piotr’ın yaklaşımı, Helvetica’nın önceki yinelemelerden devralınan her yerde bulunmasını ve iletişimsel yakınlığını alır ve bunu, referansları bakımından benzersiz ve ifadesinde incelikli bir yapısal tasarımla birleştirir ve ismin + işaretini, amacına uygun bir grafik diline dönüştürür. İşlevselliği ve stili dengeleyin. Yapısal ve grafik dil, Dr Jart+ için bir geçiş çizgisi görevi görüyor; renk, doku ve malzeme, ürün yelpazesinde farklılaştırıcı görevi görüyor” (Sanal-89) (Şekil-101).

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	Pentagram Design
Üretici Şirket	Dr Jart+
Grafik Tasarımcısı	Piotr Woronkowicz
Ürün Alanı	Kozmetik
Ürün Çeşidi	Tonik
Hedef Kitle	Yetişkinler
Ürün Gramı	150 gr.
Üretim	2018

Ambalajın Çeşidi	Birincil (İç) Ambalaj
Boyutları	-
İlk Temas Yüzeyi	Plastik
Materyal	Plastik Şişe Ambalaj
Kaplama	-
Form Niteliği	Köşegen Tabanlı Plastik Şişe
Reyondaki Hali	Ambalaj, kozmetik rafında yer alır.
Baskı Türü	Flekso Baskı
Renk Sayısı	Ambalaj beyaz rengindedir ve sarı kapağı bulunur.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Ambalaj üstünde yazı vardır.
Yazı Tipi	Helvetica CE
Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	2 Sene
İmgeler	-
İllüstrasyon Kullanımı	-
Vurgu	Vurgu logoda ve yazı da vardır.
Ürün Adı	Dr Jart+ Ceramidin Liquid Toner- Dr Jart+ Nemlendirici Tonik
Malzeme ve Üretim Bilgileri	Ambalaj üstünde bilgi vardır.
Barkod	Var

Kullanım Faydası	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.
-------------------------	------------------------------------

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlik bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmuştur.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliyeğe müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği köşegen tabanlı plastik şişedir.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi köşegen tabanlı plastik şişe ambalaja göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.
Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer tonik ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.
Ürün Ücreti	1.329 ₺
Duygusal Çekicilik	Biçim, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir.

Bilgi Edinme	Ambalajda bilgi vardır.
Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Köşegen tabanlı plastik şişe yan yana sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş yoktur.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda plastik şişe yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda plastik şişe vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece rengi ürünle ilgilidir.
Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.

Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFİ	
Karakter	Nimbus Sans Novus T Black, Helvetica Light
Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

“Dr Jart+ Ceramidin Liquid Tonik” ambalajındaki minimalist etki önerilerin bir araya gelmesi ile sadeliğin amacının ön planda olduğu, en az düzeyde plastik malzeme kullanımını hedefleyen, işlevselliği ve tipografinin dengeli, boş alan ve sınırlı renk kullanımının ön planda olduğu, sürdürülebilirliği olan bir minimalist ambalaj çeşididir.

Şekil-98: Tangent GC TGC502 Yuzu Kalıp Sabun

Kaynak: https://perfectlybasics.azureedge.net/productimage/3-5-2022/_thumbs660/1947db71-deb6-40ec-bcea-a30b28158b63-02.jpg Erişim Tarihi: 12.01.2024

Reklam ajansı Essen International göre “*Basit bir faydacı tipografik ifade olan şirketin marka kimliği, yönelimi ve dizgisinde içeriği bölerek, gereksiz stilistik ayrıntı ve renklerin bulunmaması yoluyla bir bilgisel yakınlık hissi sağladı*” (Sanal-90).

Marka Tangent GC’e göre “*Ürünlerimizi ve ambalajlarımızı caşcaflı renklere büründürdüğümüzde, sadeliğin içinde zahmetsizce nefes alabilirsiniz. Ürünlerimizi kokulandırırken asla karmaşık ve aşırı güçlü parfümler kullanmıyoruz, geriye ismimizle eş anlamlı olan doğal tek notalar kalıyor*” (Sanal-91) (Şekil-102).

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	Essen International
Üretici Şirket	Tangent GC
Grafik Tasarımcısı	Carl Nas Associates
Ürün Alanı	Temizlik
Ürün Çeşidi	Sabun
Hedef Kitle	Herkes

Ürün Gramı	100 gr.
Üretim	2016
Ambalajın Çeşidi	Birincil (İç) Ambalaj
Boyutları	-
İlk Temas Yüzeyi	Kâğıt
Materyal	Kâğıt
Kaplama	-
Form Niteliği	Köşegen Tabanlı Cisim
Reyondaki Hali	Ambalaj, sabun rafında yer alır.
Baskı Türü	Ofset Baskı
Renk Sayısı	Ambalaj beyazdır.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Beyaz zemin üstünde yazı vardır.
Yazı Tipi	Akkurat Mono Bold Beta
Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	Hayvan testi içermez, vegan, fosil içermez.
İllüstrasyon Kullanımı	-
Vurgu.	Vurgu yazıda vardır.
Ürün Adı	Tangent GC TGC502 Yuzu Kalıp Sabun
Malzeme ve Üretim Bilgileri	Ambalaj üstünde bilgi vardır.

Barkod	Var
Kullanım Avantajı	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlik bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmuştur.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği sabun kutudur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi köşegen taban ambalaja göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.
Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer sabun ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.
Ürün Ücreti	15.00 €
Duygusal Çekicilik	Biçim, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir
Bilgi Edinme	Ambalajda bilgi vardır.

Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Köşegen taban üst üste sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş yoktur.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda köşegen tabanlı yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda yazı vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece rengi ürünle ilgilidir.
Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.
Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFİ	
Karakter	Akkurat Mono Bold Beta
Punto	Punto uygundur.

Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

“Tangent GC TGC502 Yuzu Kalıp Sabun” ambalajındaki minimalist etki tipografik açıdan sadeliğin ön planda olduğu, ambalaj tasarımında ise basitliği vurgulanan, boş alan derinliği ve az renk kullanımının olduğu, malzeme yapısının kaliteli bir kâğıttan oluşması, kullanım açısından rahatlık sağlayan, sürdürülebilirliği yüksek olan, fiyatı uygun bir minimalist ambalaj çeşididir.

Şekil-99: Tropicana Meyve Suyu

Kaynak: <https://www.thebrandingjournal.com/2015/05/what-to-learn-from-tropicana-packagingredesign-failure/> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Marka uzmanı Peter Arnell’a göre “Tarihsel olarak, her zaman portakalın dışını gösteririz. Büyüleyici olan şey, meyve suyu adı verilen ürünü hiç göstermemiş olmamızdı. [...] Bunu söyledikten sonra portakalı alıp bir yere koymak istedik. Burada ilginç küçük bir sıkma kapağı tasarladık... böylece portakalı sıkma fikri ergonomik olarak ima edilmiş oldu.” (Sanal-92) (Şekil-103).

Tropicana Chicago Başkanı Maxwell Campbell’a göre “Orijinal ambalajla aralarındaki derin duygusal bağı hafife aldık” [...] “Anlamadığımız şey, bu çok sadık küçük tüketici grubunun sahip olduğu tutkuydu. Bu, araştırmada ortaya çıkan bir şey değildi. [...] Bu tüketiciler bizim için çok önemli, bu yüzden yanıt verdik.” (Sanal-93).

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	Arnell Creative Ajansı
Üretici Şirket	PepsiCo
Grafik Tasarımcısı	Peter Arnell
Ürün Alanı	İçecek
Ürün Çeşidi	Meyve Suyu

Hedef Kitle	Herkes
Ürün Gramı	1.83 lt
Üretim	2009
Ambalajın Çeşidi	Birincil (İç) Ambalaj
Boyutları	-

İlk Temas Yüzeyi	Karton
Materyal	Karton
Kaplama	-
Form Niteliği	Köşegen Tabanlı Cisim
Reyondaki Hali	Ambalaj, meyve suyu rafında yer alır.
Baskı Türü	Fleksografik Baskı
Renk Sayısı	Ambalaj beyazdır ve kapak turuncudur.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Üst bölümde ve ön bölümde Tropicana yazısı vardır.
Yazı Tipi	Coco Sharp L Bold
Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	-

İllüstrasyon Kullanımı	Ürün görseli vardır.
Vurgu.	Vurgu logoda, ürün isminde vardır.
Ürün Adı	Tropicana Meyve Suyu
Malzeme ve Üretim Bilgileri	Bilgiler, miktar imgeler vardır.
Barkod	-
Kullanım Faydası	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlik bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmuştur.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliyeye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği karton kutudur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi köşegenliğe göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.

Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer meyve suyu ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.
Ürün Ücreti	4.95 \$
Duygusal Çekicilik	Biçim, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir.
Bilgi Edinme	Etrafında bilgi ve ürün içeriği hakkında bilgi oluşturulmuştur.
Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Köşegen taban üst üste sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş yoktur.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda köşegen tabanlı yönü vardır.
RENK	

Fon	Fonda ürün görseli, logo vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece rengi ürünle ilgilidir.
Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.
Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFI	
Karakter	Coco Sharp L Bold
Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

“Tropicana Meyve Suyu” ambalajındaki minimalist etki tipografik açısından sadeliğin ve çağdaşlığın ön planda olduğu, ambalaj tasarımında ise en basit haliyle vurgulanan, malzeme yapısının kaliteli bir kartondan oluşması, işlevsellik açısından da kolaylık sağlayan, sürdürülebilirliği olan, fiyatı uygun bir minimalist ambalaj çeşididir.

“Tropicana Meyve Suyu” ambalajındaki minimalist etkininde bir de tüketici açısından etkisi vardı. Ambalaj, markaların satın alma karar sürecinde tüketicilerle

sahip olduğu son iletişim kanalıdır. Tasarımı ve içeriği marka için önemlidir çünkü son dakikada tüketicinin kararını etkileyecektir (Sanal-94). Duygular bizi insan yapan ve müşterileri bir markaya bağlayan şeydir. 'İyi hissetme faktörü' için gereklidirler. Paketleme yoluyla duygusal bir bağ kurmak, müşterilerin kendilerini özel hissetmelerini ve markaya karşı olumlu duygular geliştirmelerini sağlar. İnsanların satın aldıkları ürünler gerçekte kim olduklarını ifade eder, bu nedenle her zaman kendilerini önemseyen, kendilerini özel hissettiren ve hayatlarına değer katan ürünler ve markalar ararlar (Sanal-95). Bu yüzden tüketiciler önceki ambalajda derin bağ kurmasından dolayı yeni ambalaj tasarımını kabullenmemesine sebep oldu.

Şekil-100: Milko Mjölks Süt

Kaynak: <https://lovelypackage.com/wp-content/uploads/2011/09/lovely-package-milko2.jpg> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Trend Hunter’a göre “Üç süt kartonunun her biri, kabın tepesine kadar beyaz renkte bırakılmış ve hoş bir kabarcık çizgisinin üstünde canlı bir gölgeye geçiş yapılmıştır” (Sanal-96).

Kreatif Direktör Chris Zawada’ ya göre “Milko İsveçli bir süt üreticisidir. Satışlarda son zamanlarda düşüş eğilimi vardı, görevimiz süt satışlarını artırmak için bir yeniden tasarım yapmaktı. Şişelenmiş su ve vitamin takviyeleri satışlarda artış gösterdi, sütü sağlıklı ve doğal bir alternatif olarak öne çıkarmak istiyoruz. Tazeliğe odaklanarak süte yeni bir girdi sağladık.” (Sanal-97) (Şekil-104).

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	-
Üretici Şirket	Milko Mjölks
Grafik Tasarımcısı	Lisa Furingsten, Ida Johansson, Stellan Rexmark ve Thomas Björksund
Ürün Alanı	Gıda
Ürün Çeşidi	Süt

Hedef Kitle	Herkes
Ürün Gramı	1 lt
Üretim	-

Ambalajın Çeşidi	Birincil (İç) Ambalaj
Boyutları	-
İlk Temas Yüzeyi	Karton
Materyal	Karton
Kaplama	-
Form Niteliği	Köşegen Tabanlı Cisim
Reyondaki Hali	Ambalaj, süt rafında yer alır.
Baskı Türü	Fleksografik Basım
Renk Sayısı	Ambalaj beyazdır ve üst bölümde kırmızıdır.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Üst bölümde sağda logo ve üst orta bölümde Mjölke yazısı, litre ve oran vardır. Mjölke yazısı ve alt yazısı orta bölümde vardır. Sol kenar alt bölümde barkod kırmızı renk vardır. Sağ kenar kısmında açıklama ve içerik kısımları vardır.
Yazı Tipi	Visby Round CF Medium
Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	-

İllüstrasyon Kullanımı	Süt resmi vardır. Üst bölüm kırmızıdır.
Vurgu	Vurgu ürün görselinde, yazısında vardır.
Ürün Adı	Milko Mjölks Süt
Malzeme ve Üretim Bilgileri	Malzeme doğru formda bilgiler, miktar imgeler vardır.
Barkod	Var
Kullanım Faydası	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlik bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmuştur.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliyeye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği karton kutudur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.

Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi köşegenliğe göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.
Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer süt ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.
Ürün Ücreti	-
Duygusal Çekicilik	Şekil, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir.
Bilgi Edinme	Arka tarafta bilgi ve ürün içeriği hakkında bilgi oluşturulmuştur.
Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Köşegen taban üst üste sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş yoktur.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda köşegen tabanlı yönü vardır.

RENK	
Fon	Fonda beyaz ve üst bölümde yazılar vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece süt kabarcıkları ürünle ilgilidir.
Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.
Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFI	
Karakter	Visby Round CF Medium
Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

“Milko Mjöl Süt” ambalajındaki minimalist etki sadeliğin vurgulandığı, tipografik bakımından okunaklı, az renk kullanımının olduğu, beyaz boşluk dengesinin yüksek, malzeme yapısının kaliteli bir kartondan oluşması, kullanım açısından rahatlık sağlayan, sürdürülebilirliği olan bir minimalist ambalaj çeşididir.

Şekil-101: Ugmonk 2nd Anniversary Collector's Set- Ugmonk 2. Yıl Dönümü Koleksiyon Seti (Ugmonk Ahşap Tişört Kutusu)

Kaynak: <https://ugmonk.com/blogs/journal/ugmonk-turns-two> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Ugmonk markasına göre “*Kendimiz için istediğimiz yüksek kaliteli, minimalist ürünleri yaratmaya odaklanan bir tasarım yaşam tarzı markasıdır*” (Sanal-98) (Şekil-105).

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	-
Üretici Şirket	Ugmork
Grafik Tasarımcısı	Jeff Sheldon
Ürün Alanı	Tekstil
Ürün Çeşidi	Tişört
Hedef Kitle	Herkes
Ürün Gramı	-
Üretim	2010

Ambalajın Çeşidi	İkincil Ambalaj
Boyutları	-
İlk Temas Yüzeyi	Kâğıt
Materyal	Ahşap
Kaplama	-
Form Niteliği	Köşegen Tabanlı Cisim
Reyondaki Hali	Ambalaj, giysi rafında yer alır.
Baskı Türü	Ahşap Lazer Baskı
Renk Sayısı	Ambalaj ahşap rengindedir.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Orta bölümde Ugmonk logosu vardır.
Yazı Tipi	-
Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	-
İllüstrasyon Kullanımı	-
Vurgu	Vurgu logoda vardır.
Ürün Adı	Ugmonk 2nd Anniversary Collector's Set- Ugmonk 2. Yıl Dönümü Koleksiyon Seti

Malzeme ve Üretim Bilgileri	Logo harici bilgi yoktur.
Barkod	Var
Kullanım Faydası	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlık bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmıştır.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliyeye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği ahşap kutudur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi köşegenliğe göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.
Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer tişört ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.

Ürün Ücreti	-
Duygusal Çekicilik	Logo ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir.
Bilgi Edinme	Arka tarafta bilgi ve ürün içeriği hakkında bilgi oluşturulmuştur.
Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Köşegen taban üst üste sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş yoktur.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda köşegen tabanlı yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda logo vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece rengi ürünle ilgilidir.
Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.

Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFI	
Karakter	-
Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

“Ugmonk 2. Yıl Dönümü Koleksiyon Seti” ambalajındaki minimalist etki kalitesi yüksek minimalist ambalaj yapmayı hedefleyen bir markadır. Tipografik açıdan kolay okunur, beyaz boşluk dengesinin ve az renk kullanımının ön planda olduğu, malzeme yapısının kaliteli bir ahşaptan oluşması, işlevsellik açısından da kolaylık sağlayan, sürdürülebilirliği yüksek olan bir minimalist ambalaj çeşididir.

Şekil-102: Target Pharmacy ClearRx İlaç Şişesi

Kaynak: <https://adlerdesign.com/project/clear-rx-medication-system/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Tasarımcı Klaus Rosburg’a göre “Her aile üyesini tanımlayan renkli halkalardan sezgisel ve okunması kolay etikete kadar ClearRx, reçeteli ilaç kullanan kişiler için tasarlanmıştır.” (Sanal-99) (Şekil-106).

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	Adler Design
Üretici Şirket	Kerr Group, Inc.'in Setco, Inc.
Grafik Tasarımcısı	Deborah Adler - Klaus Rosburg
Ürün Alanı	Medikal
Ürün Çeşidi	İlaç
Hedef Kitle	Herkes
Ürün Gramı	500 mg.
Üretim	2005

Ambalajın Çeşidi	Birincil (İç) Ambalaj
Boyutları	5,7 x 10,2 x 3,8 cm
İlk Temas Yüzeyi	Plastik

Materyal	Plastik
Kaplama	-
Form Niteliği	Dairemsi Tabanlı Cisim
Reyondaki Hali	Ambalaj, ilaç rafında yer alır.
Baskı Türü	Ofset Baskı
Renk Sayısı	Ambalaj kırmızı ve kapağı kırmızı,sarı rengindedir.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Beyaz zemin üstünde yazı vardır.
Yazı Tipi	Europa Grotesk SH Demi Bold
Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	-
İllüstrasyon Kullanımı	-
Vurgu	Vurgu şişede vardır.
Ürün Adı	Target Pharmacy ClearRx İlaç Şişesi
Malzeme ve Üretim Bilgileri	Ambalaj üstünde bilgi vardır.

Barkod	Var
Kullanım Faydası	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlık bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmıştır.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliyeye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği ilaç kutudur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi dairemsi taban ambalaja göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.
Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer ilaç ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.
Ürün Ücreti	-
Duygusal Çekicilik	Biçim, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görölmektedir.
Bilgi Edinme	Ambalajda bilgi yoktur.

Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Dairemsi taban üst üste sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş yoktur.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda köşegen tabanlı yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda şişe vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece rengi ürünle ilgilidir.
Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.
Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFİ	
Karakter	Akagi Pro Black

Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

“Target Pharmacy ClearRx İlaç Şişesi” ambalajındaki minimalist etki tipografik bakımından okunaklı, birçok renk kullanımının olduğu, beyaz boşluk dengesinin yüksek, malzeme yapısının kaliteli bir plastikten oluşması, kullanım açısından rahatlık sağlayan, sürdürülebilirliği olan bir minimalist ambalaj çeşididir.

Şekil-103: Soto Sake Junmai Daiginjo Bottle- Soto Sake Junmai Daiginjo Şişesi

Kaynak: <https://www.wallywine.com/soto-sake-junmai-daiginjo-720ml-205439> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Soto markasına göre “SOTO ismi Japoncada "dışarı" anlamına gelir. Şişenin her iki tarafında bir delik bulunan ve dış dünyayı ruhun içinden görmenizi sağlayan tamamen opak 360° serigrafi etiket yaratarak bunun bariz yorumunu tersine çevirmek istedik. Bunun Japon kültürünün birçok yönüne saygı duyduğunu düşünüyorum, yüzeyde bariz bir şey gibi görünüyor ama içeride çok daha karmaşık, zengin ve bazen yıkıcı.” (Sanal-100) (Şekil-107).

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	-
Üretici Şirket	-
Grafik Tasarımcısı	Joe Doucet
Ürün Alanı	İçki
Ürün Çeşidi	Şarap
Hedef Kitle	Yetişkinler
Ürün Gramı	720 ml.

Üretim	2014
Ambalajın Çeşidi	Birincil (İç) Ambalaj
Boyutları	-
İlk Temas Yüzeyi	Cam
Materyal	Cam
Kaplama	-
Form Niteliği	Şişe
Reyondaki Hali	Ambalaj, alkol rafında yer alır.
Baskı Türü	Serigrafi Baskı
Renk Sayısı	Ambalaj beyaz rengindedir.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Ambalaj üstünde yazı vardır.
Yazı Tipi	Biondi Sans Regular
Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	-
İllüstrasyon Kullanımı	-
Vurgu	Vurgu şişede vardır.
Ürün Adı	Target Pharmacy ClearRx İlaç Şişesi

Malzeme ve Üretim Bilgileri	Ambalaj üstünde bilgi vardır.
Barkod	-
Kullanım Faydası	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlık bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmıştır.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliyeye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği şişe kutudur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi şişe taban ambalaja göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.
Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer ilaç ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.

Ürün Ücreti	49.99 \$
Duygusal Çekicilik	Biçim, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir.
Bilgi Edinme	Ambalajda bilgi yoktur.
Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Şişe taban yan yana sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş yoktur.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda şişe tabanlı yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda şişe vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece siyah bez ve rengi ürünle ilgilidir.
Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.

Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFİ	
Karakter	-
Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

“Soto Sake Junmai Daiginjo Şişesi” ambalajındaki minimalist etki minimalizm anlayışını amaçlamıştır. Tipografik bakımından okunurluğu yüksek, az renk kullanımının olduğu, beyaz boşluk dengesinin yüksek, malzeme yapısının kaliteli bir camdan oluşması, işlevsellik açısından da kolaylık sağlayan, sürdürülebilirliği yüksek olan bir minimalist ambalaj çeşididir.

Şekil-104: United Sodas Of America- Amerika Birleşik Sodaları

Kaynak: <https://www.themarketingsage.com/the-united-soda-of-america/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

United Sodas markasına göre “Gazozun temsil ettiği basit, evrensel neşeden ilham aldık- bu yüzden onu herkesin hoş karşılandığı çeşitli tatlarda daha iyi, daha sağlıklı malzemelerle yeniden tasarladık” (Sana1-101) (Şekil-108).

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	Center Design
Üretici Şirket	United Sodas
Grafik Tasarımcısı	Aldo Gonzalez – Center Design Ekibi Alex Center, Kevin Batory, Ashleigh Bowring, Pete Freeman, Andrew Galloway
Ürün Alanı	İçecek
Ürün Çeşidi	Soda
Hedef Kitle	Yetişkinler
Ürün Gramı	355 ml.
Üretim	2021

Ambalajın Çeşidi	Birincil (İç) Ambalaj
Boyutları	-
İlk Temas Yüzeyi	Teneke
Materyal	Metal
Kaplama	-
Form Niteliği	Dairemsi Metal
Reyondaki Hali	Ambalaj, içecek rafında yer alır.
Baskı Türü	Teneke Ofset Baskı
Renk Sayısı	Ambalaj beyaz rengindedir.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Ambalaj üstünde yazı vardır.
Yazı Tipi	Founders Grotesk Semibold
Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	-
İllüstrasyon Kullanımı	-
Vurgu	Vurgu dairemsi metalde vardır.
Ürün Adı	United Sodas Of America - Amerika Birleşik Sodaları

Malzeme ve Üretim Bilgileri	Ambalaj üstünde bilgi vardır.
Barkod	-
Kullanım Faydası	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlık bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmıştır.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliyeye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği metal kutudur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi dairemsi metal ambalaja göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.
Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer içecek ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.

Ürün Ücreti	34.99 \$
Duygusal Çekicilik	Biçim, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir.
Bilgi Edinme	Ambalajda bilgi vardır.
Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Metal kutu yan yana sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş yoktur.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda metal kutu yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda metal kutuda vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece rengi ürünle ilgilidir.
Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.

Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFİ	
Karakter	Founders Grotesk Medium - Founders Grotesk Light
Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

“United Sodas” ambalajındaki minimalist etki ambalaj tasarımında ise sadeliği vurgulanan, tipografik bakımından okunaklı, beyaz boşluk dengesinin ve sınırlı renk kullanımının ön planda olduğu, malzeme yapısının kaliteli bir metalden olduğu, işlevsellik açısından da kolaylık sağlayan, sürdürülebilirliği olan bir minimalist ambalaj çeşididir.

IV. BÖLÜM

UYGULAMA

4.1. Uygulama

Şekil-105: Eti Sütli Çikolata Ambalajı

Kaynak: <https://www.macrocenter.com.tr/eti-sutlu-kare-cikolata-65-g-p-6b5dd8> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-106: Eti Sütli Çikolata Minimalist Ambalaj Ön Yüzey

Kaynak: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-107: Eti Sütü Çikolata Minimalist Ambalaj Arka Yüzey

Kaynak: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 28.04.2024

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	-
Üretici Şirket	Eti
Grafik Tasarımcısı	Sema Nursan Madan
Ürün Alanı	Gıda
Ürün Çeşidi	Çikolata
Hedef Kitle	Herkes
Ürün Gramı	56 gr.

Üretim	2024
Ambalajın Çeşidi	İkincil Ambalaj
Boyutları	8.2 x 8.2 x 1 cm

İlk Temas Yüzeyi	Folyo Tabaka
Materyal	Dokulu Karton
Kaplama	-
Form Niteliği	Köşegen Tabanlı Cisim
Reyondaki Hali	Ambalaj, çikolata rafında yer alır.
Baskı Türü	Ofset Baskı
Renk Sayısı	Ambalaj beyazdır ve üst, alt bölümleri kırmızıdır.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Beyaz zemin üstünde yazı vardır.
Yazı Tipi	TartineScriptWeb-Bold W03 Regular
Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	-
İllüstrasyon Kullanımı	Eti Sütlü Çikolata gerçek biçimde yansıtılmıştır.
Vurgu.	Vurgu logo ve yazıda vardır.
Ürün Adı	Eti Sütlü Çikolata
Malzeme ve Üretim Bilgileri	Ambalaj üstünde bilgi vardır.
Barkod	Var
Kullanım Avantajı	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlilik bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmıştır.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği çikolata kutudur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi köşegen taban ambalaja göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.
Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer çikolata ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.
Ürün Ücreti	40 ₺
Duygusal Çekicilik	Biçim, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir
Bilgi Edinme	Ambalajda bilgi vardır.
Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Köşegen taban üst üste sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş vardır.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda köşegen tabanlı yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda yazı vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece rengi ürünle ilgilidir.
Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.
Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFİ	
Karakter	Myriad Pro Bold
Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.

Boşluk	Boşluk bulunur.
---------------	-----------------

Tasarlanan “Eti Sütü Çikolata” ambalajında minimalist bir tasarım yapılmıştır. Ambalaj tasarımında ise en basit haliyle vurgulanan, tipografik bakımından okunurluğu yüksek, boş alan derinliği ve az renk kullanımının olduğu, malzeme yapısının kaliteli bir kartondan oluşan, işlevsellik açısından da kolaylık sağlayan, sürdürülebilirliği olan, fiyatı uygun bir minimalist ambalaj çeşididir. Tasarımda sağ alt kısmı açık şekilde kullanılmıştır. Bu da ürünü müşterinin şeffaf bir şekilde görmesi amaçlanmaktadır.

4.2. Uygulama

Şekil-108: Eti Burçak Bisküvi Ambalajı

Kaynak: <https://www.expayglobal.com/urun/eti-burcak-tam-bugday-unlu-biskuvi-131-gr.html> Erişim

Tarihi: 28.04.2024

Şekil-109: Eti Burçak Bisküvi Minimalist Ambalaj Ön Yüzey

Kaynak: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-110: Eti Burçak Bisküvi Minimalist Ambalaj Arka Yüzey

Kaynak: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 09.08.2024

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	-
Üretici Şirket	Eti
Grafik Tasarımcısı	Sema Nursan Madan
Ürün Alanı	Gıda
Ürün Çeşidi	Bisküvi
Hedef Kitle	Herkes
Ürün Gramı	131 gr.
Üretim	2024

Ambalajın Çeşidi	İkincil Ambalaj
Boyutları	6 x 19 x 4.5 cm
İlk Temas Yüzeyi	Plastik Folyo
Materyal	Plastik
Kaplama	-
Form Niteliği	Köşegen Tabanlı Cisim
Reyondaki Hali	Ambalaj, bisküvi rafında yer alır.
Baskı Türü	Ofset Baskı
Renk Sayısı	Ambalaj krem rengidir.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Krem rengi zemin üstünde yazı vardır.
Yazı Tipi	Shaded Larch PERSON Regular
Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	-
İllüstrasyon Kullanımı	-
Vurgu.	Vurgu logo ve yazıda vardır.
Ürün Adı	Eti Burçak Bisküvi
Malzeme ve Üretim Bilgileri	Ambalaj üstünde bilgi vardır.
Barkod	Var

Kullanım Avantajı	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.
--------------------------	------------------------------------

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlilik bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmıştır.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliyeye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği bisküvi kutudur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi köşegen taban ambalaja göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.
Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer bisküvi ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.
Ürün Ücreti	16.50 ₺
Duygusal Çekicilik	Biçim, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir
Bilgi Edinme	Ambalajda bilgi vardır.

Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Köşegen taban üst üste sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş vardır.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda köşegen tabanlı yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda yazı vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece rengi ürünle ilgilidir.
Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.
Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFİ	
Karakter	Myriad Pro Regular
Punto	Punto uygundur.

Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

Tasarlanan “Eti Burçak Bisküvi” ambalajında minimalist bir tasarım yapılmıştır. Ambalaj tasarımında ise en sade haliyle vurgulandığı, tipografik açıdan kolay okunur, boş alan derinliği ve sınırlı renk kullanımının olduğu, malzeme yapısının kaliteli bir plastik folyodan olduğu, işlevsellik açısından da kolaylık sağlayan, sürdürülebilirliği olan, fiyatı uygun bir minimalist ambalaj çeşididir. Ambalaj zemininde bulunan dokulu desen kaldırılmıştır. Tasarımda sağ kısım açık şekilde kullanılmıştır. Bu da ürünü müşterinin şeffaf bir şekilde görmesi amaçlanmaktadır.

4.3. Uygulama

Şekil-111: Eti Susamlı Çubuk Ambalajı

Kaynak: <https://www.macrocenter.com.tr/eti-susamli-cubuk-kraker-56-g-p-6b12bf> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-112: Eti Susamlı Çubuk Minimalist Ambalaj Ön Yüzey

Kaynak: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-113: Eti Susamlı Çubuk Minimalist Ambalaj Arka Yüzey

Kaynak: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 28.04.2024

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	-
Üretici Şirket	Eti
Grafik Tasarımcısı	Sema Nursan Madan
Ürün Alanı	Gıda

Ürün Çeşidi	Çubuk Kraker
Hedef Kitle	Herkes
Ürün Gramı	56 gr.

Üretim	2024
Ambalajın Çeşidi	Birincil (İç) Ambalaj
Boyutları	10.5 x 18.5 cm
İlk Temas Yüzeyi	Plastik Folyo
Materyal	Plastik
Kaplama	-
Form Niteliği	Köşegen Tabanlı Cisim
Reyondaki Hali	Ambalaj, çubuk kraker rafında yer alır.
Baskı Türü	Ofset Baskı
Renk Sayısı	Ambalaj beyaz rengidir.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Beyaz zemin üstünde yazı vardır.
Yazı Tipi	Novel Sans Pro ExtraBold Italic
Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	-
İllüstrasyon Kullanımı	-
Vurgu.	Vurgu logo ve yazıda vardır.

Ürün Adı	Eti Susamlı Çubuk Kraker
Malzeme ve Üretim Bilgileri	Ambalaj üstünde bilgi vardır.
Barkod	Var
Kullanım Avantajı	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlik bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmıştır.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği çubuk kraker kutudur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi köşegen taban ambalaja göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.
Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer çubuk kraker ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.
Ürün Ücreti	8.90 ₺
Duygusal Çekicilik	Biçim, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir

Bilgi Edinme	Ambalajda bilgi vardır.
Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Köşegen taban üst üste sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş vardır.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda köşegen tabanlı yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda yazı vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece rengi ürünle ilgilidir.
Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.
Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFI	
Karakter	Myriad Pro Regular

Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

Tasarlanan “Eti Susamlı Çubuk Kraker” ambalajında minimalist bir tasarım yapılmıştır. Ambalaj tasarımında ise en basit biçimde, tipografik bakımından okunaklı, beyaz boşluk dengesinin ve sınırlı renk kullanımının ön planda olduğu, malzeme yapısının kaliteli bir plastik folyodan olduğu, kullanım açısından rahatlık sağlayan, sürdürülebilirliği olan, fiyatı uygun bir minimalist ambalaj çeşididir. Ürün görseli ise en sade hali vurgulanması amacıyla susam filizi kullanılmıştır.

4.4. Uygulama

Şekil-114: Dimes Vişne Suyu Ambalajı

Kaynak: <https://www.onurmarket.com/-dimes-m.suyu-200-ml-visne--3472> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-115: Dimes Vişne Suyu Minimalist Ambalaj Ön Yüzey

Kaynak: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-116: Dimes Vişne Suyu Minimalist Ambalaj Arka Yüzey

Kaynak: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 09.08.2024

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	-
Üretici Şirket	Dimes
Grafik Tasarımcısı	Sema Nursan Madan
Ürün Alanı	İçecek
Ürün Çeşidi	Meyve Suyu
Hedef Kitle	Herkes
Ürün Gramı	200 ml.

Üretim	2024
Ambalajın Çeşidi	Birincil (İç) Ambalaj
Boyutları	4.5 x 15 cm
İlk Temas Yüzeyi	Cam
Materyal	Cam
Kaplama	-
Form Niteliği	Silindir Şişe
Reyondaki Hali	Ambalaj, meyve suyu rafında yer alır.
Baskı Türü	Şeffaf Etiket Baskı
Renk Sayısı	Ambalaj şeffaftır.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Şeffaf zemin üstünde yazı vardır.
Yazı Tipi	Balloon Extra Bold - Amorie SC Bold

Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	-
İllüstrasyon Kullanımı	Vişne görseli vardır.
Vurgu.	Vurgu logo ve yazıda vardır.
Ürün Adı	Dimes Vişne İçeceği
Malzeme ve Üretim Bilgileri	Ambalaj üstünde bilgi vardır.
Barkod	Var
Kullanım Avantajı	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlik bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmuştur.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliyeye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği meyve suyu kutusudur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliktedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi silindir şişe ambalaja göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.

Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer meyve suyu ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.
Ürün Ücreti	9.95 ₺
Duygusal Çekicilik	Biçim, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir
Bilgi Edinme	Ambalajda bilgi vardır.
Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Silindir şişe yan yana sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş vardır.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda silindir şişe yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda yazı vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece rengi ürünle ilgilidir.

Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.
Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFİ	
Karakter	Myriad Pro Regular
Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

Tasarlanan “Dimes Vişne İçeceği” ambalajında minimalist bir tasarım yapılmıştır. Ambalaj tasarımında ise tipografik açıdan sadeliğin ve çağdaşlığın ön planda olduğu, boş alan ve sınırlı renk kullanımının dengeli olduğu, malzeme yapısının kaliteli camdan yapıldığı, işlevsellik açısından da kolaylık sağlayan, sürdürülebilirliği olan, fiyatı uygun bir minimalist ambalaj çeşididir. Ürün görseli ise en basit hali vurgulanması amacıyla vişne görseli kullanılmıştır.

4.5. Uygulama

Şekil-117: Eti Bidolu Fındık Kremalı Yer Fıstığı Parçacıklı Gofret Ambalajı

Kaynak: <https://www.migros.com.tr/eti-bidolu-findik-kremali-yer-fistigi-parcacikli-gofret-81-g-p-6d611b> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-118: Eti Bidolu Fındık Kremalı Yer Fıstığı Parçacıklı Gofret Minimalist Ambalaj Ön Yüzey

Kaynak: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-119: Eti Bidolu Fındık Kremalı Yer Fıstığı Parçacıklı Gofret Minimalist Ambalaj Arka Yüzey

Kaynak: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 09.08.2024

AMBALAJIN TEMEL ÖZELLİKLERİ	
Tanıtım Şirketi	-
Üretici Şirket	Eti
Grafik Tasarımcısı	Sema Nursan Madan
Ürün Alanı	Gıda
Ürün Çeşidi	Gofret
Hedef Kitle	Herkes
Ürün Gramı	81 gr.

Üretim	2024
Ambalajın Çeşidi	Birincil (İç) Ambalaj
Boyutları	23.5 x 8 x 1 cm
İlk Temas Yüzeyi	Plastik Folyo
Materyal	Plastik
Kaplama	-
Form Niteliği	Köşegen Tabanlı Cisim
Reyondaki Hali	Ambalaj, çubuk gofret rafında yer alır.
Baskı Türü	Ofset Baskı
Renk Sayısı	Ambalaj kahverengidir.
Ekstra Baskı Çalışması	-
Logo Tipi	Kahverengi zemin üstünde yazı vardır.
Yazı Tipi	Gotham Rounded Bold Italic - Caviar Dreams Bold Italic

Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
Reyon Süresi	-
İmgeler	-
İllüstrasyon Kullanımı	Yer fıstığı görseli vardır.
Vurgu.	Vurgu logo ve yazıda vardır.
Ürün Adı	Eti Bidolu Fıstık Kremalı Yer Fıstığı Parçacıklı Gofret
Malzeme ve Üretim Bilgileri	Ambalaj üstünde bilgi vardır.
Barkod	Var
Kullanım Avantajı	Kullanım avantajı geri dönüşümdür.

AMBALAJ KRİTER TABLOSU	
Fark Edilirlik	Ürünün reyondaki başka şirketlerin ürünlerine göre fark edilirlik bakımından orijinal bir formda olduğu basitlik fark edilebilirlik oluşturmuştur.
Kullanılabilirlik	Ürün ambalaj biçimi bakımından elverişli ve şekli aracılığıyla depolamaya ve nakliye müsaittir.
Koruma Niteliği	Koruma niteliği gofret kutudur.
Dayanıklılık	Mamülü muhafaza edebilecek özelliğindedir. Strüktürel biçimde sızma, şekilde yıpranma gibi problemler görülmemiştir.
Ürüne Uygunluk	Ürün biçimi köşegen taban ambalaja göre tasarlanmış ve nitelikleri uygundur.

Ergonomi	Ambalaj taşıma, nakliye, ulaşım ve saklama ergonomiktir.
Özgünlük	Ambalajın özgünlük diğer gofret ambalajları arasında farklıdır. Minimalist bakımından önemlidir.
Ürün Ücreti	21.50 ₺
Duygusal Çekicilik	Biçim, tipografi ambalajda duygusal çekicilik görülmektedir
Bilgi Edinme	Ambalajda bilgi vardır.
Raf Konum	Raf konumu ön yüzeyi görünecek şekilde konulmuştur. Köşegen taban üst üste sıralanır.
Kolay Depolama	Ürünün ev ve marketlerde kolay depolama sağlar.

TEMEL TASARIM İLKELERİ	
Vuruş	Ambalajda vuruş vardır.
Vurgu	Vurgu dizaynda ve isminde vardır.
Denge	Ambalajda denge bulunur.
Yön	Ambalajda köşegen tabanlı yönü vardır.
RENK	
Fon	Fonda yazı vardır.
Ürünle İlişkisi	Sadece rengi ürünle ilgilidir.

Tipografide Kullanımı	Kullanılan tipografi uyumludur.
Görselde Kullanımı	Görsel kullanıma uygundur.
Dikkat Çekicilik	Başka ambalajlara göre dikkat çekicidir.
TİPOGRAFI	
Karakter	Myriad Pro Regular
Punto	Punto uygundur.
Bloklama	Bloklama bulunur.
Özgünlük	Özgünlük yoktur.
Bütünlük	Bütünlük vardır.
Boşluk	Boşluk bulunur.

Tasarlanan “Eti Bidolu Fıstık Kremalı Yer Fıstığı Parçacıklı Gofret” ambalajında minimalist bir tasarım yapılmıştır. Ambalaj tasarımında ise en basit haliyle vurgulandığı, tipografik bakımından okunaklı, beyaz boşluk dengesinin ve az renk kullanımının ön planda olduğu, kullanım açısından rahatlık sağlayan, fiyatı uygun bir minimalist ambalaj çeşididir. Ürün görseli ise en sade hali vurgulanması amacıyla yer fıstığı görseli kullanılmıştır.

Sonuç

Ambalaj tasarımlarında minimalizmin etkisi yalınlık ve nettir. Tasarımlarda minimalist etki beyaz alan dengesi kullanılarak oluşturulmuştur. Araştırılan örneklerde beyaz alan dengesi minimalist etki oluşturmada en büyük etmenlerdendir. Minimalizm ürünün ambalajdaki tüketicisine göre biçimlenmekte ve tüketiciyi de şekillendirmektedir. Gestalt yönteminin ve minimalizm tasarımın parçadan bütüne doğru eylemi müşteri tarafından pozitif bir şekilde neticelenmiştir. Gestalt teoriminin minimalizm tasarımda Pragnanz'ın Gestalt teoriminde basitliğin etkisi kuvvetlidir. Gestaltçı tutumunun ve minimalizm tasarımın parçadan bütüne doğru olan eylemi tüketici tarafından pozitif çekicilik oluşturmuştur. Ürünlerin en uygun ve yalın formda ve minimum anlamsal algı sağlanmıştır. Minimalizm net, şeffaf ve yalındır. Üreticiler ambalaj tasarımında minimalist etkisinin faydalı tarafını görmüş ve minimalizmin değerini meydana getirmiştir. Ambalaj tasarımında minimalist örneklerde görüldüğü gibi sadeliğin ön planda olduğu, az renk kullanımı da tüketiciler açısından ambalaj tasarımında, seri ve anlaşılır bir biçimde iletiyi ulaştırmayı hedeflemiştir.

Ambalaj tasarımında minimalizm örneklerine bakacak olursak Mandarin Natural Chocolate minimalizm açısından estetik ve modern etki oluşturmuştur. Pringles Original sade ve çağdaşlık oluştururken, Spectrum CD endüstri ve minimalizm etkisini de barındırmıştır. Dr Jart+ Ceramidin Liquid Tonik basitlik etkisine değinirken, Tangent GC TGC502 Yuzu Kalıp Sabun minimalizm markası olduğunu savunur. Tropicana Meyve Suyu yaptığı ambalaj işi de tüketicinin alışkanlıklarından dolayı ürünün tamamen değişmesi de tüketicideki etkisi karşılık bulmamıştır. Grafik öğelerinin yetersiz kullanımı da buna örnektir. Bundan dolayı ambalaj tasarımdaki minimalist etki tamamen değişme odaklı değil belli başlı unsurların aynı kalarak sadeliği ön plana çıkarması gerekmektedir. Milko Mjölk Süt sadeliği içinde barındırır. Ugmonk 2. Yıl Dönümü Koleksiyon Seti niteliği yüksek bir minimalist ambalajı oluşturan markadır. Target Pharmacy ClearRx İlaç Şişesi ve Soto Sake Junmai Daiginjo Şişesi minimalizm düşüncesini hedeflemiştir. United Sodas markası sadeliği içinde bulundurur.

Ambalaj tasarımında minimalizm uygulanan 5 üründe ise şu şekildedir. Eti sütlü çikolata, Eti burçak bisküvi, Eti susamlı çubuk kraker, Dimes Vişne İçeceği, Eti

Bidolu Fıstık Kremalı Yer Fıstığı Parçacıklı Gofret uygulamaları ile ambalaj tasarımında minimalizm etkisini görmek mümkündür. Karışık ambalajlar yerine kendini daha sade ve açık şekilde ifade eden minimalist ambalaj uygulamaları çalışılmıştır.

Sonuç olarak, grafik tasarım bakımından ambalaj tasarımında minimalizmin kullanılması, tüketici de ürünü temin etmesini sağlamak, markanın tipografik bakımından okunurluk düzeyini yükseltmek, karmaşıklıktan boşluk dengesi sağlanarak, göze çarpmasını sağlamak, ambalajdaki malzeme yapısının fonksiyonelliği ve sürdürülebilirliği arttırmak, markayı diğer markaların önüne geçmesini sağlamaktır.

Öneriler

Ambalaj tasarımında minimalizm ile ilgili kaynakların geliştirilmesi ve daha göz önüne çıkarılması hedeflenmelidir. Akademisyenler, araştırmacıların kaynaklar üzerinde literatür kaynaklar oluşturması, tasarımcılara referans sağlayacaktır. Grafik tasarım unsurlarının minimalizm etkisinin daha derinlikte olduğu yeni kaynaklar tasarıma ışık tutacaktır.

Ambalaj tasarımı derslerinde günümüzde etkisin görülebilen minimalist yaklaşım işlenebilir. Bu bakış açısıyla öğrenci de ambalaj tasarımı yaklaşımları hakkında bilgi sahibi olabilir.

Kaynakça

- Akkoyun, F. (2005). *Gestalt Terapi Büyüme ve Gelişme Gücümüzün Harekete Geçişİ*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 1-176.
- Alkan, İ. (2009). *Kurumsal Kimliğin Ambalaj Tasarımına Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 88.
- Alpan, G. (2008). *Görsel Okuryazarlık ve Öğretim Teknolojisi*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi. Aralık 2008. Cilt:V, Sayı:II, 89.
- Altunışık, R., Özdemir, Ş., & Torlak, Ö. (2001). *Modern Pazarlama*. Değişim Yayınları, 150-151.
- Ambrose, G., & Harris, P. (2009). *The Fundamentals of Graphic Design*. Switzerland: Ava Academia, 12.
- Antmen, A. (2018). *20. Yüzyıl Batı Sanatında Akımlar*. İstanbul: Sel Yayıncılık, 33181.
- Antmen, A. (2021). *Sanatçılardan Yazılar ve Açıklamalarla 20. Yüzyıl Batı Sanatında Akımlar*. İstanbul: Sel Yayıncılık, 181.
- Artut, K. (2002). *Eğitim Fakülteleri ve İlköğretim Öğretmenleri İçin Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık, 330.
- Ayar, S. (2008). *Ambalaj Tercihlerinde Ambalajın Fonksiyonlarına İlişkin Tüketici Tutumlarının Belirlenmesi: Saç Jölesi Ambalajı Üzerine Bir Pilot Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Pazarlama Bilim Dalı, 3.
- Baykara, A. (2020). *Tasarım Öğelerinin Grafik Tasarıma Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Arel Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Grafik Tasarım Anabilim Dalı, 38-48.
- Becer, E. (2017). *Ambalaj Tasarımı*. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 15-36.
- Bulat, S., Bulat, M., Aydın, B. (2014). Bauhause Tasarım Okulu. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18 (1), 106-108.
- Civcir, E. (2015). Temel Tasarım ve Tasarım İlkeleri. *Akademisyen Kitabevi*. 538.
- Çakıcı, L. (1973). İşletmelerde Ambalaj Sorunları ve Ambalajlama Alanındaki Gelişmeler, *A. Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları*, Ankara, 53-54.
- Çam, A. (2004). *Ambalaj Tasarımı*. İstanbul: Matbaa Teknik, 88.
- Çeken, B., Ersan, M., & Ağca, Ç. (2018). Ambalaj Tasarımında İşlevsellik ve Silindirik Formundaki Gıda Ambalajları İçin Bir Sistem Önerisi. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 1123.

Dede, B. (2017). Amerikan Sanat ve Tasarım Okullarında Bauhaus Ruhu. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 17, 1755-1757.

Dickerson, M. (2023). *A' dan Z' ye Sanat Tarihi Tarih Öncesinden Postmodern Zamanlara Görsel Sanatlar*. İstanbul: Say Yayıncıları, 309.

Dopierala, R. (2017). Minimalism—A New Mode Of Consumption?: Minimalizm - Nowy Styl Konsumpcji? *Przegląd Socjologiczny*, 66(4), 67-71. <https://doi.org/10.26485/PS/2017/66.4/4> University of Lodz DOI: 10.26485/PS/2017/66.4/4

Döl, A., & Avşar, P. (2013). Minimalizm Akımı Kapsamında Nesne Anlayışının Yeniden Değerlendirilmesi. 2. *İdil Dergisi*, 5-9.

Ekim, B. (2011). *Görsel İletişim Tasarımı Açısından Dergi Kapak Tasarımları: Elele Dergisi Kapak Tasarımlarının Çözümlemesi*. T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Sanatları Anabilim Dalı İletişim Programı Yüksek Lisans Tezi, 19.

Ekler, İ. (2018). *Grafik Tasarımda Bir Tipografik Eleman Olarak Yazı Karakterleri ve Tasarım İlkeleri*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Programı, 73-74.

Erdal, İ. (2006). *Gestalt Kuramının Grafik Tasarıma Etkilerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 9-10.

Erdal, G. (2020). Ambalaj Tasarımında Gestalt Prensipleri. *Uluslararası İnsan ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 32-38.

Erdal, G. (2022). *Etkili Ambalaj Tasarımı*. Ekin Basım Yayın Dağıtım, 12-77.

Ersan, M. (2021). Ambalaj Tasarımında Minimalizm. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 1193-1202.

Ertürk, M. (2011). *Minimalizm'in Doğuşu ve Mimaride Biçim Açısından Minimalizm Değerlendirmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İç Mimarî Anabilim Dalı İç Mimarî Programı, 55-65.

Foster, H. (2009). *Gerçeğin Geri Dönüşü Yüzyılın Sonunda Avangard*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 63-97.

Garaszczuk, M. (2015). *Attentional-Capture Efficacy and Brand Qualities of Minimalist Packaging Design (Dikkat Çekme Etkinliği ve Marka Nitelikleri Minimalist Ambalaj Tasarımı)*. Lisans Onur Tezi. Western University. Department of Psychology. King's University College at Western University, 7-9.

- Godfrey, T. (2024). *Çağdaş Sanatın Öyküsü* İstanbul: Hayalperest Yayınevi, 45.
- Haksever, İ. (2021). *Hareketli Grafik Tasarım Uygulamalarında Minimalist Yaklaşımlar ve Bir Uygulama*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı, 59-65.
- Hodge, S. (2022a). *Modern Sanatın Kısa Öyküsü*. İstanbul: Hep Kitap, 46.
- Hodge, S. (2022b). *Mimarlığın Kısa Öyküsü*. İstanbul: Hep Kitap, 48.
- Hodge, S. (2023a). *Sanatın Kısa Öyküsü Ana Akımlara, Eserlere, Temalara ve Tekniklere Yönelik Cep Kılavuzu*. İstanbul: Hep Kitap, 46.
- Hodge, S. (2023b). *Gerçekten Bilmeniz Gereken 50 Sanat Fikri*. İstanbul: Domingo, Bkz Yayıncılık, 176-179.
- Hodge, S. (2023c). *Dakikalar İçinde Sanat Anında Açıklanan 200 Temel Kavram* İstanbul: Kronik Kitap, 368.
- Işık, M. (2023). Gestalt Kuramı ve Bauhaus Okulu: Modern Sanatın Yeniden Şekillenmesi. *Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (39), 39.
- İlisulu, T. (2019). Gıda Ambalajı Tasarımlarında Değişen Tüketici Beklentileri. *Sanat Tasarım Dergisi* (10), 18-19.
- Kabakcı, N. (2019). *Ambalajlarda Sürdürülebilirliğin Önemi ve Tamek Meyve Suyu Ambalaj Tasarımı Uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi. Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Tasarım Anasanat Dalı, 10-25.
- Kanat, S. (2021). *Çağdaş Sanat Eğitiminde Temel Tasarım – Algı, Görsel Algı ve Gestalt Algı Psikolojisi*, Pegem Akademi, 223.
- Kayhan, Ş. E. (2004). *Tarihsel Süreç İçerisinde Türkiye’de Ambalaj Grafiği*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı Reklam Grafiği Sanat Dalı, 3.
- Klimchuk, M., & Krasovec, S. (2006). *Packaging Design: Successful Product Branding from Concept to Shelf*. New York: Wiley Published, 20.
- Klimchuk, M., & Krasovec, S. (2012). *Packaging design*. New York: John Wiley & Sons, 9.
- Kuş, S. (2013). *Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Grafik Tasarım Dersi Eğitimine Gestalt Kuramı ve İlkelerinin Yansımaları*. Yüksek Lisans Tezi. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, 24.

- Küçük, M. (2019). *Görsel İletişim Tasarımı Bağlamında Bilgilendirme Tasarımına İlişkin Bir Eylem Araştırması*, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Programı Doktora Tezi, 44.
- Labarre, A. (2012). *Kitabın Tarihi*. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 49.
- Manav, B. (2015). *Renk-Anlam-Mekân İlişkisi/ The Turkish Online Journal of Design*, İstanbul Kültür Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, Türkiye-, Art and Communication- TOJDAC Volume 5 Issue 3, 23.
- Meyers, M. Herbert & Murray J. Lubnier (2004), *Başarılı Ambalaj Başarılı Pazarlama*, İstanbul: Rota Yayınları, 28-207.
- Meyers, Herbert M., Murray J. Lubnier (2004), A.g.e., 33.
- Millburn, J. F. & Nicodemus, R. (2011). *Minimalism: Essential Essays*. Mins Yayıncılık, 11-23.
- Mungan, E. (2020). Geştalt Kuramı: Bir “Nazariye”Nin Mazisi, Akameti ve Akıbeti... *Nesne Dergisi*, 8(18), 585-618. DOI: 10.7816/nesne-08-18-15, 602
- National Geographic Türkiye. (2018). *National Geographic*, 61.
- Nayman, Ş., U. (2008). *Sosyal İçerikli Reklam Kampanyalarının Grafik Tasarım İlkeleri Bakımından Analizi ve Eğitsel Açıdan Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Grafik Eğitimi Bilim Dalı, 82-98.
- Ng, C. (2015). Plant leaves in food preparation and packaging. *Utar Agriculture Science Journal*, 34-35.
- Odabaşı, Y., & Oyman, M. (2004). *Ürün ve Ambalaj*. Matbaa Teknik, 35.
- Öner, A. (2015). *Ustadan Çırağa Bir Gelenek- Tenekenin Keşfi*. İstanbul: Ofset Yapımevi Yayınları, 19.
- Özcan, B. (2023). *Minimalizm, Maneviyat ve İslâm'da Sadelik Üzerine Nitel Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, 7-10.
- Özsoy, V., & Ayaydın, A. (2016). Görsel Tasarım Öge ve İlkeleri. *Pegem Akademi*. 18-242.
- Özşeker, T. H. (2021). *Minimalizm Sanat Akımının Müzik Albüm Kapak Tasarımlarına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniveritesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Sanatı, 11-27.

- Pektaş, H. (1993). Ambalaj Tasarımının Önemi. *Ekonomik ve Teknik Dergi*, 24-25.
- Recanati, F. (2006). Crazy Minimalism, *Hal Open Science*, 1.
- Safranbolu Çikolata Müzesi Röportaj. (2020). *Kişisel İletişim*.
- San, İ. (2003). *Sanat Eğitimi Kuramları*. Ankara: Ütopya Yayınevi, 97-104.
- Sayın, Z. (2021). Grafik Tasarımda Etki Görsel İletişimde Etki Uygulamaları. *Pegem Akademi*, 25.
- Senemoğlu, N. (2010). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*, Pegem Akademi, Ankara, 210-247.
- Senemoğlu, N. (2023). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim- Kuramdan Uygulamaya*, Anı Yayıncılık, 686.
- Sözen, M., & Tanyeli, U. (2016). *Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü*. Remzi Kitabevi, 210.
- Şahin, M. E. (2021). Minimalist Fotoğrafın Reklam Aracı Olarak Kullanımı. *Medeniyet Sanat- İMÜ Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 12.
- Şengel, Ş., & Kınam, B. (2020). *Kültürel Değerlerin Ambalaj Tasarımına Yansıması: Portekiz Örneği*. Osmangazi Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, 605.
- Takayasu, K. (2017). Criticism of the Bauhaus Concept in the Ulm School of Design, *The ACDHT Journal*, 2, 13-14.
- Tayar, (2011). Geçmişten Günümüze Ambalaj <http://www.dunyagida.com.tr/yazar.php?id=12&nid=2737>. adresinden alındı
- TDK. (1998). Türk Dil Kurumu. <https://sozluk.gov.tr/>. adresinden alındı
- TDK. (2005). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Tek, Ö. (1997). *Pazarlama İlkeler Global Yönetimsel Yaklaşım Türkiye Uygulamaları* (Geliştirilmiş Yedinci Baskı b.). İstanbul: Beta Yayınları, 690.
- Tepecik, A. (1994). *Grafik Tasarlama İlkelerine Dayalı Tasarım Yöntem ve Teknikleri*. Tez (Doktora)-Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 58.
- Tizgöl, K. (2008). *Sanatta Minimalizm ve Günümüz Seramik Sanatına Yansımaları*. Sanatta Yeterlik Tezi (Yayınlanmamış). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, 45.
- Theobald, N., & Winder, B. (2006). *Packaging Closures and Sealing System*. Australia: Blackwell Publishing, 43.
- Turani, A. (2022). Dünya Sanat Tarihi. *Remzi Kitabevi*, 744-757.

Tümenbatur, A. (2016). *Yaş Sebze Meyve Ürünleri İçin Ambalaj Seçimleri Modeli: Kiraz Uygulaması*. TÜRKAS 2016 Bildiri Kitabı, 33.

Türkyılmaz, G. (2019). *Minimalist Sanat İdeolojisinin Grafik Tasarıma Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Tasarımı ve Bilişim Teknolojileri Anabilim Dalı Görsel İletişim Tasarımı ve Reklamcılık Bilim Dalı, 13-76.

Twede, D. (2002). *The packaging technology and science of ancient transport amphoras*. Packaging Technology and Science, 181.

Vienne, V. (2016). Grafik Tasarımı Değiştiren 100 Fikir. *Literatür Yayıncılık Dağıtım*, 153.

Yağmur, Ö. (2014). *Minimal Sanatta Dan Flavin'i Gestalt Algı Kuramıyla Anlamlandırma*. Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, Sayı: 33, Erzurum 2014, 152.

Yalur, R. (2019). *Minimalist Sanat Akımının Türk Afiş Tasarımına Etkisi*. Sanatta Yeterlik Tezi. İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Tasarımı Anasanat Dalı Grafik Tasarımı Sanatta Yeterlik Programı, 8.

Yeni Hayat Ansiklopedisi (1981). İstanbul: *Doğan Kardeş Yayınları*, 798-2027.

Sanal Kaynakça

Sanal-1: TDK. (1998). Türk Dil Kurumu. <https://sozluk.gov.tr/>. adresinden alındı Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-2: Meb. (2011). Ambalajlama Malzemeleri. Ankara, 1 https://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Ambalajlama%20Malzemeleri.pdf Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-3: Meb. (2012). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 6 <http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-4: Ambalaj Sanayicileri Derneği. (2009). Ambalaj Tarihi. <http://www.ambalaj.org.tr/tr/ambalaj-ve-cevre-ambalajin-tarihcesi.html>. adresinden alındı Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-5: Tayar, P. (2011). Geçmişten Günümüze Ambalaj. <http://www.dunyagida.com.tr/yazar.php?id=12&nid=2737>. adresinden alındı Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-6: Meb. (2011). Ambalajlama Malzemeleri. Ankara, 2 https://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Ambalajlama%20Malzemeleri.pdf Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-7: Meb. (2011). Ambalajlama Malzemeleri. Ankara, 4 https://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Ambalajlama%20Malzemeleri.pdf Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-8: Meb. (2011). Ambalajlama Malzemeleri. Ankara, 4 https://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Ambalajlama%20Malzemeleri.pdf Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-9: Bayazıt, P. (2009). Ambalaj Tasarımının Özet Geçmişi-Resumed History of Packaging Design. n, <http://www.nuveforum.net/702-endustri-urunleritasarimibolumu/186793-ambalaj-tasariminin-ozet-gecmisi-resumed-history-ofpackagingdesign/>. adresinden alındı Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-10: Tayar, P. (2011). Geçmişten Günümüze Ambalaj. 12 <http://www.dunyagida.com.tr/yazar.php?id=12&nid=2737>. adresinden alındı Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-11: Meb. (2012). Ambalaj Maketi Hazırlama. Ankara, 4 <https://online.fliphtml5.com/fagun/cvlp/#p=10> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-12: Worthpoint. <https://www.worthpoint.com/>. adresinden alındı Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-13: The History of Packaging. uspackagingandwrapping. <https://uspackagingandwrapping.com/blog/the-history-ofpackaging.html>. adresinden alındı Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-14: ambalaj.org. <https://www.ambalaj.org.tr/>. adresinden alındı Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-15: The History of Packaging. (tarih yok). uspackagingandwrapping. <https://uspackagingandwrapping.com/blog/the-history-ofpackaging.html>. adresinden alındı Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-16: Griffin, R. (1987). Retortable Plastic Packaging. Modern Processing, Packaging and Distribution Systems For Food. (F. A. Paine, Dü.) <https://books.google.com.tr/books?id=3gTkBwAAQBAJ&pg=PA1&lpg=PA1&dq=Retortable+plastic+packaging++griffin&source>. adresinden alındı, 2 Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-17: Tenekemuzesi. Teneke kutu ve konservein tarihçesi. <http://www.tenekemuzesi.com/tarihce.asp?id=31>. adresinden alındı Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-18: Meb. (2012). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 3 <http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-19: Meb. (2011). Ambalajlama Malzemeleri. Ankara, 4 https://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Ambalajlama%20Malzemeleri.pdf Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-20: Megep. (2011). Çevre Sağlığı, Gıda Maddelerinde Kullanılan Ambalajlar. Ankara: Meb, 11 https://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/G%C4%B1da%20Maddelerinde%20Kullan%C4%B1lan%20Ambalajlar.pdf Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-21: Meb. (2012). Ambalaj Malzemeleri. Ankara, https://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Ambalajlama%20Malzemeleri.pdf Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-22: Meb. (2012). Ambalaj Maketi Hazırlama. Ankara, 8 <https://online.fliphtml5.com/fagun/cvlp/#p=10> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-23: Meb. (2012). Ambalaj Maketi Hazırlama. Ankara, 10 <https://online.fliphtml5.com/fagun/cvlp/#p=10> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-24: Meb. (2012). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 20-21

<http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-25: Meb. (2012). Ambalaj Maketi Hazırlama. Ankara, 9

<https://online.fliphtml5.com/fagun/cvlp/#p=10> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-26: Meb. (2012). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 24
<http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-27: Meb. (2012). Ambalaj Maketi Hazırlama. Ankara, 11
<https://online.fliphtml5.com/fagun/cvlp/#p=10> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-28: Meb. (2012). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 27-28
<http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-29: Meb. (2012). Ambalaj Maketi Hazırlama. Ankara, 13
<https://online.fliphtml5.com/fagun/cvlp/#p=10> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-30: Meb. (2012). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 30-31
<http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-31: Meb. (2012). Ambalaj Maketi Hazırlama. Ankara, 9
<https://online.fliphtml5.com/fagun/cvlp/#p=10> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-32: Meb. (2012). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 7
<http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-33: Perez, N. *“Lecture notes for packaging and branding” Pan African Institute For Development- Department of Business and Management Studies*, 4
https://www.academia.edu/37912939/CHAPTER_2_LECTURE_NOTES_FOR_PACKAGING_AND_BRANDING. adresinden alındı Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-34: Meb. (2011). Ambalajlama Malzemeleri. Ankara, 5-6
https://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Ambalajlama%20Malzemeleri.pdf Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-35: sifiratik.gov.tr. (tarih yok). *Nakliye Ambalajı*.
<https://sifiratik.gov.tr/sifiratik/sifir-atiksozlugu/nakliye-ambalaji-ucuncul-ambalaj>. adresinden alındı Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-36: Meb. (2012). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 8
<http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-37: Meb. (2012). Ambalaj Maketi Hazırlama. Ankara, 6
<https://online.fliphtml5.com/fagun/cvlp/#p=10> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-38: Meb. (2011). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 8-9
<http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-39: Meb. (2012). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 4-8
<http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-40: http://www.enm.blogcu.com/ambalaj-tasariminda-tipografik-kullanimi-veiletisimdekiislevi_6291131.html Erişim Tarihi: 28.04.2024

Sanal-41: <https://www.urunetiketi.com.tr/plastik-etiketler/sleeve-etiketler.html>
 Erişim Tarihi: 28.04.2024

Sanal-42: [https://www.atolyeizmir.com/grafik-tasarimindaetiket/#:~:text=Roll%2Dfed%20\(%C3%A7epe%C3%A7evre\)%20etiketler,%C3%BCr%C3%BCnlerin%20%C5%9Fi%C5%9Fe%20t%C3%BCr%C3%BC%20ambalajlar%C4%B1nda%20kullan%C4%B1%C4%B1r](https://www.atolyeizmir.com/grafik-tasarimindaetiket/#:~:text=Roll%2Dfed%20(%C3%A7epe%C3%A7evre)%20etiketler,%C3%BCr%C3%BCnlerin%20%C5%9Fi%C5%9Fe%20t%C3%BCr%C3%BC%20ambalajlar%C4%B1nda%20kullan%C4%B1%C4%B1r). Erişim Tarihi: 28.04.2024

Sanal-43: <https://www.atolyeizmir.com/grafik-tasariminda-etiket/> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Sanal-44: <https://www.tse.org.tr/ceisareti/#:~:text=CE%20i%C5%9Fareti%3B%20bir%20kalite%20simgesi,amac%C4%B1yla%20ortaya%20%C3%A7%C4%B1kan%20bir%20i%C5%9Farettir>.
 Erişim Tarihi: 28.04.2024

Sanal-45: <https://www.destekpatent.com/2691-blog/3857-tse-nedir/#:~:text=Marka%20%C3%BCzerinde%20yer%20alan%20TSE,standard%C4%B1n%20yeterliliklerini%20sa%C4%9Flad%C4%B1%C4%9F%C4%B1%20anlam%C4%B1na%20gelir>. Erişim Tarihi: 28.04.2024

Sanal-46:
Sanal-47: <https://www.destekpatent.com/2691-blog/4254-tescilli-markaningostergesiisareti/#:~:text=%C2%AE%20i%C5%9Fareti%2C%20genellikle%20ticari%20marka,belirli%20haklar%20ve%20korumalar%20sa%C4%9Flar>.
 Erişim Tarihi: 28.04.2024

Sanal-48: <https://www.asuder.org.tr/sss/etiket-bilgileri/bir-etiketin-uzerindeki-eisaretinin-anlami-nedir/#:~:text=G%C4%B1da%20etiketinin%20%C3%BCzerindeki%20e%2Di%C5%9Fareti,devaml%C4%B1%20bir%20hata%20pay%C4%B1%20vard%C4%B1r>.
 Erişim Tarihi: 28.04.2024

Sanal-49: https://tarim.ibb.istanbul/img/145527992019_45925539731.pdf Erişim Tarihi: 28.04.2024

Sanal-50:

<https://ordu.tarimorman.gov.tr/Belgeler/G%C4%B1da%20Liflet/G%C4%B1dan%C4%B1n%20Dili;%20Etiket.pdf>

Sanal-51:

<https://www.copunesahipcik.org/nasil-yaparim/ambalaj-ve-geri-donustumsembollerini-nasil-okurum>

Sanal-52:

<https://ordu.tarimorman.gov.tr/Belgeler/G%C4%B1da%20Liflet/G%C4%B1dan%C4%B1n%20Dili;%20Etiket.pdf>

Sanal-53: <https://www.cookmedical.com/wp-content/uploads/2021/05/TR->

Standartsemboller-

<so%CC%88zlu%CC%88g%CC%86u%CC%88Tu%CC%88rkc%CC%A7e.pdf>

Sanal-54:

<https://www.hubtic.com/tr/blog/yuklemelerde-kullanilan-sembol-veisaretler>

Sanal-55:

<https://www.hubtic.com/tr/blog/yuklemelerde-kullanilan-sembol-veisaretler>

Sanal-56:

<https://www.hubtic.com/tr/blog/yuklemelerde-kullanilan-sembol-veisaretler>

Sanal-57: <https://www.cookmedical.com/wp-content/uploads/2021/05/TR->

Standartsemboller-

<so%CC%88zlu%CC%88g%CC%86u%CC%88Tu%CC%88rkc%CC%A7e.pdf>

Sanal-58: <https://www.cookmedical.com/wp-content/uploads/2021/05/TR->

Standartsemboller-

<so%CC%88zlu%CC%88g%CC%86u%CC%88Tu%CC%88rkc%CC%A7e.pdf>

Sanal-59:

<https://www.hubtic.com/tr/blog/yuklemelerde-kullanilan-sembol-veisaretler>

Sanal-60:

<https://ambalaj.org.tr/files/es/Ambalajbulteniicerik/arastirma/mart-nisan2007-arastirma.pdf>

Sanal-61: <https://oukoshher.org/tr/kosher-sertifika->

<nedir/#:~:text=Kosher%20Sertifikas%C4%B1%20Ne%20Demektir%3F,taraf%C4%B1ndan%20verilen%20ka%C5%9Fer%20onay%C4%B1n%C4%B1n%20damgas%C4%B1d%C4%B1r.>

Sanal-62: <https://sifiratik.co/2018/08/13/tum-geri-donustum-sembolleri/>**Sanal-63:** <https://logeksim.com.tr/library/library-4>**Sanal-64:** <https://www.snapon.com/Snap-on-Files/Suppliers/Packaging-andLabeling-Guidelines/StandardSymbolsforPackageHandling.pdf>

Sanal-65: <https://www.hubtic.com/tr/blog/yuklemelerde-kullanilan-sembol-veisaretler>

Sanal-66: <https://sifiratik.co/2018/08/13/tum-geri-donusum-sembolleri/>

Sanal-67: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Barkod>

Sanal-68: <https://barkodolusturucu.com/upc-a.html>

Sanal-69: <https://barkodolusturucu.com/upc-e.html>

Sanal-70: <https://barkodolusturucu.com/ean-8.html>

Sanal-71: <https://barkodolusturucu.com/ean-13.html>

Sanal-72: https://www.eforetiket.com/barkod_cesit.php

Sanal-73: https://www.eforetiket.com/barkod_cesit.php

Sanal-74: <https://www.cognex.com/resources/symbologies/1-d-linearbarcodes/interleaved-2-of-5-barcodes>

Sanal-75: <https://barkodolusturucu.com/postnet.html>

Sanal-76: <https://www.videojet.com.tr/tr/homepage/resources/glossary/variabledata-printing/barcode.html>

Sanal-77: Meb. (2011). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 4-8 <http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-78: Meb. (2011). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 35-36 <http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-79: Meb. (2011). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 35-36 <http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-80: Meb. (2011). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 35-36 <http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-81: Meb. (2011). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 35-36 <http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-82: Meb. (2011). Pazarlama ve Perakende. Ankara, 35-36 <http://mtod.mebnet.net/sites/default/files/Ambalajlama.pdf> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Sanal-83: TDK. (2005). Ankara: Türk Dil Kurumu. <https://sozluk.gov.tr/>. adresinden alındı Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-84: <https://belgelendirme.ctr.com.tr/iso-9001-nedir.html> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Sanal-85: <https://pandh.com/the-art-of-minimalist-packaging-design-and-its-benefits/#:~:text=Minimalist%20packaging%20design%20emphasizes%20simplicity,lines%20to%20reduce%20visual%20clutter> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Sanal-86: https://www.yutatahashi.jp/work/mandarin_natural_chocolate/ Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-87: <https://www.designweek.co.uk/issues/20-26-september-2021/pringlesrebrand/> Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-88: <https://www.dezeen.com/2016/01/14/spread-jeff-mills-soutaiseironminimal-metal-cd-packaging-spectrum/> Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-89: <https://bpando.org/2018/01/15/package-design-dr-jart/> Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-90: <https://bpando.org/2016/10/17/packaging-tangent-gc-soap/> Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-91: <https://bpando.org/2016/10/17/packaging-tangent-gc-soap/> Erişim Tarihi: 22.04.2022

Sanal-92: <https://www.diacedesigns.com/a-closer-look-at-tropicanas-2009-brand-fail/> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Sanal-93: <https://www.thebrandingjournal.com/2015/05/what-to-learn-from-tropicanas-packaging-redesign-failure/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Sanal-94: <https://www.thebrandingjournal.com/2015/05/what-to-learn-from-tropicanas-packaging-redesign-failure/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Sanal-95: <https://www.designerpeople.com/blog/packaging-design-mistake/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Sanal-96: <https://beachpackagingdesign.com/boxvox/liquid-level-package-design-bubbles-at-the-edge> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Sanal-97: <https://lovelypackage.com/student-work-brobby-grafiska-school-of-communication/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Sanal-98: <https://www.awwwards.com/sites/ugmonk> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Sanal-99: <https://adlerdesign.com/project/clear-rx-medication-system/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Sanal-100: <https://designawards.core77.com/Packaging/60611/SOTO-SAKE> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Sanal-101: <https://unitedsodas.com/pages/about> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Sanal-102: <https://www.deinwichtig.de/was-ist-minimalismus-definition> Erişim

Tarihi: 09.09.2024

Görsel Kaynakça

Şekil-1: <http://www.ambalaj.org.tr/tr/ambalaj-ve-cevre-ambalajin-tarihcesi.html>
Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-2:
<http://www.telegraph.co.uk/content/dam/business/spark/smehome/hp/history-ofprinting-gutenberg-printing-press-xlarge.jpg> Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-3: <https://hagleylibrary.wordpress.com/2010/04/27/cellophane-inamerica/>
Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-4: <http://unit1and4vince.blogspot.com.tr/> Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-5: Kabakcı N. (2018). Ankara, *Altınköy Yaşayan Müze*, 4, Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-6: <https://assets.catawiki.nl/assets/2018/7/18/2/3/8/2385b9c6-d83e-4a58-9bea088d9c88a3bd> Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-7:
https://static.boredpanda.com/blog/wpcontent/uploads/2019/04/environment-ecologysupermarket-leaves-packing-plasticreduce-thailand-5-5cab072717cd7__700
Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-8: <https://www.worthpoint.com/worthopedia/ethiopian-borana-gabrasomali-milk1819920139> Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-9: <http://foodpackage.blogspot.com/2011/01/history-offoodpackaging.html> Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-10: Packaging Design, Klimchuk & Krasovec, 2012, 9, Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-11: <http://www.tenekemuzesi.com/tarihce.asp?id=31> Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-12: Mustafa Kemal Atatürk ve İsmet İnönü'ye Hediye Edilen Sınırlı Üretim Gravür İşlemeli Ambalaj Görseli (tez fotoğrafı) Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-13: www.gca.com Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-14: www.dogusca.com.tr Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-15: Öner, 2015 s.28 Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-16: www.uncusalca.com.tr Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-17: National Geographic Türkiye, 2018 s.61 Erişim Tarihi: 22.04.2022

Şekil-18: <https://images.app.goo.gl/TW5DyzXUxLo3FnvB7> Erişim Tarihi: 30.04.2024

Şekil-19: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-20: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-21: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-22: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-23: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-24: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-25: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-26: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-27: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-28: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-29: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-30: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-31: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-32 Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-33: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-34: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-35: Meb (2012). *Ambalaj Maketi Hazırlama*, Meb, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-36: <https://www.laboratuvar.com/gida-analizleri/fiziksel-analizler/etiketve-ambalaj-kontrolu/>, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-37: <https://ftkambalaj.com.tr/portfolio-item/shrink-sleeve-etiket/>, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-38: <https://www.akilikapak.com/index.php/sarmal-sise-etiketleri/>, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-39: <https://iml.ikonambalaj.com.tr/iml-ambalaj/inmould-iml-etiket>, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-40: Yazarın Fotoğraf Çekimi ve Düzenlemesi, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-41: <https://www.hilpress.com/en/signs/conductor-identificationidentification-on-operating-materials/mark-of-conformity-ce-symbol-10-mm.html>
Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-42: <https://images.app.goo.gl/oreULAWUVyCivi6z6> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-43: <https://images.app.goo.gl/yiSL19r25ZsZpwvz6> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-44: https://tr.wikipedia.org/wiki/Tescilli_marka#/media/Dosya:RegisteredTM.svg Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-45: <https://logowik.com/e-isareti-yaklasik-vector-logo-6840.html> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-46: <https://www.milonas.com.tr/sertifikalarimiz> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-47:

https://tr.wikipedia.org/wiki/G%C4%B1da_%C4%B1%C5%9F%C4%B1nlama

Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-48: <https://tr.m.wikipedia.org/wiki/Dosya:Plastic-recyc-05.svg> Erişim

Tarihi: 28.04.2024

Şekil-49: <https://blog.milliyet.com.tr/gida-ambalajlarinin-uzerindekisemboller--bilincli-tuketim/Blog/?BlogNo=520761> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-50: <https://eifu.asp.com/tr/symbol-glossary> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-51: [https://ar-](https://ar-ar.facebook.com/100063752913955/posts/121205322992801/)

[ar.facebook.com/100063752913955/posts/121205322992801/](https://ar-ar.facebook.com/100063752913955/posts/121205322992801/) Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-52: <https://images.app.goo.gl/rCMsZmZqfrV4pv6g6> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-53: <https://eifu.asp.com/tr/symbol-glossary> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-54: <https://images.app.goo.gl/8n66qTukEwyLbLyb7> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-55: <https://images.app.goo.gl/L4zWcMeM2pEK2igR8> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-56: <https://eifu.asp.com/tr/symbol-glossary> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-57: Yazarın Çizimi, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-58: <https://images.app.goo.gl/EjZ7JYsmfYgxUb39> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-59: <https://images.app.goo.gl/91qHDhQvPdgdH8CS6> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-60: <https://images.app.goo.gl/ACi11ewZgjg66Qbq8> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-61: <https://images.app.goo.gl/Uu8raxsQxNihLBsF8> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-62: <https://eifu.asp.com/tr/symbol-glossary> Erişim Tarihi: 28.04.2024

- Şekil-63:** <https://images.app.goo.gl/WNmPKtArkw7PpHGD8> Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-64:** <https://barkodlar.org/barkod-nedir/>, Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-65:** <https://images.app.goo.gl/L4LRHxEzY8dnFGaS9> Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-66:** <https://images.app.goo.gl/P4pD5uL1D9veGTid7> Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-67:** <https://images.app.goo.gl/KXy4QWkgCJh8oVY1A> Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-68:** <https://images.app.goo.gl/JmjAtrZ2ry1fbANY6> Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-69:** <https://images.app.goo.gl/Q5EjEA99na7CgcWq6> Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-70:** <https://images.app.goo.gl/6A3p4StBhJNXRASc8>, Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-71:** 243.9 x 233,7 cm, Modern Sanatlar Müzesi, New York. Erişim Tarihi: 22.04.2022
- Şekil-72:** Hodge S., (2023), Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-73:** www.bc.edu Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-74:** picasaweb.google.com Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-75:** https://www.researchgate.net/figure/Photo-of-Robert-Morris-oneperson-exhibition-at-Green-Gallery-New-York-United-States_fig7_325475487 Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-76:** <https://www.arkitektuel.com/farnsworth-evi/> Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-77:** <https://muhaz.org/shigeo-fukuda-ve-stephan-bundi-afislerinin-birtasarim-eleman.html> Erişim Tarihi: 28.04.2024
- Şekil-78:** <https://www.moma.org/collection/works/163861> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-79: <https://www.ntv.com.tr/galeri/sanat/chema-madozun-eserleriizmirdesuskun-bakisin-aykiri-cigli, U9dcShM8TEib2q6CB1BzvA/Rm2F72nS5U-X3zYlkxx2DA> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-80: <https://resimbiterken.wordpress.com/2014/08/06/kazimir-malevichinblack-square-eseri/> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-81: <https://www.gzt.com/arkitekt/formun-en-sade-hali-minimalizm-3592497> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-82: <https://fahrenheitmagazine.com/arte/plasticas/frank-stella-el-ladocolorido-del-minimalismo> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-83: <https://www.artagogo.com/reviews/Cantor/cantor.html> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-84: <https://www.gzt.com/arkitekt/formun-en-sade-hali-minimalizm-3592497> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-85: https://www.getty.edu/research/exhibitions_events/exhibitions/bauhaus/new_artist/history/principles_curriculum/, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-86: <http://histart.over-blog.com/article-new-bauhaus-et-school-of-design-69435364.html>, Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-87: <https://miesofficial.com/blog/gestalt-kurami-nedir-ve-ilkeleri-nelerdir/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-88: <https://duygubuga.blogspot.com/2012/09/algda-gestalt-ilkeleri.html> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-89: <https://www.kisiselgelisim.com/gestalt-ilkeleri-gestalt-nedir-neden-bilirmelidir-kimler-bilmelidir/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-90: <https://contentus.net/gestalt-psikolojisinin-icerik-stratejisindeki-yansimalari/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-91: <https://wannart.com/icerik/19699-parcalarindan-ayri-bir-butun-gestalt-ilkeleri> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-92: <https://www.chrbutler.com/gestalt-principles-of-design-proximity>
Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-93: <https://gestaltilkeleri.blogspot.com/p/pragnanz-yasas.html> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-94: <https://visualjournal.it/mandarin-natural-chocolate> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Şekil-95: <https://pepperyspot.com/wp-content/uploads/2020/09/pringles-potato-crisps-original-165g.jpg> Erişim Tarihi: 12.01.2024

Şekil-96: https://static.dezeen.com/uploads/2016/01/CD-package_Spread_Soutaiseiron-Jeff-Mills-Spectrum_design_dezeen_936_1.jpg
Erişim Tarihi: 12.01.2024

Şekil-97: <https://www.koresepetim.com/urun/dr-jart-ceramidin-liquid-150ml/>
Erişim Tarihi: 12.01.2024

Şekil-98: https://perfectlybasics.azureedge.net/productimage/3-5-2022//_thumbs660/1947db71-deb6-40ec-bcea-a30b28158b63-02.jpg Erişim Tarihi: 12.01.2024

Şekil-99: <https://www.thebrandingjournal.com/2015/05/what-to-learn-from-tropicanas-packagingredesign-failure/> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-100: <https://lovelypackage.com/wp-content/uploads/2011/09/lovely-package-milko2.jpg> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-101: <https://ugmonk.com/blogs/journal/ugmonk-turns-two> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-102: <https://adlerdesign.com/project/clear-rx-medication-system/> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-103: <https://www.wallywine.com/soto-sake-junmai-daiginjo-720ml-205439> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-104: <https://www.themarketingsage.com/the-united-soda-of-america/>
Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-105: <https://www.macrocenter.com.tr/eti-sutlu-kare-cikolata-65-g-p-6b5dd8> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-106: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-107: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-108: <https://www.expayglobal.com/urun/eti-burcak-tam-bugday-unlu-biskuvi-131-gr.html> Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-109: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-110: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 28.04.2024

Şekil-111: <https://www.macrocenter.com.tr/eti-susamli-cubuk-kraker-56-g-p-6b12bf>

Şekil-112: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-113: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-114: <https://www.onurmarket.com/-dimes-m.suyu-200-ml-visne--3472> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-115: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-116: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-117: <https://www.migros.com.tr/eti-bidolu-findik-kremali-yer-fistigi-parcacikli-gofret-81-g-p-6d611b> Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-118: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 09.08.2024

Şekil-119: Yazarın Tasarımı Erişim Tarihi: 09.08.2024

